

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede

**IZVJEŠTAJ O SPROVOĐENJU
NACIONALNOG PLANA
ZA ODRŽIVU UPOTREBU
SREDSTAVA ZA ZAŠTITU BILJA
ZA 2024. GODINU**

Podgorica, jun 2025.

1.	Uvod	6
2.	Nacionalni plan za održivu upotrebu sredstava za zaštitu bilja	8
3.	Institucionalni okvir	9
4.	Normativni okvir.....	10
4.1.	Program fitosanitarnih mjera za 2024. godinu	11
5.	Administrativni kapaciteti.....	12
6.	Obuke administracije i inspekcije	13
7.	Obuke za korisnike sredstava za zaštitu bilja	13
8.	Obuke za distributere sredstava za zaštitu bilja.....	14
9.	Informisanje javnosti	14
10.	Ostale aktivnosti	17
11.	Realizacija aktivnosti iz Akcionog planu za 2024.....	17
12.	Indikatori rizika Crne Gore	63
13.	Izvještaj o sprovođenju programa monitoringa rezidua pesticida za 2024.godinu	68
	(Aktivnost 5.7.3):	68

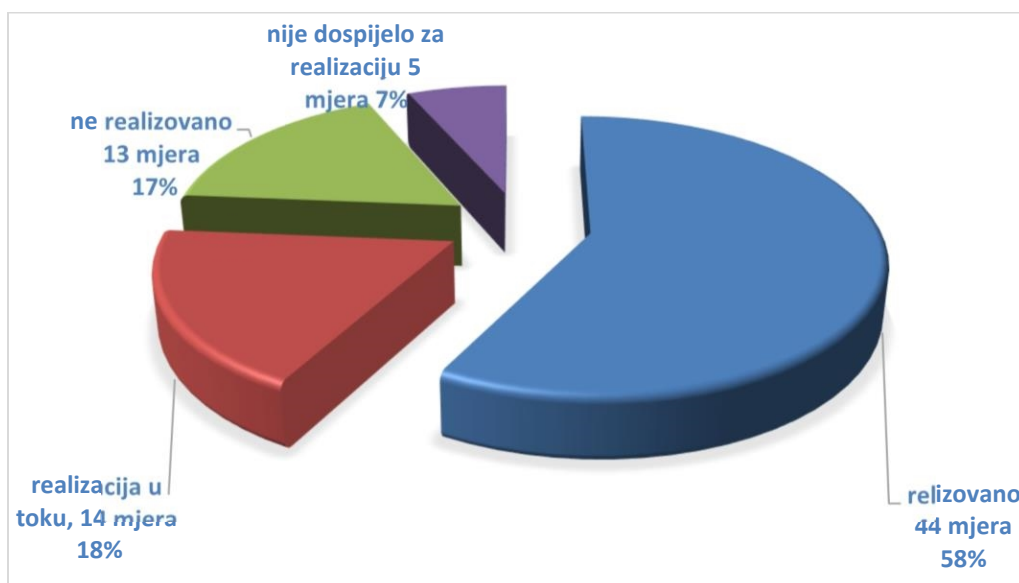
1. Uvod

Izveštaj o realizaciji Nacionalnog plana za održivu upotrebu sredstava za zaštitu bilja za 2024. godinu (u daljem tekstu: Izveštaj) sadrži prikaz realizovanih aktivnosti, stepen realizacije i ograničenja u implementaciji.

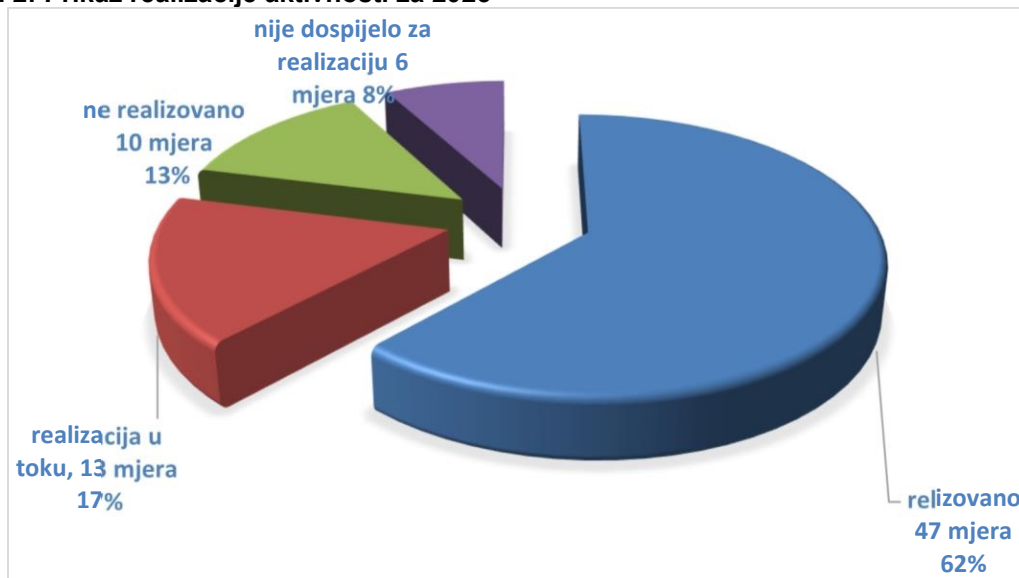
Od predloženih 76 mjera: realizovano je 44 mjera, realizacija u toku za 14 mjera, 5 mjera nije dospjelo za realizaciju, a 13 mjera nije realizovano.

Nerealizovane mjere su uglavnom posljedica odluke o usvajanju Zakona o sredstvima za zaštitu bilja (IV Q2024) i nedovoljnih kapaciteta administracije i fitosanitarne inspekcije sprovođenja sredstva za zaštitu bilja i fitosanitarne inspekcije.

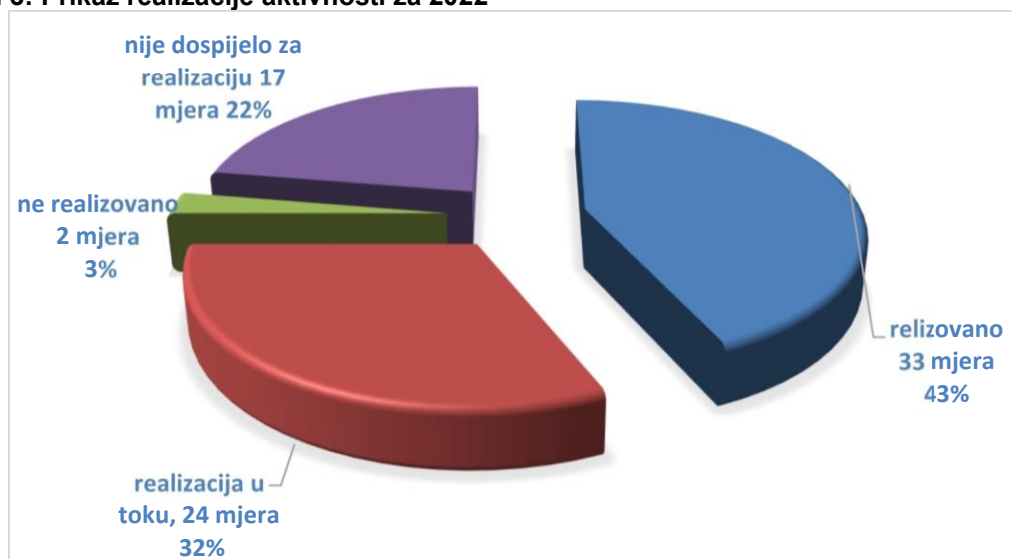
Grafikon 1: Prikaz realizacije aktivnosti za 2024.

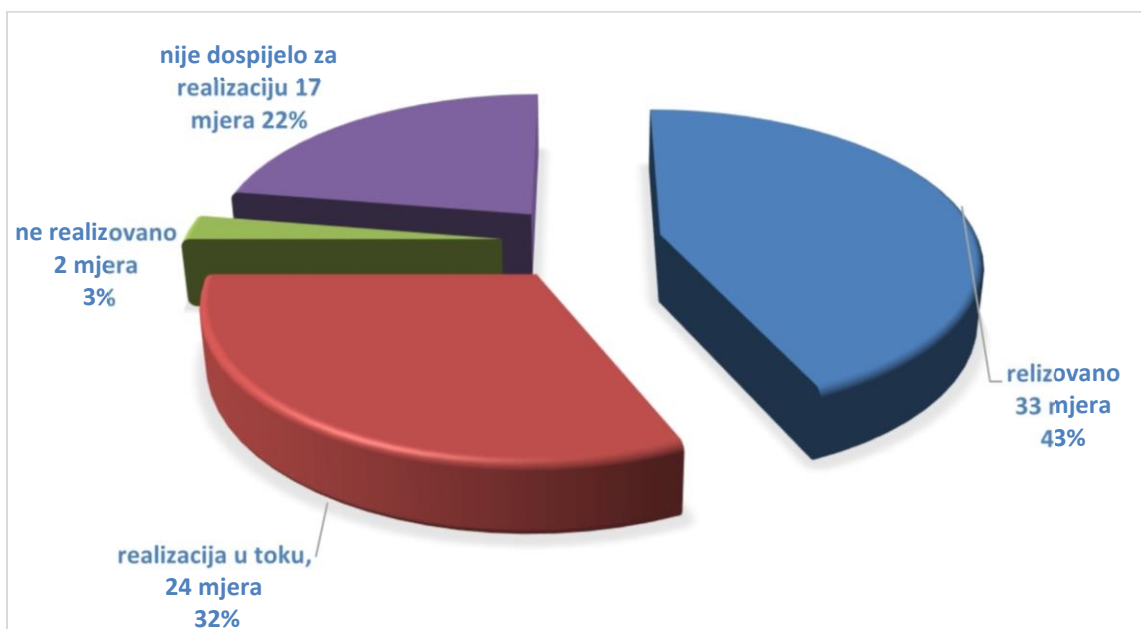
Grafikon 2: Prikaz realizacije aktivnosti za 2023

Grafikon 3: Prikaz realizacije aktivnosti za 2022

Grafikon 4: Prikaz realizacije aktivnosti za 2021

2. Nacionalni plan za održivu upotrebu sredstava za zaštitu bilja

Nacionalni plan za održivu upotrebu sredstava za zaštitu bilja od 2021. do 2026. godine (u daljem tekstu: Nacionalni plan) je plan koji unaprjeđuje plan iz 2016. godine i koji u narednom petogodišnjem periodu treba da obezbijedi da se štetno djelovanje sredstava za zaštitu bilja na zdravlje ljudi svede na najmanju moguću mjeru, da se negativni uticaj na životnu sredinu svede na prihvatljiv nivo i da se sredstva za zaštitu bilja koriste na održiv način.

Vlada Crne Gore donijela je drugi petogodišnji Nacionalni plan za održivu upotrebu sredstava za zaštitu bilja na sjednici održanoj 2. septembra 2021. godine. Nacionalni plan objavljen je u Službenom listu Crne Gore, broj 115/2021.

Nacionalnim planom utvrđeni su ciljevi, mjere, indikatori, rokovi i aktivnosti za smanjenje rizika i negativnih efekata sredstava za zaštitu bilja na zdravlje ljudi i na životnu sredinu, odnosno mjere za postizanje održive upotrebe sredstava za zaštitu bilja.

Savremenu biljnu proizvodnju naročito hrane i hrane za životinje, nemoguće je zamisliti bez upotrebe sredstava za zaštitu bilja (u daljem tekstu: pesticidi).

Prema procjeni Organizacije za hranu i poljoprivredu Ujedinjenih nacija (u daljem tekstu: FAO-a) do 40% usjeva koji treba da se koriste kao hrana ili hrana za životinje izgubi se svake godine zbog štetnih organizama bilja, što predstavlja trošak u globalnoj ekonomiji.

Upotreba pesticida doprinosi postizanju generalnih ciljeva poljoprivredne politike, odnosno proizvodnji dovoljnih količina bezbjedne hrane i hrane za životinje po konkurentnoj cijeni, čime se omogućava ekonomska stabilnost poljoprivrednika i države.

Sve ovo potvrđuje nužnost kontrolisanja štetnih organizama bilja kako bi se izbjegli ekonomski gubici, ali i nužnost kontrole upotrebe pesticida radi izbjegavanja štetnih efekata.

Cilj Nacionalnog plana je upravo smanjenje negativnog uticaja pesticida na zdravlje ljudi i na životnu sredinu odnosno promovisanje integralnih i drugih nehemijskih mjera suzbijanja štetnih organizama radi:

- razumijevanja načina upotrebe pesticida i bolje primjene zaštitnih mjera prilikom upotrebe;
- smanjenja štetnog uticaja upotrebe pesticida, uz efikasno suzbijanje štetnih organizama;
- jasne uloge svih učesnika u ostvarivanju ciljeva održive upotrebe pesticida;
- praćenja rezidua pesticida u hrani;
- primjene posebnih tehnika pri upotrebi pesticida na specifičnim kulturama;
- praćenje parametara za monitoring upotrebe pesticida za aktivne supstance koje izazivaju zabrinutost.

Nacionalnim planom utvrđene su aktivnosti i nosioci aktivnosti koje se odnose na zdravstvene, socijalne, ekonomske i ekološke efekte u skladu sa nacionalnim, regionalnim i lokalnim uslovima, kao i aktivnosti utvrđene drugim propisima koji uređuju vode, zaštitu prirode, otpad i aktivnosti utvrđene propisima sa kojima pesticidi mogu biti indirektno povezani kao što je očuvanje divljih ptica, prirodnih staništa i divlje flore i faune.

Glavni cilj Nacionalnog plana je da se prepoznate mjere sprovedu u planiranom periodu, da se identifikuju problemi, iskoriste dostupna sredstva, pravilno primijeni i po potrebi dodatno unaprijedi postojeći pravni i institucionalni okvir, kao i da se ojačaju administrativni i inspekcijski kapaciteti.

3. Institucionalni okvir

U skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja ("Službeni list CG", br. 51/08 i 18/14) i Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Službeni list CG", br. 98/2023, 102/2023, 113/2023, 71/2024, 72/2024, 90/2024, 93/2024, 93/2024, 104/2024 i 117/2024) institucionalni okvir za sprovođenje Nacionalnog plana čine:

✓ **Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove (u daljem tekstu: Uprava):**

Fitosanitarni sektor: Odsjek za sredstva za promet i registraciju sredstava za zaštitu i ishranu bilja; Odsjek za zdravstvenu zaštitu bilja; Odsjek za fitosanitarnu inspekciju;

Veterinarski sektor: Odsjek za veterinarsku inspekciju;

Sektor za bezbjednost hrane: Odsjek za inspekciju hrane;

✓ **Laboratorije, naučno-nastavne ustanove:**

- Centar za ekotoksikološka ispitivanja;
- Institut za javno zdravlje;
- Biotehnički fakultet;
- Fakultet za biologiju;

✓ **Ministarstva:**

- Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (MPŠV);
- Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga (MRZSD);
- Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera (MEORRS);
- Ministarstvo javne uprave (MJU);
- Ministarstvo finansija (MF);
- Ministarstvo zdravlja (MZ);

✓ **Organi uprave:**

- Uprava carina (UC);
- Uprava za statistiku (US);
- Uprava za vode (UV);
- Agencija za zaštitu životne sredine (AZŽS);
- Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju (ZHS);
- Zavod za metrologiju (ZM).

Značajnu ulogu u realizaciji Nacionalnog plana imaju i Nevladine organizacije i mediji.

U 2024. godini nije bilo promjena u institucionalnom okviru u oblasti sredstava za zaštitu bilja.

4. Normativni okvir

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove – Fitosanitarni sektor - Odsjek za registraciju i promet sredstva za zaštitu i ishranu bilja su tokom 2024. godine na osnovu Zakona o sredstvima za zaštitu bilja, a u cilju efikasne realizacije Nacionalnog plana donijeli sljedeće pravne akte:

R.B	NAZIV PROPISA	SL. LIST	DATUM
1.	Program fitosanitarnih mjera za 2024. godinu	32/2024	08.04.2024.
2.	Listu aktivnih supstanci dozvoljenih za upotrebu u sredstvima za zaštitu bilja za 2024. godinu	53/2024	24.04.2024.
3.	Program monitoringa održive upotrebe pesticida za 2024. godinu	37/2024	19.04.2024.
4.	Program monitoringa prometa sredstava za zaštitu bilja za 2024. godinu	37/2024	19.04.2024.
5.	Program monitoringa uređaja za upotrebu pesticida za 2024. godinu	40/2024	26.04.2024.
6.	Program monitoringa uticaja upotrebe pesticida na životnu sredinu za 2024. godinu	40/2024	26.04.2024.
7.	Program monitoringa post-registracijske kontrole sredstava za zaštitu bilja za 2024. godinu	40/2024	26.04.2024.
8.	Program za unaprjeđenje sistema za postupanje i upravljanje otpadom odnosno za postupanje sa ambalažom nakon upotrebe pesticida za 2024. godinu	41/2024	30.04.2024.
9.	Program monitoringa rezidua pesticida u hrani biljnog i životinjskog porijekla za 2024. godinu	37/2024	19.04.2024.
10.	Lista registrovanih sredstava za zaštitu bilja	53/2024	07.06.2024.
11.	Pravilnik o maksimalnom nivou rezidua sredstava za zaštitu bilja na ili u bilju, biljnim proizvodima, hrani ili hrani za životinje	86/2024	10.09.2024.
12.	Višegodišnji program monitoringa rezidua pesticida u hrani biljnog i životinjskog porijekla za 2025, 2026 i 2027. godinu	96/2024	04.10.2024.
13.	Standardna operativna procedura za kontrolu sredstava za zaštitu bilja	004-309/24-1426/2	18.12.2024.
14.	Integralna zaštita masline - priručnik	004-309/23-5845	20.03.2024.
15.	Integralna zaštita jabuke	004-309/24-3400	18.12.2024.
16.	Plan službenih kontrola 2024/2025	04-309/20-1691/5 04-309/20-1691/6	05.04.2024. 13.12.2024.

4.1. Program fitosanitarnih mjera za 2024. godinu

U skladu sa zakonskom obavezom **Fitosanitarni sektor - Odsjek za registraciju i promet sredstva za zaštitu i ishranu bilja** je sproveo sve neophodne aktivnosti za realizaciju Programa fitosanitarnih mjera za 2024. godinu („Službeni list CG”, broj 32/2024)

Ovim programom osim mjera za: zdravstvenu zaštitu bilja; sredstva za ishranu bilja; sjemenski materijal poljoprivrednog bilja i sadni materijal; GMO; biljne genetičke resurse, utvrđene su i **mjere/programi za sredstva za zaštitu bilja, kao i obim laboratorijskih ispitivanja, nosioce poslova i način vršenja poslova sa planom upotrebe finansijskih sredstava i uslovima za sprovođenje mjera utvrđenih zakonima.**

Program praćenja sredstava za zaštitu bilja i sredstava za ishranu bilja sadrži 14 podprograma koji predstavljaju tehničku podršku implementaciji Nacionalnog plana za održivu upotrebu pesticida.

Program 2	Program praćenje prometa i registracije sredstava za zaštitu i ishranu bilja
Komponenta 2.1	Registracija sredstava za zaštitu bilja
Komponenta 2.2	Monitoring prometa sredstava za zaštitu bilja
Komponenta 2.3	Sprovođenje specijalističkog kursa
Komponenta 2.4	Monitoring uređaja za upotrebu pesticida
Komponenta 2.5	Program post-registracijske kontrole sredstava za zaštitu bilja
Komponenta 2.6	Post-registracijska kontrola sredstava za zaštitu bilja – rezistentnost
Komponenta 2.7	Monitoring održive upotrebe pesticida na gazdinstvima
Komponenta 2.8	Program integralne zaštite bilja – jabuka
Komponenta 2.9	Program primjene fungicida biološkog porijekla
Komponenta 2.10	Unapređenje sistema za postupanja i upravljanja otpadom odnosno postupanja sa ambalažom nakon upotrebe pesticida
Komponenta 2.11	Monitoring uticaja upotrebe pesticida na životnu sredinu
Komponenta 2.12	Monitoring karakteristika sredstava za ishranu bilja
Komponenta 2.13	Izveštajno prognozni programi
Komponenta 2.14	Edukacije

PROGRAM 2. PROGRAM PRAĆENJA SREDSTAVA ZA ZAŠTITU BILJA I SREDSTAVA ZA ISHRANU BILJA

Sredstva za sprovođenje ovog programa bila su opredijeljena Budžetom Crne Gore za 2024. godinu, u iznosu od 53.250,00€.

Cilj: Program se sprovodi radi smanjenja rizika i mogućih negativnih efekata sredstava za zaštitu i za ishranu bilja na zdravlje ljudi, bilja i životinja i na životnu sredinu. Program podržava postupak registracije sredstava za zaštitu bilja i podrška je realizaciji Nacionalnog plana za održivu upotrebu sredstava za zaštitu bilja.

Pravni osnov: Zakon o sredstvima za zaštitu bilja („Službeni list CG”, br. 51/08 i 18/14), Nacionalni plan za održivu upotrebu sredstava za zaštitu bilja za period od 2021. do 2026. godine („Službeni list CG”, broj 115/21) i godišnji plan službenih kontrola.

5. Administrativni kapaciteti

U Upravi za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove u Odsjeku za sredstva za promet i registraciju sredstava za zaštitu i ishranu bilja zaposleni su načelnik i 2 službenika.

Poslove u ovom Odsjeku bi trebalo da radi najmanje 5 zaposlenih, ali zbog organičenja prilikom pisanja Pravilnika o sistematizaciji nije moguće iskazati stvarne potrebe, a zbog ograničenja u zapošljavanju nije moguće zaposliti nove ljude za unaprjeđenje ove oblasti.

U 2024. godini nije došlo je do povećanja administrativnih i inspekcijskih kapaciteta.

Pregled stanja:

	UPRAVA ZA BEZBJEDNOST HRANE, VETERINU I FITOSANITARNE POSLOVE					
	direktor					
	FITOSANITARNI SEKTOR					
Pozicija	Broj sistematizovanih radnih mjesta	Broj zaposlenih 2021	Broj zaposlenih 2022	Broj zaposlenih 2023	Broj zaposlenih 2024	Obrazovanje
pomoćnik direktora	1	1	1	1	1	dipl. ing. polj.
	Odsjek za sredstva za promet i registraciju sredstava za zaštitu i ishranu bilja					
načelnik	1	1	1	1	1	dipl. ing. polj.
savjetnici	3	1	1	2	2	dipl. ing. polj.
	Odsjek za fitosanitarnu inspekciju					
fitosanitrani inspektori	24	17	17	19	19	dipl. ing. polj.
UKUPNO	28	19	19	22	22	dipl. ing. polj.

6. Obuke administracije i inspekcije

Br.	Datum, tema i mjesto održavanja	Program	Učesnici	Organizator
1.	22. do 26. aprila 2024. Valensija, Španija Higijena hrane u primarnoj proizvodnji	BTSF	Administracije zemalja članica EU i Crne Gore	Evropska Komisija
2.	22. do 26. april 2024. Talinn, Estonia Biljni karantin za šumske proizvode (NTFP)	BTSF	Administracije zemalja članica EU i Crne Gore	Evropska Komisija
3.	03. do 07. juna 2024. Valensija, Španija Higijena hrane u primarnoj proizvodnji	BTSF	Administracije zemalja članica EU i Crne Gore	Evropska Komisija
4.	17. do 20. juna 2024. Riga, Letonija Integralna zaštita bilja	BTSF	Administracije zemalja članica EU i Crne Gore	Evropska Komisija
5.	30. septembra do 04. oktobra 2024. Bolonja, Italija Higijena hrane u primarnoj proizvodnji	BTSF	Administracije zemalja članica EU i Crne Gore	Evropska Komisija
6.	08. do 11 oktobar 2024. Wageningen, Holandija Inspekcija i kalibracija uređaja za primjenu sredstava za zaštitu bilja	BTSF	Administracije zemalja članica EU i Crne Gore	Evropska Komisija
7.	08. do 11 oktobar 2024. Riga, Letonija Procjena rizika od mikroorganizama koji se koriste kao pesticidi i biocidi	BTSF	Administracije zemalja članica EU i Crne Gore	Evropska Komisija
8.	21. do 24. novembar 2024. Madrid, Španija Integralna zaštita bilja	BTSF	Administracije zemalja članica EU i Crne Gore	Evropska Komisija
9.	PHS Bactrocera dorsalis 10. do 13. decembra 2024. Napoli, Italija	BTSF	Administracije zemalja članica EU i Crne Gore	Evropska Komisija

7. Obuke za korisnike sredstava za zaštitu bilja

U skladu sa članom 6 Zakona o sredstvima za zaštitu bilja („Službeni list CG”, br. 51/08 i 18/14); Pravilnikom o programu specijalističkog kursa za sredstva za zaštitu bilja („Službeni list CG”, broj 35/15); Pravilnikom o načinu izdavanja i izgledu legitimacije za profesionalno korišćenje sredstava za zaštitu bilja („Službeni list CG”, broj 67/15), Pravilnikom o uslovima koje treba da ispunjavaju pravna lica koja vrše edukaciju lica odgovornih za promet i upotrebu sredstava za zaštitu bilja („Službeni list CG”, broj 28/16) i Nacionalnim planom za održivu upotrebu sredstava za zaštitu bilja za period od 2021. do 2026. godine („Službeni list CG”, broj 115/21), sprovodi se specijalistički kurs za osposobljavanje **profesionalnih korisnika sredstava za zaštitu bilja**:

U toku 2024. godine nije bilo organizovanih obuka za profesionalne korisnike, zbog nedovoljnog broja zaposlenih u administraciji, vršene su pripreme za unapređenje edukacija i priprema materijala, kao i na novom izboru predavača koji predavanja vrše u toku radnog vremena jer su obuke besplatne za sve profesionalne korisnike.

Do 31.12.2024. godine ukupno je 555 profesionalnih korisnika za promet sredstava za zaštitu bilja završilo specijalistički kurs, što u odnosu na 4016 poljoprivrednih proizvođača upisanih u Registar predstavlja oko 14% od ciljane grupe.

8. Obuke za distributere sredstava za zaštitu bilja

U skladu sa članom 6 Zakona o sredstvima za zaštitu bilja („Službeni list CG”, br. 51/08 i 18/14); Pravilnikom o programu specijalističkog kursa za sredstva za zaštitu bilja („Službeni list CG”, broj 35/15); Pravilnikom o načinu izdavanja i izgledu legitimacije za profesionalno korišćenje sredstava za zaštitu bilja („Službeni list CG”, broj 67/15), Pravilnikom o uslovima koje treba da ispunjavaju pravna lica koja vrše edukaciju lica odgovornih za promet i upotrebu sredstava za zaštitu bilja („Službeni list CG”, broj 28/16) i Nacionalnim planom za održivu upotrebu sredstava za zaštitu bilja za period od 2021. do 2026. godine („Službeni list CG”, broj 115/21), sprovodi se specijalistički kurs za osposobljavanje lica odgovornih za promet sredstava za zaštitu bilja.

Na osnovu Ugovora o vršenju stručnih poslova **edukacije lica odgovornih za promet sredstava za zaštitu bilja** između Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove i Univerziteta Crne Gore – Biotehnički fakultet, od 16.03.2017. godine, broj 32/17-0101-796, Biotehnički fakultet je ovlašten da organizuje specijalistički kurs lica odgovornih za promet sredstava za zaštitu bilja.

U 2024. godini, 17 lica odgovornih za promet sredstava za zaštitu bilja, završilo je specijalistički kurs.

Do 31.12.2024. godine ukupno je 102 lica odgovornih za promet sredstava za zaštitu bilja završilo specijalistički kurs, što u odnosu na 83 poljoprivredne apoteke i uvoznike upisane u Registar, izvršenje 100% u odnosu na ciljnu grupu.

Ova aktivnost će se nastaviti i u narednom periodu u smislu cjeloživotnog učenja i edukacija novo zaposlenih lica odgovornih za promet sredstava za zaštitu bilja.

9. Informisanje javnosti

U cilju podizanja svijesti o opasnostima po zdravlje ljudi, zdravlje zaposlenih na poslovima proizvodnje bilja, kao i prilikom upotrebe pesticida po ne ciljane organizme, te opasnostima po životnu sredinu u 2024. godini realizovana je kampanja jačanja svijesti o održivoj upotrebi pesticida i to:

- 09.02.2024. Obaveštenje primarnim proizvođačima hrane biljnog porijekla
Obaveštenje primarnim proizvođačima hrane biljnog porijekla (www.gov.me)
- 18.03.2024. Tretiranje palmi na području Opštine Bar
<https://www.gov.me/clanak/tretiranje-palmi-na-podrucju-opstine-bar>
- 20.03.2024. Radionica “Integralna zaštita masline” u Baru
Radionica “Integralna zaštita masline” u četvrtak u Baru (www.gov.me)
- 22.03.2024. UPOZORENJE: Obavezno je obavijestiti javnost prije upotrebe pesticida
UPOZORENJE: Obavezno je obavijestiti javnost prije upotrebe pesticida (www.gov.me)
- 26.03.2024. Podsjetnik za distributere pesticida da dostave evidencije o prometu
Podsjetnik za distributere pesticida da dostave evidencije o prometu do 31.03.2024. (www.gov.me)
- 26.04.2024. Tretiranje palmi Opština Bar (27.-30. april 2024.)
<https://www.gov.me/clanak/tretiranje-palmi-opstina-bar-27-30-april-2024>
- 24.05.2024. Rezidue pesticida u hrani: objavljeni podaci za 2022. Godinu
Rezidue pesticida u hrani: objavljeni podaci za 2022. godinu (www.gov.me)
- 07.06.2024. Preporuka proizvođačima i držaocima vinove loze da izvrše hemijska tretiranja vektora zlatne žutice vinove loze do polovine juna
<https://www.gov.me/clanak/preporuka-proizvodacima-i-drzaocima-vinove-loze-da-izvrse-hemijaska-tretiranja-vektora-do-polovine-juna>
- 13.06.2024. Monitoring Drosophila suzukii u zasadima maline na sjeveru

Monitoring Drosophila suzukii u zasadima maline na sjeveru (www.gov.me)

10. 18.06.2024. Tretiranje palmi Opština Bar (18./19. jun)
<https://www.gov.me/clanak/tretiranje-palmi-opstina-bar-18-19-jun>
11. 25.06.2024. Pronađeno prisustvo jedinki D. suzukii, preduzeti mjere predostrožnosti
[Pronađeno prisustvo jedinki D. suzukii, preduzeti mjere predostrožnosti \(www.gov.me\)](https://www.gov.me/clanak/pronadeno-prisustvo-jedinki-d-suzukii-preduzeti-mjere-predostroznosti)
12. 03.07.2024. Izvještaj o postavljanju klopki za kontrolu prisustva muve masline i pregledu plodova
[Izvještaj o postavljanju klopki za kontrolu prisustva muve masline i pregledu plodova \(www.gov.me\)](https://www.gov.me/clanak/izvjestaj-o-postavljanju-klopki-za-kontrolu-prisustva-muve-masline-i-pregledu-plodova)
13. 05.07.2024. Obavještenje: Obavezna hemijska tretiranja u cilju suzbijanja cikade vinove loze Scaphoideus titanus – vektora fitoplazme "Candidatus Phytoplasma vitis" koja prouzrokuje zlatnu žuticu vinove
<https://www.gov.me/clanak/obavjestenje-obavezna-hemijska-tretiranja-u-cilju-suzbijanja-cikade-vinove-loze-scaphoideus-titanus-vektora-fitoplazme-candidatus-phytoplasma-vitis-koja-prouzrokuje-zlatnu-zuticu-vinove>
14. 23.07.2024. Izvještaj o sprovođenju Nacionalnog plana za održivu upotrebu sredstava za zaštitu bilja za 2023. Godinu
[Izvještaj o sprovođenju Nacionalnog plana za održivu upotrebu sredstava za zaštitu bilja z \(www.gov.me\)](https://www.gov.me/clanak/izvjestaj-o-sprovođenju-nacionalnog-plana-za-održivu-upotrebu-sredstava-za-zaštitu-bilja-z-2023-godinu)
15. 24.07.2024. Obuka o kalibraciji i sertifikaciji uređaja za primjenu pesticida
[Obuka o kalibraciji i sertifikaciji uređaja za primjenu pesticida \(www.gov.me\)](https://www.gov.me/clanak/obuka-o-kalibraciji-i-sertifikaciji-uređaja-za-primjenu-pesticida)
16. 24.07.2024. Predstavnici Uprave na regionalnim obukama za fitosanitarne inspektore
[Predstavnici Uprave na regionalnim obukama za fitosanitarne inspektore \(www.gov.me\)](https://www.gov.me/clanak/predstavnici-uprave-na-regionalnim-obukama-za-fitosanitarne-inspektore)
17. 24.07.2024. Preporuka vinogradarima da ponove hemijsko tretiranje vektora Scaphoideus titanus radi prevencije porasta brojnosti populacije
<https://www.gov.me/clanak/preporuka-vinogradarima-da-ponove-hemijsko-tretiranje-vektora-scaphoideus-titanus-radi-prevencije-porasta-brojnosti-populacije>
18. 25.07.2024. Tretiranje palmi Opština Bar (25. 26. i 28. jul)
<https://www.gov.me/clanak/tretiranje-palmi-opstina-bar-25-26-i-28-jul>
19. 08.08.2024. Izvještajno-prognozni program: Ceratitis capitata (voćna muva)
<https://www.gov.me/clanak/izvjestajno-prognozni-program-ceratitis-capitata-vocna-muva>
20. 13.08.2024. Izvještaj o pregledu klopki i plodova za muvu masline
[Izvještaj o pregledu klopki i plodova za muvu masline \(www.gov.me\)](https://www.gov.me/clanak/izvjestaj-o-pregledu-klopki-i-plodova-za-muvu-masline)
21. 21.08.2024. Izvještajno-prognozni program: Ceratitis capitata (voćna muva)
<https://www.gov.me/clanak/izvjestajno-prognozni-program-ceratitis-capitata-vocna-muva-2>
22. 23.08.2024. Izvještaj o pregledu klopki i plodova za muvu masline
<https://www.gov.me/clanak/izvjestaj-o-pregledu-klopki-i-plodova-za-muvu-masline-4>
23. 02.10.2024. Proizvođači citrusa da primjene obavezne mjere prevencije i zaštite za suzbijanje leptiraste vaši A. spiniferus
<https://www.gov.me/clanak/proizvodaci-citrusa-da-primjene-obavezne-mjere-prevencije-i-zastite-za-suzbijanje-leptiraste-vasi-a-spiniferus>
24. 05.11.2024. Izuzetna aktivnost mediteranske voćne muve Ceratitis capitata na cijelom području praćenje
<https://www.gov.me/clanak/izuzetna-aktivnost-mediteranske-vocne-muve-ceratitis-capitata-na-cijelom-podrucju-pracenja>
25. 25.11.2024. Bijelo Polje: Radionica o održavanju uređaja za primjenu pesticida
<https://www.gov.me/clanak/bijelo-polje-u-petak-radionica-o-odrzavanju-uredaja-za-primjenu-pesticida>
26. 26.11.2024. Edukacija lica odgovornih za promet sredstava za zaštitu bilja
<https://www.gov.me/clanak/edukacija-lica-odgovornih-za-promet-sredstava-za-zastitu-bilja-2>
27. 29.11.2024. Radionica o održavanju uređaja za primjenu pesticida održana u Bijelom Polju
<https://www.gov.me/clanak/radionica-o-odrzavanju-uredaja-za-primjenu-pesticida-odrzana-u-bijelom-polju>
28. 02.12.2024. Programi fitosanitarnih mjera
<https://www.gov.me/clanak/programi-fitosanitarnih-mjera>
29. 02.12.2024. Radionica o održavanju uređaja za primjenu pesticida
<https://www.gov.me/clanak/radionica-o-odrzavanju-uredaja-za-primjenu-pesticida-u-petak-u-baru>
30. 04.12.2024. Informativni materijal – SZB

- <https://www.gov.me/clanak/informativni-materijal-szb>
31. 06.12.2024. Uspješno održana edukacija o održavanju uređaja za primjenu pesticida u Baru
<https://www.gov.me/clanak/uspjesno-odrzana-edukacija-o-odrzavanju-uredaja-za-primjenu-pesticida-u-baru>
32. 09.12.2024. Propisi iz oblasti sredstava za zaštitu bilja
<https://www.gov.me/clanak/propisi-iz-oblasti-sredstava-za-zastitu-bilja>
33. 16.12.2024. Izvještaj o održanoj edukaciji lica odgovornih za promet pesticida
<https://www.gov.me/clanak/izvjestaj-o-odrzanoj-edukaciji-lica-odgovornih-za-promet-pesticida>
34. 17.12.2024. Povlačenje iz prometa sa teritorije Crne Gore sredstva za zaštitu bilja na osnovu aktivne supstance dimetomorf
<https://www.gov.me/clanak/povlacenje-iz-prometa-sa-teritorije-crne-gore-sredstva-za-zastitu-bilja-na-osnovu-aktivne-supstance-dimetomorf>
35. 19.12.2024. Radionica o važnosti održavanja uređaja za primjenu pesticida
<https://www.gov.me/clanak/radionica-o-vaznosti-odrzavanja-uredaja-za-primjenu-pesticida>

Povlačenje iz prometa sa teritorije Crne Gore sredstva za zaštitu bilja na osnovu aktivne supstance dimetomorf

Objavljeno: 17.12.2024. • 08:00

Autor: Uprava za bezbjednost hrane veterinu i fitosanitarne poslove

10. Ostale aktivnosti

Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, je u saradnji sa Njemačkim društvom za međunarodnu saradnju (GIZ), obezbijedila knjigu evidencije o upotrebi pesticida prilikom uzgoja voća i povrća i drugih biljnih kultura za 8000 poljoprivrednih proizvođača u Crnoj Gori.

[Evidencija upotrebe pesticida \(www.gov.me\)](http://www.gov.me)

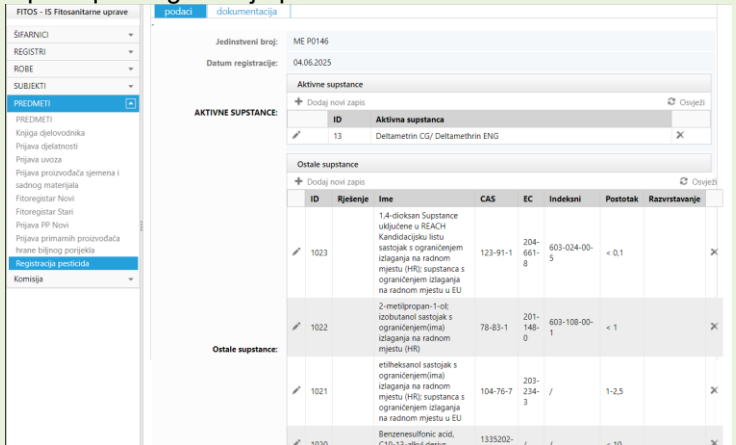
Podjela Knjiga evidencije o upotrebi pesticida vrši se preko Uprave kao i preko regionalnih i opštinskih savjetodavnih službi i poljoprivrednih apoteka. U 2024. godini uvedena je novina u cilju što veće pristupačnosti knjige evidencije upotrebi pesticida koja se izdaje registrovanom poljoprivrednom proizvođaču zajedno sa rješenjem o upisu u Registar proizvođača.

11. Realizacija aktivnosti iz Akcionog planu za 2024.

Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok	Status realizacije
5.1. U PROMETU I UPOTREBI SAMO REGISTROVANI PESTICIDI			
5.1.1 inteziviranje sprovođenja postupka registracije ili priznavanja registracije pesticida;	UBHVFP Komisija za pesticide Proizvođa či pesticida i/ili ovlašćeni zastupnici	IV 2021	2021: REALIZOVANO
		IV 2022	- izdato 55 rješenja o registraciji sredstava za zaštitu bilja i u Registar sredstava za zaštitu bilja upisano je 55 proizvođača;
		IV 2023	2022: REALIZOVANO
		IV 2024	- izdato 24 rješenja o registraciji sredstava za zaštitu bilja i u Registar sredstava za zaštitu bilja upisano ukupno 79 proizvođača;
		IV 2025	2023: REALIZOVANO
			- izdato 22 rješenja o registraciji sredstava za zaštitu bilja i u Registar sredstava za zaštitu bilja upisan ukupno 101 proizvođač;
			2024: REALIZOVANO
			- izdato 25 rješenja o registraciji sredstava za zaštitu bilja i u Registar sredstava za zaštitu bilja upisan ukupno 126 proizvođača;
			- izdato 72 rješenja o izmjenama i dopunama rješenja o registraciji.
	UBHVFP	IV 2021	2021: REALIZOVANO

5.1.2 monitoring postregistracijske kontrole sredstava za zaštitu bilja;		IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	- Program monitoringa post-registracijske kontrole sredstava za zaštitu bilja za 2021. godinu objavljen je u Sl. listu CG br. 84/2021; - izvršeno je laboratorijsko ispitivanje 15 uzoraka; 2022: REALIZOVANO - Program monitoringa post-registracijske kontrole sredstava za zaštitu bilja za 2022. objavljen je u Sl. listu CG br. 52/2022; - Izvršeno je laboratorijsko ispitivanje 8 uzoraka; 2023: REALIZOVANO - Program monitoringa post-registracijske kontrole sredstava za zaštitu bilja za 2023. objavljen je u Sl. listu CG br. 44/2023; - Izvršeno je laboratorijsko ispitivanje 11 uzoraka. 2024: REALIZOVANO Program monitoringa post-registracijske kontrole sredstava za zaštitu bilja za 2024. objavljen je u Sl. listu CG br. 40/2024; - Izvršeno je laboratorijsko ispitivanje 10 uzoraka. <table><thead><tr><th>naziv SZB</th><th>odgovara</th><th>uvoznik</th><th>proizvođač</th><th>naziv a.m.</th><th>sadržaj a.m.</th><th>propisana količina a.m.</th><th>oznaka metode</th></tr></thead><tbody><tr><td>MOSPILAN</td><td>DA</td><td>Zeleni vrtovi doo</td><td>NISSO CHEMICAL EUROPE GMBH, Berliner Allee 42,</td><td>acetamiprid</td><td>190</td><td>188-212</td><td>HPLC-DAD</td></tr><tr><td>HABPUN</td><td>DA</td><td>Agrarija doo</td><td>GALENKA- FITOFARMACIA a.d.</td><td>piriproksifen</td><td>107</td><td>90-110</td><td>GC-MS</td></tr><tr><td>ASSET</td><td>DA</td><td>Triticum Co doo</td><td>Sharda Cropchem Espana AD, CORTEVA</td><td>acetamiprid</td><td>209</td><td>188-212</td><td>HPLC-DAD</td></tr><tr><td>SCATTO</td><td>DA</td><td>Zeleni vrtovi doo</td><td>AGRISCIENCE SRB</td><td>deltamethrin</td><td>22.8</td><td>21.25-28.75</td><td>GC-MS</td></tr><tr><td>CYTHRIN</td><td>DA</td><td>Zeleni vrtovi doo</td><td>ARYSTA LIFESCIENCE BENELUX SPRL</td><td>cypermethrin</td><td>255</td><td>235-265</td><td>GC-MS</td></tr><tr><td>DECIS</td><td>DA</td><td>Agromarket CG doo</td><td>BAYER d.o.o.</td><td>deltamethrin</td><td>104</td><td>90-110</td><td>GC-MS</td></tr><tr><td>POLLUX</td><td>DA</td><td>Agrarija doo</td><td>GALENKA- FITOFARMACIA a.d.</td><td>deltamethrin</td><td>22.2</td><td>21.25-28.75</td><td>GC-MS</td></tr><tr><td>TEBYCON</td><td>DA</td><td>Agromarket CG doo</td><td>GALENKA- FITOFARMACIA a.d.</td><td>tebuconazole</td><td>262</td><td>235-265</td><td>GC-MS</td></tr><tr><td>TEPPERKI</td><td>DA</td><td>Zeleni vrtovi doo</td><td>CERTIS BELCHIM SRB d.o.o.</td><td>flonicamid</td><td>505</td><td>475-525</td><td>CT-GC-MS*</td></tr><tr><td>BELEM PRO</td><td>DA</td><td>Triticum Co doo</td><td>ELANCO HELLAS SACL</td><td>cypermethrin</td><td>0.7</td><td>0.60-1.00</td><td>GC-MS</td></tr></tbody></table>	naziv SZB	odgovara	uvoznik	proizvođač	naziv a.m.	sadržaj a.m.	propisana količina a.m.	oznaka metode	MOSPILAN	DA	Zeleni vrtovi doo	NISSO CHEMICAL EUROPE GMBH, Berliner Allee 42,	acetamiprid	190	188-212	HPLC-DAD	HABPUN	DA	Agrarija doo	GALENKA- FITOFARMACIA a.d.	piriproksifen	107	90-110	GC-MS	ASSET	DA	Triticum Co doo	Sharda Cropchem Espana AD, CORTEVA	acetamiprid	209	188-212	HPLC-DAD	SCATTO	DA	Zeleni vrtovi doo	AGRISCIENCE SRB	deltamethrin	22.8	21.25-28.75	GC-MS	CYTHRIN	DA	Zeleni vrtovi doo	ARYSTA LIFESCIENCE BENELUX SPRL	cypermethrin	255	235-265	GC-MS	DECIS	DA	Agromarket CG doo	BAYER d.o.o.	deltamethrin	104	90-110	GC-MS	POLLUX	DA	Agrarija doo	GALENKA- FITOFARMACIA a.d.	deltamethrin	22.2	21.25-28.75	GC-MS	TEBYCON	DA	Agromarket CG doo	GALENKA- FITOFARMACIA a.d.	tebuconazole	262	235-265	GC-MS	TEPPERKI	DA	Zeleni vrtovi doo	CERTIS BELCHIM SRB d.o.o.	flonicamid	505	475-525	CT-GC-MS*	BELEM PRO	DA	Triticum Co doo	ELANCO HELLAS SACL	cypermethrin	0.7	0.60-1.00	GC-MS
naziv SZB	odgovara	uvoznik	proizvođač	naziv a.m.	sadržaj a.m.	propisana količina a.m.	oznaka metode																																																																																				
MOSPILAN	DA	Zeleni vrtovi doo	NISSO CHEMICAL EUROPE GMBH, Berliner Allee 42,	acetamiprid	190	188-212	HPLC-DAD																																																																																				
HABPUN	DA	Agrarija doo	GALENKA- FITOFARMACIA a.d.	piriproksifen	107	90-110	GC-MS																																																																																				
ASSET	DA	Triticum Co doo	Sharda Cropchem Espana AD, CORTEVA	acetamiprid	209	188-212	HPLC-DAD																																																																																				
SCATTO	DA	Zeleni vrtovi doo	AGRISCIENCE SRB	deltamethrin	22.8	21.25-28.75	GC-MS																																																																																				
CYTHRIN	DA	Zeleni vrtovi doo	ARYSTA LIFESCIENCE BENELUX SPRL	cypermethrin	255	235-265	GC-MS																																																																																				
DECIS	DA	Agromarket CG doo	BAYER d.o.o.	deltamethrin	104	90-110	GC-MS																																																																																				
POLLUX	DA	Agrarija doo	GALENKA- FITOFARMACIA a.d.	deltamethrin	22.2	21.25-28.75	GC-MS																																																																																				
TEBYCON	DA	Agromarket CG doo	GALENKA- FITOFARMACIA a.d.	tebuconazole	262	235-265	GC-MS																																																																																				
TEPPERKI	DA	Zeleni vrtovi doo	CERTIS BELCHIM SRB d.o.o.	flonicamid	505	475-525	CT-GC-MS*																																																																																				
BELEM PRO	DA	Triticum Co doo	ELANCO HELLAS SACL	cypermethrin	0.7	0.60-1.00	GC-MS																																																																																				
5.1.3 redovno ažuriranje i objava Registra sredstava za zaštitu bilja u prometu na teritoriji Crne Gore;	UBHVFP	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: REALIZACIJA U TOKU - pripremljen nacrt Pravilnika o izmjeni Pravilnika o načinu vođenja i sadržaju Registra sredstava za zaštitu bilja; 2022: REALIZACIJA U TOKU - objavljen Pravilnik o izmjeni Pravilnika o načinu vođenja i sadržaju Registra sredstava za zaštitu bilja Sl. list CG br. 24/2022; - ažuriranje i postavljanje Registra na web stranicu Uprave onemogućeno zbog cyber napada; - priprema i ažuriranje podataka iz Registra u skladu sa Listom registrovanih sredstava za zaštitu bilja Sl. list CG br. 34/2022 i 97/2022 radi objave na web stranici uprave; 2023: REALIZOVANO - priprema i ažuriranje podataka iz Registra u skladu sa Listom registrovanih sredstava za zaštitu bilja Sl. list CG br. 53/2023. 2024: REALIZOVANO priprema i ažuriranje podataka iz Registra u skladu sa Listom registrovanih sredstava za zaštitu bilja Sl. list CG br. 53/2024. Link: https://www.gov.me/dokumenta/7c5fc1ea-8afb-4810-9f23-7d8d71665953																																																																																								
5.1.4 redovno ažuriranje i objava Liste registrovanih sredstava za zaštitu bilja;	UBHVFP	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: REALIZACIJA U TOKU - pripremljen nacrt Liste registrovanih sredstava za zaštitu bilja; 2022: REALIZOVANO - Lista registrovanih sredstava za zaštitu bilja objavljena u Sl. listu CG br. 34/2022;																																																																																								

			- Lista registrovanih sredstava za zaštitu bilja objavljena u SI. listu CG br. 97/2022; 2023: REALIZOVANO - Lista registrovanih sredstava za zaštitu bilja objavljena u SI. listu CG br 53/2023; 2024: REALIZOVANO - Lista registrovanih sredstava za zaštitu bilja objavljena u SI. listu CG br 53/2024;
5.1.5 redovno ažuriranje Registra i Liste registrovanih sredstava za zaštitu bilja u fitosanitarnom informacionom sistemu (FIS);	UBHVFP	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: REALIZACIJA U TOKU - u fitosanitarnom informacionom sistemu (FIS) stvoreni softverski preduslovi za redovno ažuriranje Registra i Liste registrovanih sredstava za zaštitu bilja; 2022: REALIZACIJA U TOKU - u fitosanitarnom informacionom sistemu (FIS) stvoreni softverski preduslovi za redovno ažuriranje Registra i Liste registrovanih sredstava za zaštitu bilja koje je prekinuto i onemogućeno zbog cyber napada; - priprema fitosanitarnog informacionog sistema (FIS) za rad; 2023: REALIZACIJA U TOKU - fitosanitarni informacioni sistem je pripremljen za rad i otklonjene su sve posledice cyber napada, u toku je unošenje podataka; 2024: REALIZOVANO - kontinuirana upotreba Fitosanitarnog informacionog sistema u postupku registracije pesticida:
5.1.6 redovno ažuriranje i objava liste pesticida za neprofesionalne korisnike;	UBHVFP	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: REALIZACIJA U TOKU - pripremljen nacrt Liste registrovanih sredstava za zaštitu bilja; 2022: REALIZACIJA U TOKU - redovno ažuriranje i objava liste pesticida za neprofesionalne korisnike prekinuto i onemogućeno zbog cyber napada; 2023: REALIZOVANO: - Lista registrovanih sredstava za zaštitu bilja objavljena u SI. listu CG br 53/2023; U okviru registracije pesticida definišu se neprofesionalni korisnici. https://www.gov.me/dokumenta/a44f0bb1-95b1-49ca-b86a-911727c57e6f 2024: REALIZOVANO: - Lista registrovanih sredstava za zaštitu bilja objavljena u SI. listu CG br 53/2024;

			U okviru registracije pesticida definišu se neprofesionalni korisnici. https://www.gov.me/dokumenta/a44f0bb1-95b1-49ca-b86a-911727c57e6f															
5.1.7 ukidanje dozvole za uvoz pesticida - najkasnije šest mjeseci prije pristupanja EU;	UBHVFP	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: REALIZOVANO - izdato 88 rješenja o registraciji pesticida; nije bilo izdavanja vanrednih dozvola; 2022: REALIZOVANO - izdato 24 rješenja o registraciji pesticida; - izdate su 2 vanredne dozvole u skladu sa članom 32 Zakona o sredstvima za zaštitu bilja (Sl. list RCG, br. 51/08, 18/14); 2023: REALIZOVANO - izdato 22 rješenja o registraciji pesticida; - Izdato je 5 vanrednih dozvola u skladu sa članom 32 Zakona o sredstvima za zaštitu bilja (Sl. list RCG, br. 51/08, 18/14); 2024: REALIZOVANO - izdato 25 rješenja o registraciji pesticida; - Izdato je 6 vanrednih dozvola u skladu sa članom 32 Zakona o sredstvima za zaštitu bilja (Sl. list RCG, br. 51/08, 18/14);															
5.1.8 službene kontrole uvoza pesticida;	UBHVFP	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: REALIZOVANO - izvršen je pregled 113 pošiljki sredstava za zaštitu bilja; - u kontrolisanim pošiljkama nije bilo utvrđenih nepravilnosti; 2022: REALIZOVANO - izvršen je pregled 47 pošiljki sredstava za zaštitu bilja; - u kontrolisanim pošiljkama nije bilo utvrđenih nepravilnosti; 2023: REALIZOVANO - izvršen je pregled 55 pošiljki sredstava za zaštitu bilja; - u kontrolisanim pošiljkama nije bilo utvrđenih nepravilnosti. 2024: REALIZOVANO - izvršen je pregled 70 pošiljki sredstava za zaštitu bilja; - u kontrolisanim pošiljkama su utvrđene nepravilnosti: <table><tr><td>27.03.2024.</td><td>sredstvo za zaštitu bilja</td><td>28 litara</td><td>označavanje</td><td>neusaglašena etiketa</td></tr><tr><td>29.04.2024.</td><td>sredstva za zaštitu bilja</td><td>36 litara</td><td>dokumentacija</td><td>nema odobrenu deklaraciju</td></tr><tr><td>29.05.2024.</td><td>sredstva za zaštitu bilja</td><td>1.200 litara</td><td>dokumentacija</td><td>nema odobrenu deklaraciju</td></tr></table>	27.03.2024.	sredstvo za zaštitu bilja	28 litara	označavanje	neusaglašena etiketa	29.04.2024.	sredstva za zaštitu bilja	36 litara	dokumentacija	nema odobrenu deklaraciju	29.05.2024.	sredstva za zaštitu bilja	1.200 litara	dokumentacija	nema odobrenu deklaraciju
27.03.2024.	sredstvo za zaštitu bilja	28 litara	označavanje	neusaglašena etiketa														
29.04.2024.	sredstva za zaštitu bilja	36 litara	dokumentacija	nema odobrenu deklaraciju														
29.05.2024.	sredstva za zaštitu bilja	1.200 litara	dokumentacija	nema odobrenu deklaraciju														
5.1.9 kontrole putničkih automobila u prekograničn om prometu u cilju otkrivanja prometa nelegalnih pesticida;	UBHVFP UPC	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: REALIZACIJA U TOKU - pripremljen nacrt procedure za zajedničke aktivnosti kontrole putničkih automobila u prekograničnom prometu u cilju otkrivanja prometa nelegalnih pesticida; - izvođenje kontrole je predviđeno u Akcionom planu za sprovođenje Strategije integrisanog upravljanja granicom za 2022. godinu; 2022: REALIZACIJA U TOKU - pripremljen nacrt procedure za zajedničke aktivnosti kontrole putničkih automobila u prekograničnom prometu u cilju otkrivanja prometa nelegalnih pesticida; - izvođenje kontrole je predviđeno u Akcionom planu za sprovođenje Strategije integrisanog upravljanja granicom; 2023: REALIZOVANO - nastavljena strategija integrisanog upravljanja granicom. U ovom postupku su bila ukupno 3 presretanja. https://volimpodgoricu.me/novosti/uprava-prihoda-i-carina-pronadjeno-18-pakovanja-neprijavljenih-insekticida-u-vrijednosti-od-800-eura															

			2024: REALIZOVANO - nastavljena realizacija strategije integrisanog upravljanja granicom. U izvještajnom periodu nije bilo presretanja.
5.1.10 Organizovanje obuka za ocjenjivače za postupak ocjene aktivnih supstanci i sredstva za zaštitu bilja;	UBHVFP	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: REALIZOVANO - od 28. juna do 2. jula 2021. godine <i>on line</i> radionice za Procjenu rizika mikroorganizama koji se koriste kao pesticidi ilil biocidi prisustvovala su dva kandidata; 2022: REALIZOVANO - od 14. do 18. novembra 2022. godine u Valensiji, Španija održan je BTSF na temu: Procjena rizika – principi i metode procjene rizika u lancu hrane, kojem su prisustvovali kandidati CETI i Institut za javno zdravlje; 2023: REALIZOVANO - od 21. do 23 juna 2023. u Torinu, Italiji, održana je radionica u okviru BTSF-a na temu: Procena rizika efikasnosti proizvoda za zaštitu bilja, kojem su prisustvovali kandidati Instituta za javno zdravlje; 2024: REALIZOVANO -od 08. do 11 oktobar 2024. Riga, Letonija održana je radionica u okviru BTSF-a na temu: Procjena rizika od mikroorganizama koji se koriste kao pesticidi i biocidi
5.1.11 priprema recepata (uputstva za upotrebu) supstanci niskog rizika;	UBHVFP	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: REALIZACIJA U TOKU - izvršeno je prevođenje sa engleskog jezika pet uputstva za upotrebu za supstance niskog rizika; - izvršene pripreme za postupak lektorisanja i stručne obrade prevedenih tekstova kao pripreme za njihovu objavu; 2022: REALIZACIJA U TOKU - izvršeno je prevođenje sa engleskog jezika pet uputstva za upotrebu za supstance niskog rizika; - izvršene pripreme za postupak lektorisanja i stručne obrade prevedenih tekstova kao pripreme za njihovu objavu; - pripremljeni recepti: kravlje mlijeko, crni luk, pivo, soda, surutka i sirće. 2023: REALIZOVANO - objavljeno uputstvo za upotrebu za sodu bikarbonu na zvaničnom sajtu Uprave. Pripremljen nacrt za sirće i objavu u tekućem periodu. 2024: REALIZOVANO Tri recepta su u obradi i pripremi za objavu: fruktoza, kopriva i kora vrbe. EFSA predložene namjene osnovnih supstanci (uputstva za upotrebu) (www.gov.me)
5.2 UNAPRIJEĐENI USLOVI ZA PROMET PESTICIDA			
5.2.1 revizija/ provjera ispunjenosti uslova u	UBHVFP UPC	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024	2021: REALIZOVANO - u Crnoj Gori registrovano je 37 uvoznika pesticida. Provjera ispunjenosti uslova u objektima registrovanim za promet pesticida – uvoz se sprovodio u skladu sa posebnim

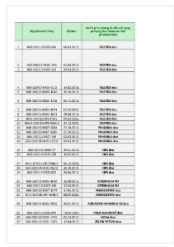
objektima registrovanim za promet pesticida – uvoz;		IV 2025	Programom i u skladu sa analizom rizika, na osnovu dosadašnjih dokaza o utvrđenim nepravilnostima sa ciljem utvrđivanja stvarnog stanja u prometu pesticidima u objektima za promet sredstava za zaštitu bilja u pogledu kadra i opreme kroz primjenu kontrolne liste. - u toku 2021. godine od strane fitosanitarnih inspektora izvršeno je 20 kontrola objekata za skladištenje u skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja, u toku kontrola utvrđen je određen broj nepravilnosti za čije otklanjanje su izrečene odgovarajuće mjere. 2022: REALIZOVANO - u Crnoj Gori registrovano je 38 uvoznika pesticida. Provjera ispunjenosti uslova u objektima registrovanim za promet pesticida (uvoz) se sprovodila u skladu sa posebnim Programom i u skladu sa analizom rizika, na osnovu dosadašnjih dokaza o utvrđenim nepravilnostima sa ciljem utvrđivanja stvarnog stanja u prometu pesticidima u objektima za promet sredstava za zaštitu bilja u pogledu kadra i opreme kroz primjenu kontrolne liste; - u toku 2022. godine od strane fitosanitarnih inspektora izvršeno je 26 kontrola objekata za skladištenje u skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja, u toku kontrola utvrđen je određen broj nepravilnosti za čije otklanjanje su izrečene odgovarajuće mjere; 2023: REALIZOVANO - u Crnoj Gori registrovano je 44 uvoznika pesticida i 90 distributera za promet pesticida na veliko i/ili malo. Monitoring se sprovodio u skladu sa posebnim Programom monitoringa prometa sredstava za zaštitu bilja za 2023. godinu (Sl. list CG br. 44/2023), u skladu sa teritorijalnom nadležnosti fitosanitarni inspektori su u skladu sa ovim programom i planom službenih kontrola sprovodili nadzor u objektima u kojima se vrši promet sredstava za zaštitu bilja. U okviru Programa objavljene su kontrolne liste za vršenje nadzora u objektima za promet sredstava za zaštitu bilja, date pisane i usmene instrukcije inspekciji za sprovođenje; - nadzor je vršen u skladu sa analizom rizika, na osnovu dosadašnjih dokaza o utvrđenim nepravilnostima sa ciljem utvrđivanja stvarnog stanja u prometu pesticidima u objektima za promet sredstava za zaštitu bilja u pogledu kadra i opreme kroz primjenu kontrolne liste. U toku 2023. godine od strane fitosanitarnih inspektora izvršena je 176 kontrola u skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja; 2024: REALIZOVANO S obzirom je postupak registracije pesticida potpuno uspostavljen i definiše kategoriju uvoznika došlo je do smanjenja broja ovlašćenih uvoznika te je sada u Crnoj Gori registrovano 7 uvoznika pesticida. Monitoring se sprovodio u skladu sa posebnim Programom monitoringa prometa sredstava za zaštitu bilja za 2024. godinu (Sl. list CG br. 37/2024), u skladu sa teritorijalnom nadležnosti fitosanitarni inspektori su u skladu sa ovim programom i planom službenih kontrola sprovodili nadzor u objektima u kojima se vrši promet sredstava za zaštitu bilja. U okviru Programa objavljene su kontrolne liste za vršenje nadzora u objektima za promet
---	--	---------	---

			sredstava za zaštitu bilja, date pisane i usmene instrukcije inspekciji za sprovođenje. Nadzor je vršen u skladu sa analizom rizika, na osnovu dosadašnjih dokaza o utvrđenim nepravilnostima sa ciljem utvrđivanja stvarnog stanja u prometu pesticidima u objektima za promet sredstava za zaštitu bilja u pogledu kadra i opreme kroz primjenu kontrolne liste. U toku 2024. godine od strane fitosanitarnih inspektora izvršena je 18 kontrola u skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja. Registar uvoznika i distributera sredstava za zaštitu bilja (www.gov.me)
5.2.2 revizija/provjera ispunjenosti uslova u objektima registrovani m za promet pesticida na veliko;	UBHVFP	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: REALIZOVANO - u Crnoj Gori registrovano je 37 objekata za promet pesticida na veliko. Provjera ispunjenosti uslova u objektima registrovanim za promet pesticida na veliko se sprovodio u skladu sa posebnim Programom i u skladu sa analizom rizika, na osnovu dosadašnjih dokaza o utvrđenim nepravilnostima sa ciljem utvrđivanja stvarnog stanja u prometu pesticidima u objektima za promet sredstava za zaštitu bilja u pogledu kadra i opreme kroz primjenu kontrolne liste. - u toku 2021. godine od strane fitosanitarnih inspektora izvršeno je 20 kontrola u skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja, u toku kontrola utvrđen je određen broj nepravilnosti za čije otklanjanje su izrečene odgovarajuće mjere. 2022: REALIZOVANO - u Crnoj Gori registrovano je 38 objekata za za promet pesticida na veliko. Provjera ispunjenosti uslova u objektima registrovanim za promet pesticida na veliko se sprovodio u skladu sa posebnim Programom i u skladu sa analizom rizika, na osnovu dosadašnjih dokaza o utvrđenim nepravilnostima sa ciljem utvrđivanja stvarnog stanja u prometu pesticidima u objektima za promet sredstava za zaštitu bilja u pogledu kadra i opreme kroz primjenu kontrolne liste. - u toku 2022. godine od strane fitosanitarnih inspektora izvršeno je 26 kontrola u skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja, u toku kontrola utvrđen je određen broj nepravilnosti za čije otklanjanje su izrečene odgovarajuće mjere. 2023: REALIZACIJA U TOKU - u Crnoj Gori registrovano je 44 distributera za uvoz i promet pesticida na veliko prije uvođenja sistema registracije pesticida. Na dan 31.12.2023. godine pravo da se bavi poslovima uvoza pesticida na osnovu Liste registrovanih sredstva za zaštitu bilja (Sl. list CG br. 53/2023) ima 7 pravnih lica. Pravo je stečeno na osnovu registracije pesticida i ovlašćenja proizvođača. - revizija ostalih objekata za promet na veliko izvršiće se u 2024.godini. U toku 2023. godine od strane fitosanitarnih inspektora izvršena je 176 kontrola u skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja.

			2024: REALIZOVANO U Crnoj Gori registrovano je 29 distributera za promet pesticida na veliko. Monitoring se sprovodio u skladu sa posebnim Programom monitoringa prometa sredstava za zaštitu bilja za 2024. godinu (Sl. list CG br. 37/2024), u skladu sa teritorijalnom nadležnosti fitosanitarni inspektori su u skladu sa ovim programom i planom službenih kontrola sprovodili nadzor u objektima u kojima se vrši promet sredstava za zaštitu bilja. U okviru Programa objavljene su kontrolne liste za vršenje nadzora u objektima za promet sredstava za zaštitu bilja, date pisane i usmene instrukcije inspekciji za sprovođenje. Nadzor je vršen u skladu sa analizom rizika, na osnovu dosadašnjih dokaza o utvrđenim nepravilnostima sa ciljem utvrđivanja stvarnog stanja u prometu pesticidima u objektima za promet sredstava za zaštitu bilja u pogledu kadra i opreme kroz primjenu kontrolne liste. U toku 2024. godine od strane fitosanitarnih inspektora izvršeno je 35 kontrola u skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja.
5.2.3 redovne provjere ispunjenosti uslova u objektima registrovani m za promet pesticida na malo;	UBHVFP	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: REALIZOVANO - u Crnoj Gori registrovano je 90 distributera za promet pesticida na malo. Provjera ispunjenosti uslova u objektima registrovanim za promet pesticida na malo se sprovodio u skladu sa posebnim Programom i u skladu sa analizom rizika, na osnovu dosadašnjih dokaza o utvrđenim nepravilnostima sa ciljem utvrđivanja stvarnog stanja u prometu pesticidima u objektima za promet sredstava za zaštitu bilja u pogledu kadra i opreme kroz primjenu kontrolne liste. - u toku 2021. godine od strane fitosanitarnih inspektora izvršeno je 32 kontrole u skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja, u toku kontrola utvrđen je određeni broj nepravilnosti za čije otklanjanje su izrečene odgovarajuće mjere. 2022: REALIZOVANO - u Crnoj Gori registrovano je 98 distributera za promet pesticida na malo. Provjera ispunjenosti uslova u objektima registrovanim za promet pesticida na malo se sprovodio u skladu sa posebnim Programom i u skladu sa analizom rizika, na osnovu dosadašnjih dokaza o utvrđenim nepravilnostima sa ciljem utvrđivanja stvarnog stanja u prometu pesticidima u objektima za promet sredstava za zaštitu bilja u pogledu kadra i opreme kroz primjenu kontrolne liste; - u toku 2022. godine od strane fitosanitarnih inspektora izvršeno je 167 kontrola u skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja, u toku kontrola utvrđen je određeni broj nepravilnosti za čije otklanjanje su izrečene odgovarajuće mjere; 2023: REALIZOVANO - u Crnoj Gori registrovano je 88 distributera za promet pesticida na malo. Monitoring se sprovodio u skladu sa posebnim Programom monitoringa prometa sredstava za zaštitu bilja za 2023. godinu (Sl. list CG br. 44/2023), u skladu sa teritorijalnom nadležnosti fitosanitarni inspektori su u skladu sa ovim programom i planom službenih kontrola sprovodili

			nadzor u objektima u kojima se vrši promet sredstava za zaštitu bilja. U okviru Programa objavljene su kontrolne liste za vršenje nadzora u objektima za promet sredstava za zaštitu bilja, date pisane i usmene instrukcije inspekciji za sprovođenje. - nadzor je vršen u skladu sa analizom rizika, na osnovu dosadašnjih dokaza o utvrđenim nepravilnostima sa ciljem utvrđivanja stvarnog stanja u prometu pesticidima u objektima za promet sredstava za zaštitu bilja u pogledu kadra i opreme kroz primjenu kontrolne liste. U toku 2023. godine od strane fitosanitarnih inspektora izvršena je 176 kontrola u skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja. 2024: REALIZOVANO U Crnoj Gori registrovano je 73 objekta za promet na malo. Monitoring se sprovodio u skladu sa posebnim Programom monitoringa prometa sredstava za zaštitu bilja za 2024. godinu (Sl. list CG br. 37/2024), u skladu sa teritorijalnom nadležnosti fitosanitarni inspektori su u skladu sa ovim programom i planom službenih kontrola sprovodili nadzor u objektima u kojima se vrši promet sredstava za zaštitu bilja. U okviru Programa objavljene su kontrolne liste za vršenje nadzora u objektima za promet sredstava za zaštitu bilja, date pisane i usmene instrukcije inspekciji za sprovođenje. Nadzor je vršen u skladu sa analizom rizika, na osnovu dosadašnjih dokaza o utvrđenim nepravilnostima sa ciljem utvrđivanja stvarnog stanja u prometu pesticidima u objektima za promet sredstava za zaštitu bilja u pogledu kadra i opreme kroz primjenu kontrolne liste. U toku 2024. godine od strane fitosanitarnih inspektora izvršeno je 118 kontrola u skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja.
5.2.4 revizija/provjera ispunjenosti uslova u carinskim skladištima;	UBHVFP UPC	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: REALIZACIJA U TOKU - pripremljen nacrt procedure za zajedničke aktivnosti kontrole ispunjenosti uslova u carinskim skladištima; 2022: REALIZACIJA U TOKU - pripremljen nacrt procedure za zajedničke aktivnosti kontrole ispunjenosti uslova u carinskim skladištima; - pripreman memorandum o saradnji; 2023: REALIZACIJA U TOKU - u Crnoj Gori registrovano je 44 distributera za uvoz i promet pesticida na veliko prije uvođenja sistema registracije pesticida. Na dan 31.12.2023. godine pravo da se bavi poslovima uvoza pesticida na osnovu Liste registrovanih sredstva za zaštitu bilja (Sl. list CG br. 53/2023) ima 7 pravnih lica koja su u obavezi da za postupak uvoza posjeduju i registrovana carinska skladišta. Pravo je stečeno na osnovu registracije pesticida i ovlašćenja proizvođača; - revizija carinskih skladišta kao objekata za uvoz pesticida izvršiće se u 2024. godini; - u toku 2023. godine od strane fitosanitarnih inspektora izvršena je 176 kontrola u skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja; 2024: REALIZACIJA U TOKU S obzirom je postupak registracije pesticida potpuno uspostavljen i da definiše kategoriju uvoznika došlo je do smanjenja broja ovlašćenih uvoznika te je sada u Crnoj Gori registrovano 7 uvoznika pesticida umjesto 44.

			Nadzor je vršen u skladu sa analizom rizika, na osnovu dosadašnjih dokaza o utvrđenim nepravilnostima sa ciljem utvrđivanja stvarnog stanja u prometu pesticidima u objektima za promet sredstava za zaštitu bilja u pogledu kadra i opreme kroz primjenu kontrolne liste. Na ovaj način su se stekli uslovi da su u 2025. godini izvši revizija ovih 7 objekata.
5.2.5 službene kontrole kvaliteta savjeta i informacija o sigurnoj upotrebi, ograničenjima a upotrebe i rizicima za zdravlje ljudi, životinja i drugih organizama i ekološkim rizicima u objektima za promet pesticida na malo;	UBHVFP	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: REALIZACIJA U TOKU - pripremljen nacrt procedure za kontrolu kvaliteta savjeta i informacija o sigurnoj upotrebi, ograničenjima upotrebe i rizicima za zdravlje ljudi, životinja i drugih organizama i ekološkim rizicima u objektima za promet pesticida na malo; 2022: REALIZACIJA U TOKU - pripremljen nacrt procedure za kontrolu kvaliteta savjeta i informacija o sigurnoj upotrebi, ograničenjima upotrebe i rizicima za zdravlje ljudi, životinja i drugih organizama i ekološkim rizicima u objektima za promet pesticida na malo; - izvršen monitoring kontrole kvaliteta savjeta i informacija o sigurnoj upotrebi, ograničenjima upotrebe i rizicima za zdravlje ljudi, životinja i drugih organizama i ekološkim rizicima u 21 objekata za promet pesticida na malo na teritoriji opštine Podgorica; 2023: REALIZOVANO - fitosanitarna inspekcija u toku redovnih inspekcijskih kontrola je u sklopu kontrole objekata kontrolisala i kvalitet savjeta i informacija o sigurnoj upotrebi, ograničenjima upotrebe i rizicima za zdravlje ljudi, životinja i drugih organizama i ekološkim rizicima u objektima za promet pesticida na malo za korisnike; - u toku 2023. godine od strane fitosanitarnih inspektora izvršena je 176 kontrola u skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja; 2024: REALIZOVANO U toku 2024. godine od strane fitosanitarnih inspektora izvršena je 118 kontrola u skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja.
5.2.6 izrada preporuke za subjekte koji se bave prometom pesticida na malo u dijelu davanja informacija korisnicima pesticida o izboru pesticida, skladištenju, pripremi, upotrebi, ličnoj zaštitnoj	MPŠV UBHVFP MEORRS	IV 2021	2021: REALIZACIJA U TOKU - pripremljen nacrt preporuke za subjekte koji se bave prometom pesticida na malo u dijelu davanja informacija korisnicima pesticida o izboru pesticida, skladištenju, pripremi, upotrebi, ličnoj zaštitnoj opremi i upravljanju otpadom; 2022: REALIZACIJA U TOKU - pripremljen nacrt preporuke za subjekte koji se bave prometom pesticida na malo u dijelu davanja informacija korisnicima pesticida o izboru pesticida, skladištenju, pripremi, upotrebi, ličnoj zaštitnoj opremi i upravljanju otpadom; - prilikom monitoringa kontrole kvaliteta savjeta i informacija o sigurnoj upotrebi, ograničenjima upotrebe i rizicima za zdravlje ljudi, životinja i drugih organizama i ekološkim rizicima u 21 objekat za promet pesticida na malo na teritoriji opštine Podgorica dijeljeni su informativni materijali o ličnoj zaštitnoj opremi i upravljanju otpadom; 2023: REALIZACIJA U TOKU - pripremljen nacrt preporuke za subjekte koji se bave prometom pesticida na malo u dijelu davanja informacija

opremi i upravljanju otpadom;			korisnicima pesticida o izboru pesticida, skladištenju, pripremi, upotrebi, ličnoj zaštitnoj opremi i upravljanju otpadom; 2024: REALIZACIJA U TOKU - pripremljen nacrt preporuke za subjekte koji se bave prometom pesticida na malo u dijelu davanja informacija korisnicima pesticida o izboru pesticida, skladištenju, pripremi, upotrebi, ličnoj zaštitnoj opremi i upravljanju otpadom; Zakon o upravljanju otpadom "Službeni list CG", br. 34/2024 promijenio je sistemski pristup i nadležnosti. U narednom periodu je potrebno sarađivati sa Ministarstvom ekologije radi razvijanja odgovarajućeg sistema u ovoj oblasti.
5.2.7 ažuriranje registara za promet pesticida;	UBHVFP	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: REALIZOVANO -izvršena dva ažuriranja; https://ubh.gov.me/uprava 2022: REALIZOVANO -izvršena dva ažuriranja; 2023:REALIZOVANO -izvršeno ažuriranje Registra. https://www.gov.me/clanak/registar-za-promet-sredstava-za-zastitu-bilja-poljoprivredna-apoteka 2024:REALIZOVANO izvršeno ažuriranje Registra. Registar za promet sredstava za zaštitu bilja na veliko i malo Objavljeno: 21.03.2025. • 15:00 Autor: Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove PREUZMI XLSX • 19 KB Registar za promet sredstava za zaštitu bilja na veliko i malo (www.gov.me)
5.2.8 program monitoringa prometa sredstava za zastitu bilja;	UBHVFP	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: REALIZOVANO: - u Crnoj Gori registrovano je 37 uvoznika pesticida i 90 distributera za promet pesticida na veliko i/ili malo. Monitoring se sprovodio u skladu sa posebnim Programom u skladu sa analizom rizika, na osnovu dosadašnjih dokaza o utvrđenim nepravilnostima sa ciljem utvrđivanja stvarnog stanja u prometu pesticidima u objektima za promet sredstava za zaštitu bilja u pogledu kadra i opreme kroz primjenu kontrolne liste. - u toku 2021. godine od strane fitosanitarnih inspektora izvršena je 161 kontrola u skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja. - u toku kontrola utvrđen je veći broj nepravilnosti za čije otklanjanje su izrečene odgovarajuće mjere. 2022: REALIZOVANO -u Crnoj Gori registrovano je 38 uvoznika pesticida i 98 distributera za promet pesticida na veliko i/ili malo. Monitoring se sprovodio u skladu sa posebnim Programom u skladu sa analizom rizika, na osnovu dosadašnjih dokaza o utvrđenim nepravilnostima sa ciljem utvrđivanja stvarnog stanja u

			prometu pesticidima u objektima za promet sredstava za zaštitu bilja u pogledu kadra i opreme kroz primjenu kontrolne liste. - u toku 2022. godine od strane fitosanitarnih inspektora izvršena je 167 kontrola u skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja. - u toku kontrola utvrđen je veći broj nepravilnosti za čije otklanjanje su izrečene odgovarajuće mjere. 2023: REALIZOVANO - provjera ispunjenosti uslova u objektima registrovanim za promet pesticida na malo se sprovodila u skladu sa posebnim Programom i u skladu sa analizom rizika, na osnovu dosadašnjih dokaza o utvrđenim nepravilnostima sa ciljem utvrđivanja stvarnog stanja u prometu pesticidima u objektima za promet sredstava za zaštitu bilja u pogledu kadra i opreme kroz primjenu kontrolne liste. U toku 2023. godine od strane fitosanitarnih inspektora izvršena je 176 kontrola u skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja. 2024: REALIZOVANO -provjera ispunjenosti uslova u objektima registrovanim za promet pesticida na malo se sprovodila u skladu sa posebnim Programom i u skladu sa analizom rizika, na osnovu dosadašnjih dokaza o utvrđenim nepravilnostima sa ciljem utvrđivanja stvarnog stanja u prometu pesticidima u objektima za promet sredstava za zaštitu bilja u pogledu kadra i opreme kroz primjenu kontrolne liste. U toku 2023. godine od strane fitosanitarnih inspektora izvršena je 176 kontrola u skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja. U toku 2024. godine od strane fitosanitarnih inspektora izvršena je 118 kontrola u skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja. Ažurirana kontrolna lista.
5.2.9 ažuriranje liste odgovornih lica u registru za	UBHVFP	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: REALIZOVANO - izvršena dva ažuriranja; https://ubh.gov.me/uprava 2022: REALIZOVANO

Kontrolna lista 1

Član 6. Zakona o sredstvima za zaštitu bilja (Službeni list CG, br. 31/2008, 40/2011 i 18/2014)

1. OPŠTI DEO (distributer)

2. STRUČNO LICE U OBJEKTU

3. PODACI OD ZNAČAJA ZA STATUS

4. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

5. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

6. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

7. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

8. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

9. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

10. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

11. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

12. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

13. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

14. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

15. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

16. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

17. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

18. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

19. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

20. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

21. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

22. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

23. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

24. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

25. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

26. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

27. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

28. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

29. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

30. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

31. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

32. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

33. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

34. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

35. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

36. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

37. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

38. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

39. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

40. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

41. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

42. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

43. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

44. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

45. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

46. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

47. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

48. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

49. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

50. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

51. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

52. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

53. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

54. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

55. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

56. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

57. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

58. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

59. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

60. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

61. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

62. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

63. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

64. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

65. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

66. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

67. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

68. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

69. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

70. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

71. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

72. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

73. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

74. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

75. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

76. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

77. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

78. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

79. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

80. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

81. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

82. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

83. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

84. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

85. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

86. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

87. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

88. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

89. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

90. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

91. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

92. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

93. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

94. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

95. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

96. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

97. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

98. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

99. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

100. PODACI O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

promet pesticida na malo i veliko;			- zbog cyber napada vršena je obnova web stranice i vraćanje podataka; https://www.gov.me/clanak/registar-za-promet-sredstava-za-zastitu-bilja-poljoprivredna-apoteka 2023: REALIZOVANO Registar za promet sredstava za zaštitu bilja - POLJOPRIVREDNA APOTEKA (www.gov.me) Izvršeno ažuriranje registra. Registar za promet sredstava za zaštitu bilja - POLJOPRIVREDNA APOTEKA 2024: REALIZOVANO Izvršeno ažuriranje registra. Registar za promet sredstava za zaštitu bilja na veliko i malo Objavljeno: 21.03.2025. • 15:00 Autor: Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove PREUZMI XLSX • 19 KB Registar za promet sredstava za zaštitu bilja na veliko i malo (www.gov.me)
5.2.10 službene kontrole prometa pesticida;	UBHVFP	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: REALIZOVANO - donešen godišnji plan službenih kontrola za 2021; 2022: REALIZOVANO - donešen godišnji plan službenih kontrola za 2022; 2023: REALIZOVANO donešen godišnji plan službenih kontrola za 2023. 2024: REALIZOVANO - donešen godišnji plan službenih kontrola za 2024/2025: br. 04-309/20-1691/5 od 05.04.2024. br. 04-309/20-1691/6 od 13.12.2024. Link: https://www.gov.me/clanak/plan-sluzbenih-kontrola
5.3 EDUKOVANA ADMINISTRACIJA, INSPEKTORI, DISTRIBUTERI, SAVJETODAVACI I LICA KOJA KORISTE PESTICIDE			

5.3.1 obuke administracije i inspektora za službene kontrole pesticida;	UBHVFP Ovlašćene institucije Subjekti	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: REALIZACIJA U TOKU - u 2021. godini nijesu vršene klasične obuke, već je sa fitosanitarnim inspektorima vršena obuka "jedan na jedan" u direktnoj saradnji; - obuke u klasičnom smislu planirane su i podnešene su aplikacije za 2022.godinu (BTSF, TAIEX podrška); 2022: REALIZOVANO - 20. do 23. septembra 2022. Torino, Italija, Kontrola uređaja za primenu pesticida (BTSF); - 17. do 20. oktobra 2022. Atina, Grčka, Integralna zaštita bilja (BTSF); - 29. novembra do 02. decembra 2022. Barselona, Španija Kontrola uređaja za primenu pesticida (BTSF); 2023: REALIZOVANO: - 23. do 26. maja 2023. Barselona, Španija, Kontrola uređaja za primenu pesticida (BTSF). 2024: REALIZOVANO: - 08. do 11 oktobra 2024. Wageningen, Holandija Inspekcija i kalibracija uređaja za primenu sredstava za zaštitu bilja. (BTSF)
5.3.2 nastavak edukacije odgovornih lica koja se bave prometom pesticida na malo i veliko;	UBHVFP Ovlašćene institucije	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: REALIZOVANO - na osnovu Ugovora o vršenju stručnih poslova edukacije lica odgovornih za promet sredstava za zaštitu bilja između Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove i Univerziteta Crne Gore – Biotehnički fakultet od 16.03.2017. godine, broj 32/17-0101-796, Biotehnički fakultet je organizovao online specijalistički kurs lica odgovornih za promet sredstava za zaštitu bilja. Predavanja su održana 04. i 05. decembra 2021. godine, a ispit 12. decembra 2021. godine. Kurs je pohađao 21 polaznik, a svi koji su položili ispit dobili su sertifikate i legitimacije. 2022: REALIZACIJA U TOKU - na osnovu Ugovora o vršenju stručnih poslova edukacije lica odgovornih za promet sredstava za zaštitu bilja između Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove i Univerziteta Crne Gore - Biotehnički fakultet, od 16.03.2017. godine, broj 32/17-0101-796, Biotehnički fakultet je ovlašten da organizuje specijalistički kurs lica odgovornih za promet sredstava za zaštitu bilja. - Do kraja 2022. godine ukupno 77 lica je pohađalo obuku što u odnosu na 95 poljoprivrednih apoteka u Registru oko 80% od ciljne grupe. - Zbog situacije izazvane cyber napadom na informatičku infrastrukturu odnosno vladine servere, i "gubitka" edukativnog materijala i podataka o prijavama nije bilo moguće organizovati specijalistički kurs. 2023: REALIZOVANO - na osnovu Ugovora o vršenju stručnih poslova edukacije lica odgovornih za promet sredstava za zaštitu bilja između Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove i Univerziteta Crne Gore - Biotehnički fakultet, od 16.03.2017. godine, broj 32/17-0101-796, Biotehnički fakultet je ovlašten da organizuje specijalistički kurs lica odgovornih za promet sredstava za zaštitu bilja; - do 31.12.2023. godine ukupno je 88 lica odgovornih za promet sredstava za zaštitu bilja završilo specijalistički

			kurs, što u odnosu na 95 poljoprivrednih apoteka upisanih u Registar predstavlja oko 92% od ciljne grupe. 2024: REALIZOVANO na osnovu Ugovora o vršenju stručnih poslova edukacije lica odgovornih za promet sredstava za zaštitu bilja između Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove i Univerziteta Crne Gore - Biotehnički fakultet, od 16.03.2017. godine, broj 32/17-0101-796, Biotehnički fakultet je ovlašten da organizuje specijalistički kurs lica odgovornih za promet sredstava za zaštitu bilja; - do 31.12.2024. godine ukupno je 102 lica odgovornih za promet sredstava za zaštitu bilja završilo specijalistički kurs, što u odnosu na 83 poljoprivredne apoteke i uvoznike upisane u Registar predstavlja 100% ciljne grupe. Ova aktivnost će se nastaviti i u narednom periodu u smislu cjeloživotnog učenja i edukacija novo zaposlenih lica odgovornih za promet sredstava za zaštitu bilja.
5.3.3 nastavak edukacije lica koja koriste pesticide;	UBHVFP	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: REALIZOVANO - u 2021. godini nijesu vršene klasične edukacije, već je administracija i fitosanitarna inspekcija vršila obuku "jedan na jedan" u direktnoj saradnji sa proizvođačima na njihovim imanjima - 153 gazdinstva; - obuke u klasičnom smislu planirane su i podnešeni su zahtjevi za 2022.godinu; 2022: REALIZOVANO - zbog situacije izazvane cyber napadom na informatičku infrastrukturu odnosno vladine servere, i "gubitka" edukativnog materijala i podataka o prijavama nije bilo moguće organizovati specijalistički kurs za upotrebu sredstava za zaštitu bilja. Intenzivno se radilo na obnovi i inoviranju materijala za obuku. Dodatno, radilo se na pripremi idejnog rješenja za povezivanje legitimacija korisnika sa poljoprivrednim apotekama, Upravom i Monstatom. U nedostatku organizovanih obuka, a u cilju realizacije Nacionalnog plana za održivu upotrebu pesticida i realizacije Programa fitosanitarnih mjera, u prostorijama gradske Opštine Tuzi 14. aprila 2022. godine, održana je obuka korisnika za upotrebu sredstava za zaštitu bilja. 2023: NEREALIZOVANO - u toku 2023. godine nije bilo organizovanih obuka za profesionalne korisnike, zbog nedovoljnog broja zaposlenih u administraciji, vršene su pripreme za unapređenje edukacija i priprema materijala, kao i na novom izboru predavača koji predavanja vrše u toku radnog vremena jer su obuke besplatne za sve profesionalne korisnike;

			- do 31.12.2023. godine ukupno je 555 profesinonalnih korsinika za promet sredstava za zaštitu bilja završilo specijalistički kurs, što u odnosu na 4016 poljoprivrednih proizvođača upisanih u Registar predstavlja oko 14% od ciljne grupe. 2024: NEREALIZOVANO: U toku 2024. godine nije bilo organizovanih obuka za profesionalne korisnike, zbog nedovoljnog broja zaposlenih u administraciji, vršene su pripreme za unapređenje edukacija i priprema materijala, kao i na novom izboru predavača koji predavanja vrše u toku radnog vremena jer su obuke besplatne za sve profesionalne korisnike. Do 31.12.2024. godine ukupno je 555 profesinonalnih korsinika za promet sredstava za zaštitu bilja završilo specijalistički kurs, što u odnosu na 4016 poljoprivrednih proizvođača upisanih u Registar predstavlja oko 14% od ciljne grupe.
5.3.4 objedinjavanj e postojećih materijala za obuku u jednistveni materijal za edukaciju (Priručnik) i njegovo štampanje po projektovano m broju lica za edukaciju;	UBHVFP Ovlašćene institucije	IV 2024	2021: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2022: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2023: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2024: REALIZACIJA U TOKU - u toku je objedinjavanje postojećih materijala za obuku u jednistveni materijal za edukaciju (Priručnik) i priprema za štampanje po projektovanom broju lica za edukaciju; Do 31.12.2024. godine ukupno je 555 profesinonalnih korsinika za promet sredstava za zaštitu bilja završilo specijalistički kurs, što u odnosu na 4016 poljoprivrednih proizvođača upisanih u Registar predstavlja oko 14% od ciljne grupe.
5.3.5 zajednički rad administracij e i savjetodavni h službi kod lica koja koriste pesticide u cilju edukacije;	UBHVFP	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: REALIZACIJA U TOKU - u 2021. godini nijesu vršene zajedničke edukacije, već je sa fitosanitarnim inspektorima vršena obuka "jedan na jedan" u direktnoj saradnji; - saradnja je planirana za 2022. godinu; 2022: REALIZOVANO - u nedostatku organizovanih obuka, a u cilju realizacije Nacionalnog plana za održivu upotrebu pesticida i realizacije Programa fitosanitarnih mjera, u prostorijama gradske Opštine Tuzi 14. aprila 2022. godine, održana je zajednička obuka sa lokalnom savjetodavnom službom korisnika za upotrebu sredstava za zaštitu bilja; 2023: REALIZOVANO - Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, u saradnji sa ovlašćenom institucijom za pregled uređaja za upotrebu pesticida IPC „Tehnopolos“ DOO Nikšić, sprovedla je radionicu pod nazivom „Osnovne smjernice za održavanje uređaja za primjenu pesticida“ koja je održana u prostorijama „Tehnopolisa“ u Nikšiću 17. novembra 2023; - zainteresovani poljoprivredni proizvođači imali su priliku da se edukuju o pravilnoj upotrebi sredstava za zaštitu bilja, propisima i važnosti pravilnog održavanja uređaja za primjenu pesticida; - u radu radionice su učestvovali osim predstavnika Uprave i predstavnici savjetodavne službe u biljnoj proizvodnji.

			2024: REALIZOVANO -Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, u saradnji sa ovlašćenom institucijom za pregled uređaja za upotrebu pesticida IPC „Tehnopolos“ DOO Nikšić sproveda je dvije edukativne radionice pod nazivom “Osnovne smjernice za održavanje uređaja za primjenu pesticida”. Jedna radionica je održana 29.11.2024. godine u Opštinskoj sali u Bijelom Polju, dok je druga 06.12.2024. godine u “Kući maslina” u Baru. Cilj edukativnih radionica je podizanje svijesti ciljne grupe o značaju ispravnosti mehanizacije za upotrebu pesticida. Na zahtjev „Plantaža 13. Jul”, održana je 13.12.2024. godine edukativno pokazna radionica “Osnovne smjernice za održavanje uređaja za primjenu pesticida”. -Ukupan broj učesnika na tri održane radionice je 78 učesnika.
5.3.6 službene kontrole ovlašćenih lica za sprovođenje specijalističkog kursa;	UBHVFP	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: REALIZOVANO - izvršena je jedna provjera vršenja stručnih poslova edukacije lica odgovornih za promet sredstava za zaštitu bilja koju je vršio Biotehnički fakultet 04. i 05. decembra 2021. godine, a ispit 12. decembra 2021.godine. Izvršen je intervju sa 3 polaznika, koji su položili ispit dobili su sertifikate i legitimacije. 2022: REALIZACIJA U TOKU - nije vršena provjera vršenja stručnih poslova edukacije lica odgovornih za promet sredstava za zaštitu bilja. Na osnovu Ugovora o vršenju stručnih poslova edukacije lica odgovornih za promet sredstava za zaštitu bilja između Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove i Univerziteta Crne Gore – Biotehnički fakultet, od 16.03.2017. godine, broj 32/17-0101-796, Biotehnički fakultet je ovlašćen da organizuje specijalistički kurs lica odgovornih za promet sredstava za zaštitu bilja. Do kraja 2022. godine ukupno 77 lica je pohađalo obuku što u odnosu na 95 poljoprivrednih apoteka u Registru oko 80% od ciljane grupe. Zbog situacije izazvane cyber napadom na informatičku infrastrukturu odnosno vladine servere, i “gubitka” edukativnog materijala i podataka o prijavama nije bilo moguće organizovati specijalistički kurs. 2023: REALIZOVANO - Na osnovu Ugovora o vršenju stručnih poslova edukacije lica odgovornih za promet sredstava za zaštitu bilja između Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove i Univerziteta Crne Gore – Biotehnički fakultet, od 16.03.2017. godine, broj 32/17-0101-796, Biotehnički fakultet je ovlašćen da organizuje specijalistički kurs lica odgovornih za promet sredstava za zaštitu bilja. Do kraja 2023. godine ukupno 88 lica je pohađalo obuku što u odnosu na 95 poljoprivrednih apoteka u Registru oko 80% od ciljane grupe. Zbog situacije izazvane cyber napadom na informatičku infrastrukturu odnosno vladine servere, i “gubitka” edukativnog materijala i podataka o prijavama nije bilo moguće organizovati specijalistički kurs. 2024: REALIZOVANO - Na osnovu Ugovora o vršenju stručnih poslova edukacije lica odgovornih za promet sredstava za zaštitu bilja između Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove i Univerziteta Crne Gore – Biotehnički fakultet, od 16.03.2017. godine, broj 32/17-0101-796, Biotehnički fakultet je ovlašćen

			da organizuje specijalistički kurs lica odgovornih za promet sredstava za zaštitu bilja. Do kraja 2024. godine ukupno 102 lica je pohađalo obuku. 07.12 2024. izvršene su službene kontrole ovlašćenih lica za sprovođenje specijalističkog kursa:
5.3.7 redovno ažuriranje baze podataka i objava na internet stranici Uprave o korisnicima pesticida sa završenim specijalističkim kursom;	UBHVFP	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: REALIZACIJA U TOKU - Registar nije ažuriran jer nijesu bile sprovedene obuke u 2021. godini https://ubh.gov.me/biblioteka/sektor_3/Registri/ 2022: REALIZACIJA U TOKU - Registar nije ažuriran jer nijesu bile sprovedene obuke u 2022. Godini 2023: REALIZACIJA U TOKU Registar profesionalnih korisnika https://www.gov.me/clanak/registar-za-promet-sredstava-za-zastitu-bilja-poljoprivredna-apoteka 2024: REALIZOVANO Registar profesionalnih korisnika https://www.gov.me/clanak/registar-za-promet-sredstava-za-zastitu-bilja-poljoprivredna-apoteka
5.3.8 program monitoringa	UBHVFP	IV 2021 IV 2022 IV 2023	2021: REALIZOVANO - Program monitoringa uticaja upotrebe pesticida na životnu sredinu za 2021. godinu Sl. list CG br. 85/2022;

održive upotrebe pesticida;		IV 2024 IV 2025	- izvršen pregled skladišta na imanjima proizvođača i date smjernice - 153 gazdinstva; 2022: REALIZOVANO - bezbjednost korisnika sredstava za zaštitu bilja (poljoprivrednih proizvođača i njihovih radnika) važan su dio održive i pravilne upotrebe pesticida kroz primjenu preventivnih mjera zaštite i kroz pravilno rukovanje. Korisnici često ne poštuju bezbjedonosne, zaštitne i higijenske mjere, naročito u oblastima sa visokim temperaturama, gdje nošenje zaštitne opreme može biti neugodno. Pravilna primjena propisanih mjera, pravilno rukovanje sredstvima za zaštitu bilja smanjuje rizike koje nosi primjena sredstava za zaštitu bilja i osigurava bezbjednost korisnika. Usvojen je i realizovan Program monitoringa kroz praćenje transporta, skladištenja, pripreme za upotrebu, upotrebe, vođenja evidencija, pa i rezidua pesticida kroz primjenu kontrolne liste. U periodu od februara do decembra izvršen je obilazak preko 202 gazdinstava koji gaje povrće i voće. 2023: REALIZOVANO - bezbjednost korisnika sredstava za zaštitu bilja (poljoprivrednih proizvođača i njihovih radnika) važan su dio održive i pravilne upotrebe pesticida kroz primjenu preventivnih mjera zaštite i kroz pravilno rukovanje. Korisnici često ne poštuju bezbjedonosne, zaštitne i higijenske mjere, naročito u oblastima sa visokim temperaturama, gdje nošenje zaštitne opreme može biti neugodno; - pravilna primjena propisanih mjera, pravilno rukovanje sredstvima za zaštitu bilja smanjuje rizike koje nosi primjena sredstava za zaštitu bilja i osigurava bezbjednost korisnika; - usvojen je i realizovan Program monitoringa kroz praćenje transporta, skladištenja, pripreme za upotrebu, upotrebe, vođenja evidencija, pa i rezidua pesticida kroz primjenu kontrolne liste; -u periodu od februara do decembra izvršen je obilazak 86 gazdinstava koji gaje povrće i voće. 2024: REALIZOVANO: U Crnoj Gori do 2024. godine registrovana su 4354 poljoprivrednih proizvođača hrane biljnog porijekla na nivou primarne proizvodnje. Bezbjednost korisnika sredstava za zaštitu bilja (poljoprivrednih proizvođača i njihovih radnika) važan su dio održive i pravilne upotrebe pesticida kroz primjenu preventivnih mjera zaštite i kroz pravilno rukovanje. Korisnici često ne poštuju bezbjedonosne, zaštitne i higijenske mjere, naročito u oblastima sa visokim temperaturama, gdje nošenje zaštitne opreme može biti neugodno. Pravilna primjena propisanih mjera, pravilno rukovanje sredstvima za zaštitu bilja smanjuje rizike koje nosi primjena sredstava za zaštitu bilja i osigurava bezbjednost korisnika. Usvojen je i realizovan Program monitoringa kroz praćenje transporta, skladištenja, pripreme za upotrebu, upotrebe, vođenja evidencija, pa i rezidua pesticida kroz primjenu kontrolne liste. U periodu od februara do decembra izvršen je obilazak preko 76 gazdinstava koji gaje povrće i voće.
-----------------------------	--	--------------------	--

			 izvor: fitosanitarni inspektor Jovana Janković Skladištenje sredstava za zaštitu bilja na poljoprivrednom gazdinstvu je od izuzetne važnosti radi sprječavanja kontaminacije i samog korisnika pesticida ali i za zaštitu životne sredine. Skladište za sredstva za zaštitu bilja treba da se koristi samo za tu svrhu i da kapacitetima odgovara veličini proizvodnje, treba da je fizički odvojeno od hrane, hrane za životinje i drugih osjetljivih proizvoda koji se mogu kontaminirati direktnim ili indirektnim putem.
5.4 USPOSTAVLJEN I UNAPRJEĐEN SISTEM ZA UREĐAJE ZA PRIMJENU PESTICIDA			
5.4.1 edukacije lica koja se bave prometom uređaja za upotrebu pesticida na malo kako bi krajnji korisnik dobio profesionalni savjet o upotrebi i održavanju uređaja;	BF ZM	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: NEREALIZOVANO - zbog situacije izazvane epidemijom COVID19 u 2021. godini nije bilo moguće organizovati edukacije lica koja se bave prometom uređaja za upotrebu pesticida na malo. 2022: REALIZOVANO - izvršene dvije edukacije lica koja se bave prometom uređaja za upotrebu pesticida na malo. 2023: REALIZACIJA U TOKU - s obzirom da je u 2022. godini ustanovljeno da ne postoji popis lica koja se bave uvozom uređaja za upotrebu pesticida rad na ovoj aktivnosti je bio usmjeren na prikupljanje podataka o istim radi dobijanja broja potencijalnih korisnika edukacija. 2024: REALIZACIJA U TOKU U toku 2024. godine predviđeno je da bi se u okviru edukativnih radionica mogle uzeti u obzir firme koje se bave uvozom mehanizacije (ratarskih prskalica i atomizera) kako bi počeli aktivnosti koje se odnose na zaštitu tržišta, a samim tim i poljoprivrednih proizvođača, kako bi bili sigurni da uređaj koji kupe je u skladu sa standardima. Takođe njihova edukacija bi bila značajna i sa aspekta nabavke rezervnih dijelova
5.4.2 izrada preporuke za subjekte koji se bave prometom uređaja za upotrebu pesticida na malo u dijelu davanja informacija o	MPŠV UBHVFP BF ZM MEORRS	IV 2022	2021: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2022: REALIZACIJA U TOKU - izrada preporuke za subjekte koji se bave prometom uređaja za upotrebu pesticida na malo u dijelu davanja informacija o izboru uređaja, skladištenju, pripremi za rad, upotrebi, ličnoj zaštitnoj opremi i upravljanju otpadom, kao i o obaveznoj dinamici pregleda i sertifikacije uređaja; 2023: REALIZACIJA U TOKU - ova aktivnost je sprovedena kroz podjelu brošura za upotrebu pesticida, upotrebu lične zaštitne opreme i upravljanju otpadom koji nastaje nakon upotrebe pesticida. 2024: REALIZACIJA U TOKU

izboru uređaja, skladištenju, pripremi za rad, upotrebi, ličnoj zaštitnoj opremi i upravljanju otpadom, kao i o obaveznoj dinamici pregleda i sertifikacije uređaja;			- ova aktivnost je sprovedena kroz podjelu brošura za upotrebu pesticida, upotrebu lične zaštitne opreme i upravljanju otpadom koji nastaje nakon upotrebe pesticida. Zakon o upravljanju otpadom "Službeni list CG", br. 34/2024 promjenio je sistemski pristup i nadležnosti. U narednom periodu je potrebno sarađivati sa Ministarstvom ekologije radi razvijanja odgovarajućeg sistema u ovoj oblasti.
5.4.3 javni poziv za dobijanje ovlašćenja za pregled uređaja za primjenu pesticida;	UBHVFP	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: REALIZOVANO - u skladu sa Programom fitosanitarnih mjera za 2021. godinu koji je objavljen u Sl. listu CG broj 81/2021, za Komponentu 2.4 Monitoring uređaja za upotrebu pesticida prijavila se jedna institucija koja je ispunjavala propisane uslove; - IPC Tehnopolis, posjeduje AAMS – Salvarani opremu za testiranje tehničke ispravnosti mehanizacije (Oprema u vrijednosti od 61.370,00 EUR je obezbijeđena kroz komponentu IPA 2016.) i koja se koristi za aplikaciju sredstava za zaštitu bilja, dostavljeni su uslovi po kojima treba da se postupi u cilju dobijanja ovlašćenja za vršenje stručnih poslova; - nakon ispunjenja uslova i angažovanja stručnog lica, dobijeno je ovlašćenje br. 04-309/21-UI-5089/2 od strane Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove za obavljanje stručnih poslova; monitoring uređaja za upotrebu pesticida sproveo je Inovaciono Preduzetnički Centar Tehnopolis – Nikšić; 2022: REALIZOVANO - u skladu sa programom fitosanitarnih mjera za 2022. godinu koji je objavljen u Sl. listu br. 28/2022, za komponentu 2.4 Monitoring uređaja za upotrebu pesticida prijavila se jedna institucija koja je ispunjavala propisane uslove IPC Tehnopolis, posjeduje AAMS – Salvarani opremu za testiranje tehničke ispravnosti mehanizacije koja se koristi za aplikaciju sredstava za zaštitu bilja. 2023: REALIZOVANO U skladu sa programom fitosanitarnih mjera za 2023. godinu koji je objavljen u Sl. listu br. 44/2023, za komponentu 2.4 Monitoring uređaja za upotrebu pesticida prijavila se jedna institucija koja je ispunjavala propisane uslove IPC

			Tehnopolis, posjeduje AAMS – Salvarani opremu za testiranje tehničke ispravnosti mehanizacije koja se koristi za aplikaciju sredstava za zaštitu bilja. 2024: REALIZOVANO U skladu sa Programom fitosanitarnih mjera za 2024. godinu koji je objavljen u Sl. listu CG br. 32/2024, za komponentu 2.4 Monitoring uređaja za upotrebu pesticida prijavila se jedna institucija koja je ispunjavala propisane uslove IPC Tehnopolis, jedini u Crnoj Gori posjeduje AAMS – Salvarani opremu za testiranje tehničke ispravnosti mehanizacije koja se koristi za primjenu sredstava za zaštitu bilja. - nakon ispunjenja uslova i angažovanja stručnog lica, dobijeno je ovlašćenje br. 04-309/21-UPI-5089/12 od strane Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove za obavljanje stručnih poslova; monitoring uređaja za upotrebu pesticida sproveo je Inovaciono Preduzetnički Centar Tehnopolis – Nikšić; https://www.gov.me/dokumenta/a0b861a1-86c9-4252-b8e5-2dbb4f71f599
5.4.4 uspostavljanje sistema redovnih pregleda uređaja za primjenu pesticida koji su u upotrebi, u ovlaštenim ispitnim stanicama, kao i redovnu kalibraciju i tehničke kontrole ispravnosti uređaja za primjenu pesticida prije primjene pesticida;	UBHVFP BF Ovlaštene institucije	IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2022: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2023: REALIZOVANO - Programom monitoringa uređaja za upotrebu pesticida u rasponu od 3 godine izvršen je pregled ukupno 112 uređaja za primjenu pesticida, na ovaj način uspješno je postavljen osnov sistema redovnih pregleda uređaja za primjenu pesticida koji su u upotrebi; - redovan pregled uređaja nastaviće se sistemski kontinuirano u 2024. godini nakon usvajanja Zakona o sredstvima za zaštitu bilja (IV Q2024). 2024: REALIZOVANO Programom monitoringa uređaja za upotrebu pesticida u izvršen je pregled ukupno 40 uređaja za primjenu pesticida, na ovaj način uspješno je postavljen osnov sistema redovnih pregleda uređaja za primjenu pesticida koji su u upotrebi; Dat je predlog da se u toku naredne godine izvrši sertifikacija potencijalnih kandidata, koja bi u svrsi edukacije i promovisanja značaja testiranja ispravnosti uređaja za primjenu pesticida mogla biti i medijski promovisana. Link: https://www.gov.me/dokumenta/c1031d6b-08bc-46a6-b253-ce0dd444e49c

			 Testiranje tehničke ispravnosti ratarske prskalice
5.4.5 službene kontrole kvaliteta savjeta i informacija o upotrebi uređaja za primjenu pesticida;	UBHVFP	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021. REALIZOVANO - kroz program fitosanitarnih mjera za 2021. godinu propisano je da se testira ispravnost 20 uređaja. Ovakav vid pregleda se do sada nije sprovodio u Crnoj Gori. - mapirani su poljoprivredni proizvođači uzimajući u obzir sljedeće faktore: ✓ poljoprivrednu površinu; ✓ zastupljenost na tržištu; ✓ obim prometa; ✓ kao i sistem rangiranja u skladu sa potencijalnim nivoom rizika. – pregledano je 20 traktorskih prskalica i atomizera. – na osnovu dobijenih rezultata testiranih prskalica, može se konstatovati da generalno stanje uređaja nije zadovoljavajuće. Proizvođači su dobili instrukcije šta je neophodno da zamijene ili poprave na svojim uređajima kako bi oni bili tehnički ispravni. 2022. REALIZOVANO - kroz Program fitosanitarnih mjera za 2022. godinu propisano je da se testira ispravnost 50 uređaja; - pregledano je 50 uređaja. Najveći broj uređaja nije imao manometar sa adekvatnom graduacijom, samim tim je bilo spriječeno dalje ispitivanje uređaja. Takođe, proizvođači ne vode brigu o čistoći uređaja, te je ovim testiranjem evidentirano dosta ostataka od pesticida na istim. Prilikom rada na terenu i u razgovoru sa poljoprivrednim proizvođačima zapažen je visok nivo neinformisanosti o značaju ispravnosti uređaja za aplikaciju pesticida; - nakon sprovedenog Monitoringa, ustanovljeno je da stanje uređaja za aplikaciju pesticida u Crnoj Gori nije na zadovoljavajućem nivou. Kod većine uređaja detektovane su veće nepravilnosti koje direktno utiču na nekontrolisano i neravnomjerno nanošenje pesticida, i iznesen je zaključak da je neophodno nastaviti sa sprovođenjem Monitoringa uređaja

			za upotrebu pesticida i u 2022. godini, sa proširenim obimom testiranja. 2023: REALIZOVANO - za 2023. godinu vršene su službene kontrole ovlašćenog lica za pregled uređaja za upotrebu pesticida i to IPC „Tehnopolos“ DOO Nikšić, koja je imala za obavezu da sprovede Program monitoringa uređaja za upotrebu pesticida za 2023. godinu; - tokom vršenja službene kontrole ustanovljeno je da je za 2023. godinu pregledano 42 uređaja pri čemu je zaključak da kao i u prethodne dvije godin stanje uređaja nije na zadovoljavajućem nivou. Kod većine uređaja detektovane su nepravilnosti koje direktno utiču na nekontrolisanu i neravnomjernu aplikaciju pesticida. 2024: REALIZOVANO - Programom fitosanitarnih mjera za 2024. godinu, propisano je testiranje ispravnosti minimum 40 uređaja koji se koriste za aplikaciju sredstava za zaštitu bilja, kroz Monitoring uređaja za upotrebu pesticida. - Od 40 uređaja za primjenu sredstava za zaštitu bilja pregledano je 29 ratarskih prskalica i 11 atomizera. - Uprkos tome što veći broj uređaja za aplikaciju pesticida nije bio na zadovoljavajućem nivou primjetna su određena poboljšanja koja se odnose na podizanje svijesti ciljne grupe o značaju ispravnosti uređaja za primjenu pesticida. Link: https://www.gov.me/dokumenta/c1031d6b-08bc-46a6-b253-ce0dd444e49c
5.4.6 nastavak edukacije lica koja koriste uređaje za primjenu pesticida;	UBHVFP MZ IJZ ZM MPŠV MRZSD – zaštita na radu	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: REALIZOVANO - kroz program fitosanitarnih mjera za 2021. godinu propisano je da se testira ispravnost 20 uređaja na 20 poljoprivrednih gazdinstava na kojima je i vršena edukacija lica koja koriste uređaje za primjenu pesticida. 2022: REALIZOVANO - kroz program fitosanitarnih mjera za 2022. godinu propisano je da se testira ispravnost 50 uređaja na 20 poljoprivrednih gazdinstava na kojima je i vršena edukacija lica koja koriste uređaje za primjenu pesticida. 2023: REALIZOVANO - edukacija lica koja koriste uređaje za primjenu pesticida izvršena je na 50 poljoprivrednih gazdinstava i dvije grupne edukacije u Tuzima 20.12.2023. godine i Nikšiću 17.11.2023. godine. 2024: REALIZOVANO - kroz Program fitosanitarnih mjera za 2024. godinu i Program monitoringa uređaja za upotrebu pesticida za 2024. godinu propisano je da se testira ispravnost minimum 40 uređaja i da se održe minimum 2 edukativne radionice. S obzirom na ograničenja koja se odnose na dostupnost baze podataka poljoprivrednih proizvođača koji posjeduju mehanizaciju za upotrebu pesticida, nastavak testiranja tehničke ispravnosti uređaja bi se vršio nakon popisa poljoprivrede koji će se održati u toku 2024. godine, ukoliko bi njime došli do podataka o raspoloživosti mehanizacije za primjenu pesticida koja je u profesionalnoj upotrebi u Crnoj Gori. Ukupan broj edukovanih lica na tri održane radionice je 78. Link:

			https://www.gov.me/dokumenta/c1031d6b-08bc-46a6-b253-ce0dd444e49c
5.4.7 zajednički rad administracija i savjetodavnih službi kod lica koja koriste uređaje za primjenu pesticida u cilju edukacije;	MPŠV MPŠV- DSPKTO BP UBHVFP ZM	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: REALIZACIJA U TOKU - zbog situacije izazvane epidemijom COVID19 nije u 2021. godini nije bilo moguće organizovati zajednički rad administracije i savjetodavnih službi kod lica koja koriste uređaje za primjenu pesticida u cilju edukacije; - na 20 poljoprivrednih gazdinstava vršena je edukacija lica koja koriste uređaje za primjenu pesticida; 2022: REALIZACIJA U TOKU - na 50 poljoprivrednih gazdinstava vršena je edukacija lica koja koriste uređaje za primjenu pesticida; 2023: REALIZACIJA U TOKU - Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, u saradnji sa ovlašćenom institucijom za pregled uređaja za upotrebu pesticida IPC „Tehnopolos“ DOO Nikšić, sprovela je radionicu pod nazivom „Osnovne smjernice za održavanje uređaja za primjenu pesticida“ koja je održana u prostorijama „Tehnopolisa“ u Nikšiću 17. novembra 2023; - zainteresovani poljoprivredni proizvođači imali su priliku da se edukuju o pravilnoj upotrebi sredstava za zaštitu bilja, propisima i važnosti pravilnog održavanja uređaja za primjenu pesticida; - u radu radionice su učestvovali osim predstavnika Uprave i predstavnici savjetodavne službe u biljnoj proizvodnji. 2024: REALIZOVANO: -Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove u saradnji sa ovlašćenom institucijom za pregled uređaja za upotrebu pesticida IPC „Tehnopolos“ DOO Nikšić, održala je dvije edukativne radionice pod nazivom “Osnovne smjernice za održavanje uređaja za primjenu pesticida”. Jedna radionica je održana 29.11.2024. godine u Opštinskoj sali u Bijelom Polju, dok je druga 06.12.2024. godine u “Kući maslina” u Baru. Cilj edukativnih radionica je podizanje svijesti ciljne grupe o značaju ispravnosti mehanizacije za upotrebu pesticida. Na zahtjev „Plantaža 13. Jul”, održana je 13.12.2024. godine edukativno pokazna radionica “Osnovne smjernice za održavanje uređaja za primjenu pesticida”, uz testiranje i provjeru ispravnosti atomizera na licu mjesta i uz prisustvo operativaca (traktorista) koji direktno rade sa mašinama. Ukupan broj tri održane radionice je 78 učesnika. - U radionici su učestvovali osim predstavnika Uprave i predstavnici savjetodavne službe u biljnoj proizvodnji.

			 Link: https://www.gov.me/dokumenta/c1031d6b-08bc-46a6-b253-ce0dd444e49c
5.4.8 uspostavljanje službenih kontrola uređaja za primjenu pesticida;	MPŠV UBHVFP BF ZM	IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2022: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2023: REALIZOVANO - Programom monitoringa uređaja za upotrebu pesticida u rasponu od 3 godine izvršen je pregled ukupno 112 uređaja za primjenu pesticida, na ovaj način uspješno je postavljen osnov sistema redovnih pregleda uređaja za primjenu pesticida koji su u upotrebi; - redovan pregled uređaja nastaviće se sistemski kontinuirano u 2024. godini nakon usvajanja Zakona o sredstvima za zaštitu bilja (IV Q2024), kojim će se utvrditi pravila za službene kontrole. 2024: REALIZOVANO Programom monitoringa uređaja za upotrebu pesticida izvršen je pregled ukupno 40 uređaja za primjenu pesticida, na ovaj način uspješno je postavljen osnov sistema redovnih pregleda uređaja za primjenu pesticida koji su u upotrebi; Za 2025. godinu započeće se sa izdavanjem sertifikata o ispravnosti uređaja.
5.4.9 monitoring uređaja za upotrebu pesticida;	UBHVFP Ovlašćene institucije	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021. REALIZOVANO - Program monitoringa uređaja za upotrebu pesticida je objavljen u "Službenom listu CG", br. 17/2020 od 17.3.2020. godine; - ovim programom prenešena su pravila za funkcionisanje opreme za upotrebu sredstava za zaštitu bilja u skladu sa Aneksom II Direktive/EC Evropskog parlamenta i Savjeta od 21. oktobra 2009. kojom uspostavlja okvir za akciju Zajednice da se postigne održivo korišćenje pesticida; - kroz program za 2021. godinu propisano je da se testira ispravnost 20 uređaja; 2022. REALIZOVANO - Objavljen Program monitoringa uređaja za upotrebu pesticida za 2022. godinu u Sl. listu CG br. 52/2022; - Pregledano je 50 uređaja. Nakon sprovedenog Monitoringa, ustanovljeno je da stanje uređaja za aplikaciju pesticida u Crnoj Gori nije na zadovoljavajućem nivou. Kod većine uređaja detektovane su veće nepravilnosti koje direktno utiču na nekontrolisano i neravnomjerno nanošenje pesticida, i iznesen je zaključak da je neophodno nastaviti sa sprovođenjem

			Monitoringa uređaja za upotrebu pesticida i u 2023. godini, sa proširenim obimom testiranja. 2023: REALIZOVANO - objavljen Program monitoringa uređaja za upotrebu pesticida za 2023. godinu u Sl. listu CG br. 44/2023; - pregledano je 42 uređaja na 50 gazdinstava. Nakon sprovedenog Monitoringa, ustanovljeno je da stanje uređaja za aplikaciju pesticida u Crnoj Gori nije na zadovoljavajućem nivou. Kod većine uređaja detektovane su veće nepravilnosti koje direktno utiču na nekontrolisano i neravnomjerno nanošenje pesticida, i iznesen je zaključak da je neophodno nastaviti sa sprovođenjem Monitoringa uređaja za upotrebu pesticida i u 2024. godini, sa proširenim obimom testiranja. 2024: REALIZOVANO - objavljen Program monitoringa uređaja za upotrebu pesticida za 2024. godinu u Sl. listu CG br. 40/2024; - pregledano je 40 uređaja. Nakon sprovedenog Monitoringa, ustanovljeno je da se za minimum 10 proizvođača čija tehnička ispravnost mehanizacije zadovolji kriterijume, bude dodijeljen sertifikat o potvrđi ispravnosti uređaja, izvršeno je ponovno testiranje i pregled određenih uređaja koji su pokazali dobro stanje u nekom od prethodna 3 Monitoringa. Na više od 50% pregledanih uređaja u prvom ciklusu uz korekciju ustanovljenih manjih nepravilnosti koje se uglavnom odnose na zamjenu dizni koje nemaju odgovarajući protok uslijed zapušnja ili fizičkog oštećenja, kao i uz zamjenu manometara sa ispravnom graduacijom bi bili potencijalni kandidati za dodjelu prvih sertifikata. Link: https://www.gov.me/dokumenta/c1031d6b-08bc-46a6-b253-ce0dd444e49c
5.5 PROMOVISANJE I PRIMJENA NAČELA INTEGRALNE ZAŠTITE BILJA I NAČELA DOBRE POLJOPRIVREDNE PRAKSE			
5.5.1 izrada pravila za integralnu zaštitu bilja po biljnim vrstama;	MPŠV MPŠV-DSPKTO BP BF UBHVFP	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2023: REALIZOVANO - u 2023. godini sproveden je Program integralne zaštite bilja – maslina. - integralna zaštita bilja vrši se racionalnom upotrebom kombinacije bioloških, biotehnoloških, hemijskih i drugih mjera za uzgoj bilja, uz ograničenu upotrebu sredstava za zaštitu bilja, neophodnih za održavanje populacije štetnih organizama na nivou koji ne izaziva ekonomski neprihvatljivu štetu ili gubitak; - integralna zaštita bilja obuhvata mjere zaštite bilja, kroz smanjenu upotrebu sredstava za zaštitu bilja uz prednost primjene nehemijskih metoda zaštite bilja, koje se zasnivaju na agronomskim tehnikama ili fizičkim, mehaničkim ili biološkim metodama suzbijanja štetnih organizama; - prilikom smanjene upotrebe sredstava za zaštitu bilja koriste se ona sredstva za zaštitu bilja, koja imaju najmanji rizik za zdravlje ljudi i životnu sredinu; - Program integralne zaštite bilja obuhvata pripremu i objavljivanje smjernica za integralnu zaštitu najmanje jedne kulture koje su usklađene sa propisima o sredstvima za zaštitu bilja, o zaštiti životne sredine i o dobroj poljoprivrednoj praksi.

			NAJZNAČAJNIJE BOLESTI MASLINE I NJIHOVO SUZBIJANJE: - „Paunovo oko“ ili pjegavost lista masline; - Trulež plodova masline; - Antraknoza masline; - Uvenue masline (verticilioza); - Rak masline; - Brzo sušenje masline. NAJZNAČAJNIJE ŠTETOČINE MASLINE I NJIHOVO SUZBIJANJE - Muva masline – <i>Bactrocera oleae</i> Gmaelin; - Moljac masline – <i>Prays oleae</i> Fabricius; - Grbava štitasta vaš masline – <i>Saissetia oleae</i> Olivier; - Bijeli moljac masline – <i>Margaronia unionalis</i> Hübner; - <i>Rhodocytus (Rhynchites) cribripennis</i> 2024: REALIZOVANO u 2024. godini sproveden je Program integralne zaštite bilja – jabuka. - integralna zaštita bilja vrši se racionalnom upotrebom kombinacije bioloških, biotehnoloških, hemijskih i drugih mjera za uzgoj bilja, uz ograničenu upotrebu sredstava za zaštitu bilja, neophodnih za održavanje populacije štetnih organizama na nivou koji ne izaziva ekonomski neprihvatljivu štetu ili gubitak; - integralna zaštita bilja obuhvata mjere zaštite bilja, kroz smanjenu upotrebu sredstava za zaštitu bilja uz prednost primjene nehemijskih metoda zaštite bilja, koje se zasnivaju na agronomskim tehnikama ili fizičkim, mehaničkim ili biološkim metodama suzbijanja štetnih organizama; - prilikom smanjene upotrebe sredstava za zaštitu bilja koriste se ona sredstva za zaštitu bilja, koja imaju najmanji rizik za zdravlje ljudi i životnu sredinu; - Program integralne zaštite bilja obuhvata pripremu i objavljivanje smjernica za integralnu zaštitu najmanje jedne kulture koje su usklađene sa propisima o sredstvima za zaštitu bilja, o zaštiti životne sredine i o dobroj poljoprivrednoj praksi. NAJZNAČAJNIJE BOLESTI JABUKE U CRNOJ GORI - Čađava pjegavost listova i krastavost plodova jabuke - Pepelnica jabuke - Mrka trulež plodova jabuke - Bakteriozna plamenjača jabuke NAJZNAČAJNIJE ŠTETOČINE JABUKE I NJIHOVO SUZBIJANJE - Smotavac jabuke – <i>Cydia (Laspeyresia, Carpocapsa) pomonella</i> L. - Cvjetojed jabuke – <i>Anthonomus pomorum</i> L. - Osica jabuke – <i>Hoplocampa testudinea</i> Klug - Vaši lista– <i>Aphidida</i> - Mediteranska voćna muva-<i>Ceratitis capitata</i> Wiedem.
5.5.2 ažuriranje pravilnika za integralnu zaštitu bilja;	MPŠV MPŠV-DSPKTO BP BF UBHVFP	IV 2023	2021: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2022: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2023: NEREALIZOVANO U toku 2023. godine nije objavljen pravilnika za integralnu zaštitu bilja, zbog nedovoljnog broja zaposlenih u administraciji, vršene su pripreme za ažuriranje postojećeg i

			urađen nacrt, odlaganje je izvršeno zbog usvajanja Zakona o sredstvima za zaštitu bilja (IV Q2024). 2024: NEREALIZOVANO U toku 2024. godine nije objavljen pravilnika za integralnu zaštitu bilja, zbog nedovoljnog broja zaposlenih u administraciji, vršene su pripreme za ažuriranje postojećeg i urađen nacrt, odlaganje je izvršeno zbog usvajanja Zakona o sredstvima za zaštitu bilja (IV Q2025).
5.5.3 ažuriranje pravilnika za dobru poljoprivrednu praksu za upotrebu pesticida;	MPŠV MPŠV-DSPKTO BP BF UBHVFP	IV 2022	2021: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2022: REALIZACIJA U TOKU pripremljene izmjene i dopune pravilnik za dobru poljoprivrednu praksu za upotrebu pesticida; 2023: NEREALIZOVANO U toku 2023. godine nije objavljen pravilnika za dobru poljoprivrednu praksu za upotrebu pesticida, zbog nedovoljnog broja zaposlenih u administraciji, vršene su pripreme za ažuriranje postojećeg i urađen nacrt, odlaganje je izvršeno zbog usvajanja Zakona o sredstvima za zaštitu bilja (IV Q2024). 2024: NEREALIZOVANO U toku 2024. godine nije objavljen pravilnika za dobru poljoprivrednu praksu za upotrebu pesticida, zbog nedovoljnog broja zaposlenih u administraciji, vršene su pripreme za ažuriranje postojećeg i urađen nacrt, odlaganje je izvršeno zbog usvajanja Zakona o sredstvima za zaštitu bilja (IV Q2025).
5.5.4 izrada pravila za dobru praksu za upotrebu pesticida na javnim površinama;	MPŠV BF UBHVFP	IV 2023	2021: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2022: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2023: NEREALIZOVANO U toku 2023. godine nisu objavljeni pravila za dobru praksu za upotrebu pesticida na javnim površinama, zbog nedovoljnog broja zaposlenih u administraciji, vršene su pripreme za ažuriranje postojećeg i urađen nacrt, odlaganje je izvršeno zbog usvajanja Zakona o sredstvima za zaštitu bilja (IV Q2024). 2024: NEREALIZOVANO U toku 2024. godine nisu objavljeni pravila za dobru praksu za upotrebu pesticida na javnim površinama, zbog nedovoljnog broja zaposlenih u administraciji, vršene su pripreme za ažuriranje postojećeg i urađen nacrt, odlaganje je izvršeno zbog usvajanja Zakona o sredstvima za zaštitu bilja (IV Q2025).
5.5.5 izrada vodiča za dobru poljoprivrednu praksu za upotrebu pesticida;	MPŠV MPŠV-DSPKTO BP BF UBHVFP	IV 2022	2021: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2022: REALIZACIJA U TOKU pripremljen vodič za dobru poljoprivrednu praksu za upotrebu pesticida; 2023: NEREALIZOVANO U toku 2023. godine nije objavljen vodič za dobru poljoprivrednu praksu za upotrebu pesticida jer je odloženo usvajanje pravilnika za dobru poljoprivrednu praksu za upotrebu pesticida, zbog nedovoljnog broja zaposlenih u administraciji, vršene su pripreme za ažuriranje postojećeg i urađen nacrt, odlaganje je izvršeno zbog usvajanja Zakona o sredstvima za zaštitu bilja (IV Q2024). 2024: NEREALIZOVANO

			U toku 2024. godine nije objavljen vodiča za dobru poljoprivrednu praksu za upotrebu pesticida jer je odloženo usvajanje pravilnika za dobru poljoprivrednu praksu za upotrebu pesticida, zbog nedovoljnog broja zaposlenih u administraciji, vršene su pripreme za ažuriranje postojećeg i urađen nacrt, odlaganje je izvršeno zbog usvajanja Zakona o sredstvima za zaštitu bilja (IV Q2025).
5.5.6 zajednički rad administracije i savjetodavnih službi za promovisanje integralne zaštite bilja;	MPŠV MPŠV-DSPKTO BP UBHVFP	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: REALIZACIJA U TOKU - zbog situacije izazvane epidemijom COVID19 nije u 2021. godini bilo moguće organizovati zajednički rad administracije i savjetodavnih službi za promovisanje integralne zaštite bilja; - na 20 poljoprivrednih gazdinstava vršena je edukacija proizvođača o pravilima integralne zaštite bilja; 2022: REALIZACIJA U TOKU - 15 poljoprivrednih gazdinstava vršena je edukacija proizvođača o pravilima integralne zaštite bilja krompira; 2023: REALIZACIJA U TOKU - 26.06.2023. Upotreba pesticida - gostovanje ("Mreža", TVCG) https://www.gov.me/clanak/upotreba-pesticida-gost-mreze-inspektorka-darja-kraljevic https://youtu.be/G-8MvX7Wc-o - u informativnoj kampanji osim predstavnika Uprave učestvovali su i predstavnici savjetodavne službe u biljnoj proizvodnji. 2024: REALIZACIJA U TOKU - https://www.gov.me/clanak/odrzano-predavanje-na-temu-inovacije-u-ratarskoj-proizvodnji - https://www.gov.me/clanak/ssss - https://www.gov.me/dokumenta/c1031d6b-08bc-46a6-b253-ce0dd444e49c
5.5.7 uspostavljanje službenih kontrola za integralnu zaštitu bilja;	UBHVFP	IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2022: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2023: REALIZACIJA U TOKU - sistem službenih kontrola za integralnu zaštitu bilja uspostaviće se nakon usvajanja Zakona o sredstvima za zaštitu bilja (IV Q2024), kojim će se utvrditi pravila za službene kontrole. 2024: REALIZACIJA U TOKU - sistem službenih kontrola za integralnu zaštitu bilja uspostaviće se nakon usvajanja Zakona o sredstvima za zaštitu bilja (IV Q2025), kojim će se utvrditi pravila za službene kontrole.
5.5.8 obuke savjetodavne službe;	MPŠV MPŠV-DSPKTO BP UBHVFP BTSF TAIEX	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: REALIZACIJA U TOKU - zbog situacije izazvane epidemijom COVID19 nije u 2021. godini bilo moguće organizovati zajednički rad administracije i savjetodavnih službi za promovisanje integralne zaštite bilja; - na 20 poljoprivrednih gazdinstava vršena je edukacija proizvođača o pravilima integralne zaštite bilja; 2022: REALIZACIJA U TOKU - 15 poljoprivrednih gazdinstava vršena je edukacija proizvođača o pravilima integralne zaštite bilja krompira; 2023: REALIZACIJA U TOKU

			- 12. do 15. jun 2023., Toulouse, Španija - Integralna zaštita bilja; - 26. do 29. jun 2023., Berlin, Njemačka - Integralna zaštita bilja; - 25. do 29. septembar 2023., Riga, Letonija - Integralna zaštita bilja; - 21. do 24. novembar 2023., Madrid, Španija - Integralna zaštita bilja; - 11. do 14. decembar 2023., Amsterdam, Holanija - Integralna zaštita bilja; Obuke je organizovala Evropska komisija (BTSF). 2024: REALIZACIJA U TOKU -17. do 20. Jun 2024. Riga, Letonija-Integralna zaštita bilja
5.6 USPOSTAVLJENI USLOVI ZA PRIMJENU PESTICIDA NA OSNOVU PROGNOZE POJAVE ŠTETNIH ORGANIZAMA			
5.6.1 formiranje izvještajno-prognozne službe radi blagovremenog upozoravanja držaoca bilja o pojavi štetnih organizama i davanja preporuka za njihovo suzbijanje;	MPŠV UBHVFP ZHMS	I 2025	2021: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2022: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2023: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2024: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU
5.6.2 promovisanje izvještajno-prognoznih poslova;	MPŠV MPŠV- DSPKTO BP UBHVFP	I 2025 II 2025 III 2025 IV 2025	2021: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2022: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2023: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2024: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU
5.6.3 zajednički rad administracija i savjetodavnih službi za promovisanje izvještajno-prognoznih poslova;	MPŠV MPŠV- DSPKTO BP UBHVFP	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: REALIZACIJA U TOKU - pripremljen plan obuka za 2022. godinu; 2022: REALIZACIJA U TOKU - realizovan zajednički rad na 7 gazdinstava; - pripremljen plan rada za 2023. godinu; 2023: REALIZOVANO - realizovan zajednički rad na 5 gazdinstava; - pripremljen plan rada za 2024. godinu; 2024: REALIZOVANO - realizovan zajednički rad na 3 gazdinstava; - pripremljen plan rada za 2025. godinu;
5.7. SMANJENJE NEGATIVNOG UTICAJA PESTICIDA NA ZDRAVLJE LJUDI			
5.7.1 nastavak edukacije lica koja koriste pesticide;	UBHVFP MZ MRZSD – zaštita na radu IJZ	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: NEREALIZOVANO - zbog situacije izazvane epidemijom COVID19 u 2021. godini nije bilo moguće organizovati edukacije lica koja koriste pesticide. 2022: REALIZOVANO - zbog situacije izazvane cyber napadom na informatičku infrastrukturu odnosno vladine servere, i “gubitka” edukativnog

			materijala i podataka o prijavama nije bilo moguće organizovati specijalistički kurs za upotrebu sredstava za zaštitu bilja. Intenzivno se radilo na obnovi i inoviranju materijala za obuku. Dodatno, radilo se na pripremi idejnog rješenja za povezivanje legitimacija korisnika sa poljoprivrednim apotekama, Upravom i Monstatom; - u nedostatku organizovanih obuka, a u cilju realizacije Nacionalnog plana za održivu upotrebu pesticida i realizacije Programa fitosanitarnih mjera, u prostorijama gradske Opštine Tuzi 14. aprila 2022. godine, održana je obuka korisnika za upotrebu sredstava za zaštitu bilja. 2023: REALIZOVANO - u nedostatku organizovanih obuka, a u cilju realizacije Nacionalnog plana za održivu upotrebu pesticida i realizacije Programa fitosanitarnih mjera, edukacija lica koja koriste uređaje za primjenu pesticida izvršena je na 50 poljoprivrednih gazdinstava i dvije grupne edukacije u Tuzima 20.12.2023. godine i Nikšiću 17.11.2023. godine. 2024: REALIZOVANO -Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove u saradnji sa ovlašćenom institucijom za pregled uređaja za upotrebu pesticida IPC „Tehnopolos“ DOO Nikšić, održala je dvije edukativne radionice pod nazivom “Osnovne smjernice za održavanje uređaja za primjenu pesticida” na kojima su vršene i edukacije lica koja koriste pesticide. Jedna radionica je održana 29.11.2024. godine u Opštinskoj sali u Bijelom Polju, dok je druga 06.12.2024. godine u “Kući maslina” u Baru. Cilj edukativnih radionica je podizanje svijesti ciljne grupe o značaju ispravnosti mehanizacije za upotrebu pesticida. Na zahtjev „Plantaža 13. Jul”, održana je 13.12.2024. godine edukativno pokazna radionica “Osnovne smjernice za održavanje uređaja za primjenu pesticida”, uz testiranje i provjeru ispravnosti atomizera na licu mjesta i uz prisustvo operativaca (traktorista) koji direktno rade sa mašinama. Ukupan broj tri održane radionice je 78 učesnika. - U radionici su učestvovali osim predstavnika Uprave i predstavnici savjetodavne službe u biljnoj proizvodnji.
5.7.2 promovisanje upotrebe lične zaštitne opreme za lica koja koriste pesticide;	MPŠV MRZSD – zaštita na radu MPŠV- DSPKTO BP UBHVFP	I 2025 II 2025 III 2025 IV 2025	2021: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2022: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2023: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2024: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU
5.7.3 usvajanje i sprovođenje monitoringa rezidua pesticida u hrani;	UBHVFP CETI	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: REALIZOVANO - Program monitoringa rezidua pesticida u hrani biljnog i životinjskog porijekla za 2021. godinu je objavljen u "Službenom listu CG", br. 84/2021 od 2.8.2021. godine. - u ovaj program prenešena je Implementaciona Uredba Komisije (EU) br. 2020/585 od 27. aprila 2020. godine o koordinisanom višegodišnjem programu kontrole Unije za 2021., 2022. i 2023. godinu kako bi se obezbijedila usaglašenost sa maksimalnim nivoima rezidua pesticida u i na hrani biljnog i životinjskog porijekla i procijenila izloženost

		potrošača reziduama pesticida u i na hrani biljnog i životinjskog porijekla (<i>Commission Implementing Regulation (EU) 2020/585 of 27 April 2020 concerning a coordinated multiannual control programme of the Union for 2021, 2022 and 2023 to ensure compliance with maximum residue levels of pesticides and to assess the consumer exposure to pesticide residues in and on food of plant and animal origin</i>); - uzeto je ukupno 153 uzoraka od čega 4 nijesu odgovarala propisanim; - detaljni pregled dat je u tački 13 ovog Izvještaja. 2022: REALIZOVANO - Program monitoringa rezidua pesticida u hrani biljnog i životinjskog porijekla za 2022. godinu objavljen je u Sl. listu CG br. 57/22. - u ovaj program prenešena je Implementaciona Uredba Komisije (EU) br. 2020/585 od 27. aprila 2020. godine o koordinisanom višegodišnjem programu kontrole Unije za 2021., 2022. i 2023. godinu kako bi se obezbijedila usaglašenost sa maksimalnim nivoima rezidua pesticida u i na hrani biljnog i životinjskog porijekla i procijenila izloženost potrošača reziduama pesticida u i na hrani biljnog i životinjskog porijekla. - uzeto je ukupno 125 uzoraka od čega 5 uzoraka nijesu odgovarala propisanim vrijednostima. - detaljni pregled dat je u tački 12 ovog izvještaja 2023: REALIZOVANO - Program monitoringa rezidua pesticida u hrani biljnog i životinjskog porijekla za 2023. godinu objavljen je u Sl. listu CG br. 44/2023. - u ovaj program prenešena je Implementaciona Uredba Komisije (EU) br. 2020/585 od 27. aprila 2020. godine o koordinisanom višegodišnjem programu kontrole Unije za 2021., 2022. i 2023. godinu kako bi se obezbijedila usaglašenost sa maksimalnim nivoima rezidua pesticida u i na hrani biljnog i životinjskog porijekla i procijenila izloženost potrošača reziduama pesticida u i na hrani biljnog i životinjskog porijekla. - uzeto je ukupno 124 uzorka od čega 8 uzoraka nijesu odgovarala propisanim vrijednostima. - detaljni pregled dat je u tački 13 ovog izvještaja. 2024: REALIZOVANO - Program monitoringa rezidua pesticida u hrani biljnog i životinjskog porijekla za 2024. godinu objavljen je u Sl. listu CG br. 37/2024. - U ovaj program prenesena je obaveza za 2024. godinu - Implementaciona Uredba Komisije (EU) br. 2023/731 od 3. aprila 2023. godine o koordinisanom višegodišnjem programu kontrole Unije za 2024, 2025. i 2026. godinu kako bi se obezbijedila usaglašenost sa maksimalnim nivoima rezidua pesticida u i na hrani biljnog i životinjskog porijekla i procijenila izloženost potrošača reziduama pesticida u i na hrani biljnog i životinjskog porijekla i ukidanje Implementacione Uredbe (EU) 2022/741; - u 2024. godini usvojen je prvi Višegodišnji program monitoringa rezidua pesticida u hrani biljnog i životinjskog porijekla za 2025, 2026 i 2027. godinu* koji je objavljen u
--	--	---

			"Službenom listu CG", br. 96/2024 od 4.10.2024. godine u skladu sa Implemetacionom Regulativom Komisije (EU) 2024/989 od 2. aprila 2024. godine o koordinisanom višegodišnjem kontrolnom programu Unije za 2025, 2026. i 2027. godinu radi obezbeđivanja usklađenosti sa maksimalno dozvoljenim nivoima ostataka pesticida i procene izloženosti potrošača ostacima pesticida u i na hrani biljnog i životinjskog porekla, i o stavljanju van snage Sprovedbene uredbe (EU) 2023/731; - uzeto je ukupno 147 uzorka od cega 10 uzoraka nijesu odgovarala propisanim vrijednostima. - detaljni pregled dat je u tački 13 ovog izvještaja.
5.7.4 izvještavanje o monitoringu rezidua pesticida u hrani;	UBHVFP CETI	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: REALIZOVANO - izvještaj je objavljen na web stranici Uprave: https://ubh.gov.me/biblioteka/sektor_3/izvjestaji/ https://ubh.gov.me/vijesti/245050/OBAVJEStENJE-Uzorkovanje-po-Programu-monitoringa-rezidua-pesticida-u-i-na-hrani-biljnog-i-zivotinjskog-porijekla.html 2022: REALIZACIJA U TOKU - izvještaj za 2022. zbog cyber napada nije mogao biti objavljen na web stranici Uprave; - u toku je revitalizacija internet stranice Uprave; 2023: REALIZOVANO Izvještaj o radu fitosanitarnog sektora https://www.gov.me/clanak/izvjestaji-o-radu 2024: REALIZOVANO Izvještaj o radu fitosanitarnog sektora https://www.gov.me/clanak/izvjestaji-o-radu
5.7.5 sprovođenje i izvještavanje o trovanjima izazvanih upotrebom pesticida;	UBHVFP MZ IJZ	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: REALIZOVANO - 6 otpusta sa šifrom T 60 za prethodnu godinu (2020); 2022: REALIZOVANO - 3 otpusta sa šifrom T 60 za 2022. godinu; 2023: NEREALIZOVANO - nijesu dostupni podaci za šifru T 60 za 2023. godinu, očekuje se osnivanje Centra za trovanje; 2024: NEREALIZOVANO - nijesu dostupni podaci za šifru T 60 za 2023. godinu, očekuje se osnivanje Centra za trovanje;
5.8 SMANJENJE RIZIKA OD UPOTREBE PESTICIDA NA ŽIVOTNU SREDINU			
5.8.1 nastavak edukacije lica koja koriste pesticide;	UBHVFP AZŽS MRZSD – zaštita na radu	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: NEREALIZOVANO - zbog situacije izazvane epidemijom COVID19 u 2021. godini nije bilo moguće organizovati edukacije lica koja koriste pesticide. 2022: REALIZOVANO - zbog situacije izazvane cyber napadom na informatičku infrastrukturu odnosno vladine servere, i "gubitka" edukativnog materijala i podataka o prijavama nije bilo moguće organizovati specijalistički kurs za upotrebu sredstava za zaštitu bilja. Intenzivno se radilo na obnovi i inoviranju materijala za obuku. Dodatno, radilo se na pripremi idejnog rješenja za povezivanje legitimacija korisnika sa poljoprivrednim apotekama, Upravom i Monstatom; - u nedostatku organizovanih obuka, a u cilju realizacije Nacionalnog plana za održivu upotrebu pesticida i realizacije Programa fitosanitarnih mjera, u prostorijama gradske Opštine

			Tuzi 14. aprila 2022. godine, održana je obuka korisnika za upotrebu sredstava za zaštitu bilja. 2023: REALIZOVANO - objavljen poziv za nastavak podnošenja prijave za edukaciju lica koja upotrebljavaju pesticide, u cilju nastavka sprovođenja specijalističkog kursa. https://www.gov.me/clanak/poziv-korisnicima-da-se-prijave-za-obuku-o-primjeni-sredstava-za-zastitu-bilja 2024: REALIZOVANO - objavljen poziv za nastavak podnošenja prijave za edukaciju lica koja upotrebljavaju pesticide, u cilju nastavka sprovođenja specijalističkog kursa.
5.8.2 izrada i objava pravila za unaprjeđenje zaštite životne sredine kroz smanjenje negativnih uticaja pesticida na određene neciljane organizme: -pčele;	MPŠV UBHVFP BF CETI NVO	I 2023	2021: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2022: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2023: NEREALIZOVANO - izrada i objava pravila za unaprjeđenje zaštite životne sredine kroz smanjenje negativnih uticaja pesticida na određene neciljane organizme: -pčele odložena je nakon usvajanja Zakona o sredstvima za zaštitu bilja (IV Q2024), izrađen je nacrt pravila. 2024: NEREALIZOVANO - izrada i objava pravila za unaprjeđenje zaštite životne sredine kroz smanjenje negativnih uticaja pesticida na određene neciljane organizme: -pčele odložena je nakon usvajanja Zakona o sredstvima za zaštitu bilja (IV Q2025), izrađen je nacrt pravila.
5.8.3 izrada i objava pravila za unaprjeđenje zaštite životne sredine kroz smanjenje negativnih uticaja pesticida na određene neciljane organizme: -ptice;	MPŠV UBHVFP FB CETI NVO	IV 2023	2021: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2022: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2023: NEREALIZOVANO - izrada i objava pravila za unaprjeđenje zaštite životne sredine kroz smanjenje negativnih uticaja pesticida na određene neciljane organizme: - ptice odložena je nakon usvajanja Zakona o sredstvima za zaštitu bilja (IV Q2024), izrađen je nacrt pravila. 2024: NEREALIZOVANO - izrada i objava pravila za unaprjeđenje zaštite životne sredine kroz smanjenje negativnih uticaja pesticida na određene neciljane organizme: - ptice odložena je nakon usvajanja Zakona o sredstvima za zaštitu bilja (IV Q2025), izrađen je nacrt pravila.
5.8.4 izrada i objava pravila za unaprjeđenje zaštite životne sredine kroz smanjenje negativnih uticaja pesticida na određene neciljane organizme:	MPŠV UBHVFP FB CETI NVO	I 2024	2021: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2022: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2023: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2024: NEREALIZOVANO - izrada i objava pravila za unaprjeđenje zaštite životne sredine kroz smanjenje negativnih uticaja pesticida na određene neciljane organizme: - ptice odložena je nakon usvajanja Zakona o sredstvima za zaštitu bilja (IV Q2025), izrađen je nacrt pravila.

- ribe;			
5.8.5 izrada i objava pravila za unaprjeđenje zaštite životne sredine kroz smanjenje negativnih uticaja pesticida: -vode;	MPŠV UBHVFP FB CETI NVO ZHMS UV	IV 2024	2021: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2022: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2023: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2024: NEREALIZOVANO - izrada i objava pravila za unaprjeđenje zaštite životne sredine kroz smanjenje negativnih uticaja pesticida na određene neciljane organizme: - ptice odložena je nakon usvajanja Zakona o sredstvima za zaštitu bilja (IV Q2025), izrađen je nacrt pravila.
5.8.6 izrada i objava pravila za unaprjeđenje zaštite životne sredine kroz smanjenje negativnih uticaja pesticida: -zemljište;	MPŠV UBHVFP BF FB CETI NVO	I 2025	2021: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2022: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2023: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2024: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU
5.8.7 izrada i objava pravila za unaprjeđenje zaštite životne sredine kroz smanjenje negativnih uticaja pesticida na određene neciljane organizme: -drugi neciljani organizmi;	MPŠV UBHVFP BF FB CETI NVO	IV 2025	2021: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2022: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2023: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2024: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU
5.8.8 izrada i objava monitoringa rezidua pesticida u životnoj sredini: -podzemnih voda -površinskih voda -vode za piće	UBHVFP MPŠV MEORRS – zaštita životne sredine AZŽS CETI UV ZHMS IJZ	IV 2021 I 2022 I 2023 I 2024 I 2025	2021: REALIZOVANO -Program monitoringa uticaja upotrebe pesticida na životnu sredinu za 2021. godinu je objavljen u "Službenom listu CG", br. 85/2021 od 4.8.2021. godine; - ispitivanje voda Skadarskog jezera na sadržaj pesticida je sproveo CETI u sklopu planiranih aktivnosti tokom realizacije projekta pod nazivom "Skadarsko jezero bez hemijskog zagađenja". Projekat je finansiran od strane Evropske Unije u kome je CETI lider partner. Realizovane su dvije kampanje uzorkovanja vode i sedimenta (u toku je analiza ribe). Rezultati analize pokazuju neophodnost praćenja određenih segmenata na sadržaj rezidua sredstava za zaštitu bilja. 2022: REALIZOVANO

		- Program monitoringa uticaja upotrebe pesticida na životnu sredinu za 2022. godinu objavljen je u Sl. listu CG br. 52/2022; - uticaj upotrebe pesticida na životnu sredinu je jedna od aktivnosti utvrđena propisima koji uređuju vode, zaštitu prirode i otpad i aktivnosti utvrđene drugim propisima koji se odnose na vode, a imaju indirektnu vezu sa upotrebom pesticida; - izvori zagađenja odnose se na sve izvore kontaminacije, pa i na nepravlinu pripremu, curenje ili isticanje sredstava za zaštitu bilja, kao i na nepravilno ispiranja ambalaže, prosipanje tokom pripreme, čišćenja ili na nepropisno odlaganje preostale količine radnog rastvora; - radi očuvanja voda potrebno je voditi računa o zaštita izvorišta površinske i podzemne vode a naročito o: ✓ područjima izvorišta površinske i podzemne vode za javno vodosnabdijevanje koja moraju biti zaštićena od namjernog ili slučajnog zagađivanja i drugih uticaja koji mogu nepovoljno djelovati na izdašnost izvorišta i na zdravstvenu ispravnost vode (zone sanitarne zaštite); ✓ zaštititi izvorišta površinske i podzemne vode; ✓ sanitarnoj zaštiti izvorišta za javno vodosnabdijevanje na kojem su određene zone zaštite, i to: šira zona zaštite, uža zona zaštite i zona neposredne zaštite; ✓ zoni sanitarne zaštite izvorišta koja se određuje u skladu sa hidrološkim, hidrogeološkim i drugim svojstvima zemljišta i slivnih područja i predviđenim načinom njihove upotrebe u skladu sa Pravilnikom o određivanju i održavanju zona i pojaseva sanitarne zaštite izvorišta i ograničenjima u tim zonama ("Službeni list CG", broj 66/09); ✓ zabrani upotrebe pesticida u i zoni zaštite (zona neposredne zaštite) za sve tipove izvorišta; ✓ zabrani upotrebe pesticida u II zoni zaštite (uža zona zaštite) za izvorišta u zbijenim i karstnim izdanima, a kod zahvata iz akumulacija i jezera njihova upotreba svedena na ograničenu upotrebu lako razgradivih pesticida. - tokom 2022. godine, rađen je monitoring 48 podzemnih voda: ✓ izvorišta/izdani (14), ✓ kopanih bunara (8) ✓ novih bušotina (23). Vode nekih od njih se koriste (8 bunara i 12 izvorišta/izdani) ili su u planu da se koriste za zahvatanje voda za ljudsku upotrebu. – Od zagađujućih supstanci rađeni su metali: Pb, Cd i Hg, zatim As i pesticidi (176 supstanci ove grupe) Tabela: Pregled konc. zagađujućih supstanci u podzemnim vodama u 2022. 2023: REALIZOVANO - Program monitoringa uticaja upotrebe pesticida na životnu sredinu za 2023. godinu objavljen je u Sl. listu CG br. 44/2023; - uticaj upotrebe pesticida na životnu sredinu je jedna od aktivnosti utvrđena propisima koji uređuju vode, zaštitu prirode
--	--	---

		i otpad i aktivnosti utvrđene drugim propisima koji se odnose na vode, a imaju indirektnu vezu sa upotrebom pesticida; - izvori zagađenja odnose se na sve izvore kontaminacije, pa i na nepravlinu pripremu, curenje ili isticanje sredstava za zaštitu bilja, kao i na nepravilno ispiranja ambalaže, prosipanje tokom pripreme, čišćenja ili na nepropisno odlaganje preostale količine radnog rastvora; - radi očuvanja voda potrebno je voditi računa o zaštita izvorišta površinske i podzemne vode a naročito o: ✓ područjima izvorišta površinske i podzemne vode za javno vodosnabdijevanje koja moraju biti zaštićena od namjernog ili slučajnog zagađivanja i drugih uticaja koji mogu nepovoljno djelovati na izdašnost izvorišta i na zdravstvenu ispravnost vode (zone sanitarne zaštite); ✓ zaštiti izvorišta površinske i podzemne vode; ✓ sanitarnoj zaštiti izvorišta za javno vodosnabdijevanje na kojem su određene zone zaštite, i to: šira zona zaštite, uža zona zaštite i zona neposredne zaštite; ✓ zoni sanitarne zaštite izvorišta koja se određuje u skladu sa hidrološkim, hidrogeološkim i drugim svojstvima zemljišta i slivnih područja i predviđenim načinom njihove upotrebe u skladu sa Pravilnikom o određivanju i održavanju zona i pojaseva sanitarne zaštite izvorišta i ograničenjima u tim zonama ("Službeni list CG", broj 66/09); ✓ zabrani upotrebe pesticida u i zoni zaštite (zona neposredne zaštite) za sve tipove izvorišta; ✓ zabrani upotrebe pesticida u II zoni zaštite (uža zona zaštite) za izvorišta u zbijenim i karstnim izdanima, a kod zahvata iz akumulacija i jezera njihova upotreba svedena na ograničenu upotrebu lako razgradivih pesticida. – Tokom 2023. godine, rađen je monitoring 32 podzemne vode: ✓ izvorišta/izdani (6), ✓ kopanih bunara (3) ✓ novih bušotina (23). U odnosu na 2022.godinu iz ispitivanja je isključeno 16 podzemnih voda, iz razloga što te vode rade laboratorije Vodovoda i podaci se nalaze kod tih institucija. – Od zagađujućih supstanci rađeni su metali: Pb, Cd i Hg, zatim As i pesticidi (176 supstanci ove grupe) – Tabela: Pregled konc. zagađujućih supstanci u podzemnim vodama u 2023.
		2024: REALIZOVANO Tokom 2024. godine, rađen je monitoring 38 podzemne vode: izvorišta/izdani (6), kopanih bunara (3) i novih bušotina (29). Vode nekih od njih se koriste ili su u planu da se koriste za zahvatanje voda za ljudsku upotrebu. Monitoring je sproveden u 2 serije. Prva serija uzorkovanja je izvršena u periodu 27.06-01.10.2024. i rađeni su osnovni fizičko hemijski i mikrobiološki parametri. Druga serija rađena je u periodu 08.10-11.12. 2024. i pored fizičko hemijskih (16) i mikrobioloških parametara (3),

			rađene su i zagađujuće supstance (Pb, Cd, Hg, As i pesticidi-176 supstanci ove grupe). Po Pravilniku o načinu i rokovima utvrđivanja statusa podzemnih voda ("Sl. list RCG", 52/2019), podzemne vode mogu imati dobar hemijski status i loš hemijski status. Status kvaliteta je određen na osnovu srednjih vrijednosti 12 osnovnih fizičko hemijskih parametara: električna provodljivost, alkalitet, pH, BPK5, NH4 + , NO3 - , NO2 - , TN, uk.P, o-PO4 3- , SO4 2+ i TOC. Od zagađujućih supstanci rađeni su metali: Pb, Cd, Hg, As i pesticidi (176 supstanci ove grupe). <table><tr><th>Red broj</th><th>2024.godina profil</th><th>Arsen µg/l</th><th>Kadmijum µg/l</th><th>Olovo µg/l</th><th>Živa µg/l</th><th>Pesticidi µg/l</th></tr><tr><td>1.</td><td>Sveti Đorđe</td><td>0.51</td><td><0.10</td><td><0.20</td><td><0.05</td><td><LOQ</td></tr><tr><td>2.</td><td>Donji Štoj</td><td>1.00</td><td><0.10</td><td><0.20</td><td><0.05</td><td><LOQ</td></tr><tr><td>3.</td><td>Gornji Štoj</td><td>1.00</td><td><0.10</td><td><0.20</td><td><0.05</td><td><LOQ</td></tr><tr><td>4.</td><td>Kajnak</td><td><0.20</td><td><0.10</td><td><0.20</td><td><0.05</td><td><LOQ</td></tr><tr><td>5.</td><td>Popovići</td><td><0.20</td><td><0.10</td><td><0.20</td><td><0.05</td><td><LOQ</td></tr><tr><td>6.</td><td>Sjenokos</td><td>0.96</td><td><0.10</td><td><0.20</td><td><0.05</td><td><LOQ</td></tr><tr><td>7.</td><td>Podgorska vrela</td><td><0.20</td><td><0.10</td><td><0.20</td><td><0.05</td><td><LOQ</td></tr><tr><td>8.</td><td>Budva kod škole</td><td><0.20</td><td><0.10</td><td><0.20</td><td><0.05</td><td><LOQ</td></tr><tr><td>9.</td><td>Jaz</td><td>0.92</td><td><0.10</td><td>0.32</td><td><0.05</td><td><LOQ</td></tr><tr><td>10.</td><td>Risanska špilja</td><td>0.23</td><td><0.10</td><td><0.20</td><td><0.05</td><td><LOQ</td></tr><tr><td>11.</td><td>Goljemadi</td><td><0.20</td><td><0.10</td><td><0.20</td><td><0.05</td><td><LOQ</td></tr><tr><td>12.</td><td>Kaluderovo oko</td><td><0.20</td><td><0.10</td><td><0.20</td><td><0.05</td><td><LOQ</td></tr><tr><td>13.</td><td>Ribnička vrela</td><td><0.20</td><td><0.10</td><td><0.20</td><td><0.05</td><td><LOQ</td></tr><tr><td>14.</td><td>Radovče</td><td><0.20</td><td><0.10</td><td><0.20</td><td><0.05</td><td><LOQ</td></tr><tr><td>15.</td><td>Vučji studenac</td><td><0.20</td><td><0.10</td><td><0.20</td><td><0.05</td><td><LOQ</td></tr><tr><td>16.</td><td>Plantaze</td><td><0.20</td><td><0.10</td><td><0.20</td><td><0.05</td><td><LOQ</td></tr><tr><td>17.</td><td>Ušće Cijevne</td><td><0.20</td><td><0.10</td><td><0.20</td><td><0.05</td><td><LOQ</td></tr><tr><td>18.</td><td>Bolje sestre-buhotina</td><td><0.20</td><td><0.10</td><td><0.20</td><td><0.05</td><td><LOQ</td></tr><tr><td>19.</td><td>Bolje sestre-izdan</td><td><0.20</td><td><0.10</td><td><0.20</td><td><0.05</td><td><LOQ</td></tr><tr><td>20.</td><td>Gostilj</td><td>0.58</td><td><0.10</td><td>0.22</td><td><0.05</td><td><LOQ</td></tr><tr><td>21.</td><td>Vranj</td><td>1.20</td><td><0.10</td><td><0.20</td><td><0.05</td><td><LOQ 0.014 Azoxystralin</td></tr><tr><td>22.</td><td>Drešaj</td><td>0.62</td><td><0.10</td><td><0.20</td><td><0.05</td><td><LOQ</td></tr><tr><td>23.</td><td>Trgaj</td><td><0.20</td><td><0.10</td><td><0.20</td><td><0.05</td><td><LOQ</td></tr><tr><td>24.</td><td>Čevo</td><td><0.20</td><td><0.10</td><td><0.20</td><td><0.05</td><td><LOQ</td></tr><tr><td>25.</td><td>Zagorak</td><td>1.3</td><td><0.10</td><td><0.20</td><td><0.05</td><td><LOQ</td></tr><tr><td>26.</td><td>Glibavac</td><td><0.20</td><td><0.10</td><td><0.20</td><td><0.05</td><td><LOQ</td></tr><tr><td>27.</td><td>Riječani</td><td><0.20</td><td><0.10</td><td><0.20</td><td><0.05</td><td><LOQ</td></tr><tr><td>28.</td><td>Zaljutnica</td><td>0.80</td><td><0.10</td><td><0.20</td><td><0.05</td><td><LOQ</td></tr><tr><td>29.</td><td>Šavnik kod škole</td><td>0.29</td><td><0.10</td><td><0.20</td><td><0.05</td><td><LOQ</td></tr><tr><td>30.</td><td>Glava Šavnička</td><td><0.20</td><td><0.10</td><td><0.20</td><td><0.05</td><td><LOQ</td></tr><tr><td>31.</td><td>Mateševo</td><td><0.20</td><td><0.10</td><td><0.20</td><td><0.05</td><td><LOQ</td></tr><tr><td>32.</td><td>Ravnjak</td><td><0.20</td><td><0.10</td><td><0.20</td><td><0.05</td><td><LOQ</td></tr><tr><td>33.</td><td>Bijelo Polje</td><td>0.33</td><td><0.10</td><td><0.20</td><td><0.05</td><td><LOQ</td></tr><tr><td>34.</td><td>Manastirsko vrelo</td><td>0.97</td><td><0.10</td><td><0.20</td><td><0.05</td><td><LOQ 0.028 Bifenthrin</td></tr><tr><td>35.</td><td>Alipašini izvori</td><td>0.41</td><td><0.10</td><td><0.20</td><td><0.05</td><td><LOQ 0.040 Bifenthrin</td></tr><tr><td>36.</td><td>Gusinje</td><td><0.20</td><td><0.10</td><td><0.20</td><td><0.05</td><td><LOQ</td></tr><tr><td>37.</td><td>Rožaje</td><td>0.46</td><td><0.10</td><td><0.20</td><td><0.05</td><td><LOQ</td></tr><tr><td>38.</td><td>Pljevlja</td><td><0.20</td><td><0.10</td><td><0.20</td><td><0.05</td><td><LOQ</td></tr></table>	Red broj	2024.godina profil	Arsen µg/l	Kadmijum µg/l	Olovo µg/l	Živa µg/l	Pesticidi µg/l	1.	Sveti Đorđe	0.51	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ	2.	Donji Štoj	1.00	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ	3.	Gornji Štoj	1.00	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ	4.	Kajnak	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ	5.	Popovići	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ	6.	Sjenokos	0.96	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ	7.	Podgorska vrela	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ	8.	Budva kod škole	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ	9.	Jaz	0.92	<0.10	0.32	<0.05	<LOQ	10.	Risanska špilja	0.23	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ	11.	Goljemadi	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ	12.	Kaluderovo oko	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ	13.	Ribnička vrela	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ	14.	Radovče	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ	15.	Vučji studenac	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ	16.	Plantaze	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ	17.	Ušće Cijevne	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ	18.	Bolje sestre-buhotina	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ	19.	Bolje sestre-izdan	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ	20.	Gostilj	0.58	<0.10	0.22	<0.05	<LOQ	21.	Vranj	1.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ 0.014 Azoxystralin	22.	Drešaj	0.62	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ	23.	Trgaj	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ	24.	Čevo	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ	25.	Zagorak	1.3	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ	26.	Glibavac	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ	27.	Riječani	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ	28.	Zaljutnica	0.80	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ	29.	Šavnik kod škole	0.29	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ	30.	Glava Šavnička	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ	31.	Mateševo	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ	32.	Ravnjak	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ	33.	Bijelo Polje	0.33	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ	34.	Manastirsko vrelo	0.97	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ 0.028 Bifenthrin	35.	Alipašini izvori	0.41	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ 0.040 Bifenthrin	36.	Gusinje	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ	37.	Rožaje	0.46	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ	38.	Pljevlja	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ
Red broj	2024.godina profil	Arsen µg/l	Kadmijum µg/l	Olovo µg/l	Živa µg/l	Pesticidi µg/l																																																																																																																																																																																																																																																																														
1.	Sveti Đorđe	0.51	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ																																																																																																																																																																																																																																																																														
2.	Donji Štoj	1.00	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ																																																																																																																																																																																																																																																																														
3.	Gornji Štoj	1.00	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ																																																																																																																																																																																																																																																																														
4.	Kajnak	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ																																																																																																																																																																																																																																																																														
5.	Popovići	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ																																																																																																																																																																																																																																																																														
6.	Sjenokos	0.96	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ																																																																																																																																																																																																																																																																														
7.	Podgorska vrela	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ																																																																																																																																																																																																																																																																														
8.	Budva kod škole	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ																																																																																																																																																																																																																																																																														
9.	Jaz	0.92	<0.10	0.32	<0.05	<LOQ																																																																																																																																																																																																																																																																														
10.	Risanska špilja	0.23	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ																																																																																																																																																																																																																																																																														
11.	Goljemadi	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ																																																																																																																																																																																																																																																																														
12.	Kaluderovo oko	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ																																																																																																																																																																																																																																																																														
13.	Ribnička vrela	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ																																																																																																																																																																																																																																																																														
14.	Radovče	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ																																																																																																																																																																																																																																																																														
15.	Vučji studenac	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ																																																																																																																																																																																																																																																																														
16.	Plantaze	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ																																																																																																																																																																																																																																																																														
17.	Ušće Cijevne	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ																																																																																																																																																																																																																																																																														
18.	Bolje sestre-buhotina	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ																																																																																																																																																																																																																																																																														
19.	Bolje sestre-izdan	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ																																																																																																																																																																																																																																																																														
20.	Gostilj	0.58	<0.10	0.22	<0.05	<LOQ																																																																																																																																																																																																																																																																														
21.	Vranj	1.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ 0.014 Azoxystralin																																																																																																																																																																																																																																																																														
22.	Drešaj	0.62	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ																																																																																																																																																																																																																																																																														
23.	Trgaj	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ																																																																																																																																																																																																																																																																														
24.	Čevo	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ																																																																																																																																																																																																																																																																														
25.	Zagorak	1.3	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ																																																																																																																																																																																																																																																																														
26.	Glibavac	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ																																																																																																																																																																																																																																																																														
27.	Riječani	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ																																																																																																																																																																																																																																																																														
28.	Zaljutnica	0.80	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ																																																																																																																																																																																																																																																																														
29.	Šavnik kod škole	0.29	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ																																																																																																																																																																																																																																																																														
30.	Glava Šavnička	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ																																																																																																																																																																																																																																																																														
31.	Mateševo	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ																																																																																																																																																																																																																																																																														
32.	Ravnjak	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ																																																																																																																																																																																																																																																																														
33.	Bijelo Polje	0.33	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ																																																																																																																																																																																																																																																																														
34.	Manastirsko vrelo	0.97	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ 0.028 Bifenthrin																																																																																																																																																																																																																																																																														
35.	Alipašini izvori	0.41	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ 0.040 Bifenthrin																																																																																																																																																																																																																																																																														
36.	Gusinje	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ																																																																																																																																																																																																																																																																														
37.	Rožaje	0.46	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ																																																																																																																																																																																																																																																																														
38.	Pljevlja	<0.20	<0.10	<0.20	<0.05	<LOQ																																																																																																																																																																																																																																																																														
5.8.9 izrada i objava monitoringa zaštite ptica, pčela, riba i zemljišta od nepravilne upotrebe pesticida;	UBHVFP MEORRS – zaštita životne sredine AZŽS NVO	I 2022 I 2023 I 2024 I 2025	2021: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2022: REALIZOVANO - kroz fizičko-hemijsku analizu organohlornih pesticida (aldrin, DDT, dieldrin, endrin, heptahlor, heksahlorobenzen (HCB), mireks, α-HCH, β-HCH) uzoraka poljoprivrednog zemljišta, sagledano je moguće zagađenje zemljišta uzrokovano neadekvatnom upotrebom sredstava za zaštitu bilja. - u 2022. godini, od analiziranih uzoraka prisustvo navedenih grupa hemikalija nije prelazilo limite detekcije za ovu vrstu uzorka, izuzev u Pljevljima na lokaciji dječijeg igrališta u Skreličevoj ulici, gdje je koncentracija heksahlorobenzena (HBC) 0.0042 mg/kg. 2023: REALIZOVANO - izrađen, objavljen i sproveden Program monitoringa uticaja upotrebe pesticida na životnu sredinu za 2023. godinu objavljen je u Sl. listu CG br. 44/2023.																																																																																																																																																																																																																																																																																	

			2024: REALIZOVANO - izrađen, objavljen i sproveden Program monitoringa uticaja upotrebe pesticida na životnu sredinu za 2024. godinu objavljen je u Sl. listu CG br. 40/2024.
5.9. SMANJENJE NEGATIVNOG UTICAJA OTPADA KOJI NASTAJE UPOTREBOM PESTICIDA NA ŽIVOTNU SREDINU			
5.9.1 nastavak edukacije, lica koja koriste pesticide, o negativnom uticaju otpada koji nastaje upotrebom pesticida na životnu sredinu;	UBHVFP AZŽS	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: NEREALIZOVANO - zbog situacije izazvane epidemijom COVID19 u 2021. godini nije bilo moguće organizovati edukacije lica koja koriste pesticide o negativnom uticaju otpada koji nastaje upotrebom pesticida na životnu sredinu; 2022: REALIZOVANO - otpad koji nastaje upotrebom pesticida, odnosno ambalaže u koju su upakovani pesticidi postupa se na način kojim se sprječava negativan uticaj na životnu sredinu u skladu sa propisom kojim se uređuje otpad (rukovanje i skladištenje pesticida i zbrinjavanje njihove ambalaže i ostataka). Na osnovu Izvještaja o izvršenoj analizi postojećeg načina postupanja sa otpadom sa predlogom mjera za unapređenje i izvršenom revizijom o ispunjenosti uslova za upis u registre u skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja i Uputstvom o načinu postupanja otpadom koji nastaje nakon upotrebe pesticida. Mjera se odnosi na podizanje svijesti javnosti o problemu odlaganja otpada koji nastaje upotrebom pesticida, odnosno ambalaže u koju su upakovani pesticidi. Tokom obilaska primjećene su i neke negativne pojave koje se uočavaju svake godine. Ovo se posebno odnosi na nenošenje zaštitene opreme tokom rada i bacanja ambalaže odnosno njenog neodlaganja na za to predviđeno mjesto. Na ovim pojavama se mora raditi i u budućnosti sve moguće mjere koje mogu spriječiti ovakve pojave preduzimati. Cilj je da se spriječi trovanje ljudi i zaštita životne sredine. Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, finansirala je projekat po javnom pozivu „Upravljanje biljnim otpadom i otpadom koji je nastao upotrebom sredstava za zaštitu bilja“. Ovaj javni poziv je podržan od strane šest NVO organizacija. 2023: REALIZOVANO - otpad koji nastaje upotrebom pesticida, odnosno ambalaže u koju su upakovani pesticidi postupa se na način kojim se sprječava negativan uticaj na životnu sredinu u skladu sa propisom kojim se uređuje otpad (rukovanje i skladištenje pesticida i zbrinjavanje njihove ambalaže i ostataka). Na osnovu Izvještaja o izvršenoj analizi postojećeg načina postupanja sa otpadom sa predlogom mjera za unapređenje i izvršenom revizijom o ispunjenosti uslova za upis u registre u skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja i Uputstvom o načinu postupanja otpadom koji nastaje nakon upotrebe pesticida. Mjera se odnosi na podizanje svijesti javnosti o problemu odlaganja otpada koji nastaje upotrebom pesticida, odnosno ambalaže u koju su upakovani pesticidi. Tokom obilaska primjećene su i neke negativne pojave koje se uočavaju svake godine. Ovo se posebno odnosi na nenošenje zaštitene opreme tokom rada i bacanja ambalaže odnosno njenog neodlaganja na za to predviđeno mjesto. Na ovim pojavama se mora raditi i u budućnosti sve moguće mjere koje mogu spriječiti ovakve pojave preduzimati;

			- cilj je da se spriječi trovanje ljudi i zaštita životne sredine; - uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, finansirala je projekat po javnom pozivu „Upravljanje biljnim otpadom i otpadom koji je nastao upotrebom sredstava za zaštitu bilja“. Ovaj javni poziv je podržan od strane šest NVO organizacija. 2024: REALIZACIJA U TOKU: Zakon o upravljanju otpadom "Službeni list CG", br. 34/2024 promjenio je sistemski pristup i nadležnosti. U narednom periodu je potrebno sarađivati sa Ministarstvom ekologije radi razvijanja odgovarajućeg sistema u ovoj oblasti.
5.9.2 izrada pravila za dobru praksu za postupanja sa otpadom koji nastaje upotrebom pesticida radi zaštite životne sredine;	UBHVFP MPŠV MEORRS – zaštita životne sredine AZŽS	IV 2023	2021: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2022: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2023: NEREALIZOVANO - izrada pravila za dobru praksu za postupanja sa otpadom koji nastaje upotrebom pesticida radi zaštite životne sredine odložena je nakon usvajanja Zakona o sredstvima za zaštitu bilja (IV Q2024), izrađen je nacrt pravila. 2024: REALIZACIJA U TOKU Zakon o upravljanju otpadom "Službeni list CG", br. 34/2024 promjenio je sistemski pristup i nadležnosti. U narednom periodu je potrebno sarađivati sa Ministarstvom ekologije radi razvijanja odgovarajućeg sistema u ovoj oblasti.
5.9.3 uspostavljanje službenih kontrola objekata za promet pesticida radi pravilnog postupanja sa pesticidima isteklog roka i slično;	UBHVFP	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: REALIZOVANO - u Crnoj Gori registrovano je 90 distributera za promet pesticida na malo. Provjera u smislu kontrole postupanja sa otpadom koji nastaje upotrebom sredstava za zaštitu bilja se sprovodila u skladu sa Planom službenih kontrola i u skladu sa analizom rizika sa ciljem utvrđivanja stvarnog stanja u oblasti postupanja sa otpadom koji nastaje upotrebom sredstava za zaštitu bilja; - u toku 2021. godine od strane fitosanitarnih inspektora izvršeno je 32 kontrole u skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja, u toku kontrola nijesu utvrđene nepravilnosti. 2022: REALIZOVANO - u Crnoj Gori registrovano je 98 distributera za promet pesticida na malo. Provjera ispunjenosti uslova u objektima registrovanim za promet pesticida na malo se sprovodi u skladu sa posebnim Programom u skladu sa analizom rizika, na osnovu dosadašnjih dokaza o utvrđenim nepravilnostima sa ciljem utvrđivanja stvarnog stanja u prometu pesticidima u objektima za promet sredstava za zaštitu bilja u pogledu kadra i opreme kroz primjenu kontrolne liste. - u toku 2022. godine od strane fitosanitarnih inspektora u izvršenim kontrolama u skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja, u toku kontrola utvrđen je određen broj nepravilnosti za čije otklanjanje su izrečene odgovarajuće mjere. 2023: REALIZOVANO - sistem službenih kontrola objekata za promet pesticida radi pravilnog postupanja sa pesticidima isteklog roka dodatno će se unaprijediti nakon usvajanja Zakona o sredstvima za zaštitu bilja (IV Q2024), kojim će se utvrditi pravila za službene kontrole, a izvještaj o službenim kontrolama za 2023. godinu dostupan je na web stranici: https://www.gov.me/clanak/izvjestaji-o-radu

			2024: REALIZOVANO - sistem službenih kontrola objekata za promet pesticida radi pravilnog postupanja sa pesticidima isteklog roka dodatno će se unaprijediti nakon usvajanja Zakona o sredstvima za zaštitu bilja (IV Q2025), kojim će se utvrditi pravila za službene kontrole, a izvještaj o službenim kontrolama za 2024. godinu dostupan je na web stranici: https://www.gov.me/clanak/izvjestaji-o-radu Zakon o upravljanju otpadom "Službeni list CG", br. 34/2024 promjenio je sistemski pristup i nadležnosti. U narednom periodu je potrebno sarađivati sa Ministarstvom ekologije radi razvijanja odgovarajućeg sistema u ovoj oblasti.
5.9.4 uspostavljanje službenih kontrola lica koja koriste pesticide u smislu kontrole postupanja sa otpadom koji nastaje upotrebom sredstava za zaštitu bilja;	UBHVFP	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: REALIZACIJA U TOKU - na 20 poljoprivrednih gazdinstava vršena je kontrola lica koja koriste pesticide u smislu kontrole postupanja sa otpadom koji nastaje upotrebom sredstava za zaštitu bilja; - u toku kontrola utvrđen je veći broj nepravilnosti za čije otklanjanje su izrečene odgovarajuće mjere. 2022: REALIZACIJA U TOKU - na 17 poljoprivrednih gazdinstava vršena je kontrola lica koja koriste pesticide u smislu kontrole postupanja sa otpadom koji nastaje upotrebom sredstava za zaštitu bilja; - u toku kontrola utvrđen je veći broj nepravilnosti za čije otklanjanje su izrečene odgovarajuće mjere. 2023: REALIZACIJA U TOKU - na 86 poljoprivrednih gazdinstava vršena je kontrola lica koja koriste pesticide u smislu kontrole postupanja sa otpadom koji nastaje upotrebom sredstava za zaštitu bilja; - u toku kontrola utvrđen je veći broj nepravilnosti za čije otklanjanje su izrečene odgovarajuće mjere. 2024: REALIZACIJA U TOKU U periodu od februara do decembra izvršen je obilazak preko 76 gazdinstava na kojima je vršena kontrola lica koja koriste sredstava za zaštitu bilja na poljoprivrednom gazdinstvu u smislu kontrole postupanja sa otpadom koji nastaje upotrebom sredstava za zaštitu bilja; Zakon o upravljanju otpadom "Službeni list CG", br. 34/2024 promjenio je sistemski pristup i nadležnosti. U narednom periodu je potrebno sarađivati sa Ministarstvom ekologije radi razvijanja odgovarajućeg sistema u ovoj oblasti.
5.10. UNAPRJEĐENJE POSTUPKA PRIKUPLJANJA I OBRADE PODATAKA O PESTICIDIMA AKTIVNOSTI			
5.10.1 edukacije lica koja se bave prometom pesticida o vođenju propisanih evidencija i dostavljanju propisanih podataka;	UBHVFP US	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: REALIZOVANO - na osnovu Ugovora o vršenju stručnih poslova edukacije lica odgovornih za promet sredstava za zaštitu bilja između Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove i Univerziteta Crne Gore – Biotehnički fakultet od 16.03.2017. godine, broj 32/17-0101-796, Biotehnički fakultet je organizovao online specijalistički kurs lica odgovornih za promet sredstava za zaštitu bilja; - predavanja su održana 04. i 05. decembra 2021. godine, a ispit 12. decembra 2021.godine; - kurs je pohađao 21 polaznik, a svi koji su položili ispit dobili su sertifikate i legitimacije. 2022: REALIZOVANO

			- na osnovu Ugovora o vršenju stručnih poslova edukacije lica odgovornih za promet sredstava za zaštitu bilja između Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove i Univerziteta Crne Gore – Biotehnički fakultet, od 16.03.2017. godine, broj 32/17-0101-796, Biotehnički fakultet je ovlašten da organizuje specijalistički kurs lica odgovornih za promet sredstava za zaštitu bilja. Do kraja 2022. godine ukupno 77 lica je pohađalo obuku što u odnosu na 95 poljoprivrednih apoteka u Registru oko 80% od ciljane grupe. Zbog situacije izazvane cyber napadom na informatičku infrastrukturu odnosno vladine servere, i “gubitka” edukativnog materijala i podataka o prijavama nije bilo moguće organizovati specijalistički kurs. 2023: REALIZOVANO - na osnovu Ugovora o vršenju stručnih poslova edukacije lica odgovornih za promet sredstava za zaštitu bilja između Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove i Univerziteta Crne Gore - Biotehnički fakultet, od 16.03.2017. godine, broj 32/17-0101-796, Biotehnički fakultet je ovlašten da organizuje specijalistički kurs lica odgovornih za promet sredstava za zaštitu bilja; - do 31.12.2023. godine ukupno je 88 lica odgovornih za promet sredstava za zaštitu bilja završilo specijalistički kurs, što u odnosu na 95 poljoprivrednih apoteka upisanih u Registar predstavlja oko 92% od ciljane grupe. 2024: REALIZOVANO S obzirom je postupak registracije pesticida potpuno uspostavljen i definiše kategoriju uvoznika došlo je do smanjenja broja izvještajnih jedinica, te je sada u Crnoj Gori registrovano 7 uvoznika pesticida čije evidencije se obrađuju. Edukacija ovih lica vršena je u direktnoj saradnji prije i tokom dostavljanja propisanih podataka. Link: https://www.gov.me/clanak/podsjetnik-za-distributere-pesticida-da-dostave-evidencije-o-prometu-do-31032024
5.10.2 izrada vodiča za subjekte koji se bave prometom pesticida o vođenju propisanih evidencija i dostavljanju propisanih podataka o pesticidima;	UBHVFP US	IV 2022	2021: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2022: REALIZACIJA U TOKU - pripremljen nacrt vodiča za subjekte koji se bave prometom pesticida o vođenju propisanih evidencija i dostavljanju propisanih podataka o pesticidima; 2023: NEREALIZOVANO - izrada vodiča za subjekte koji se bave prometom pesticida o vođenju propisanih evidencija i dostavljanju propisanih podataka o pesticidima odložena je nakon usvajanja Zakona o sredstvima za zaštitu bilja (IV Q2024), izrađen je nacrt vodiča. 2024: NEREALIZOVANO - izrada vodiča za subjekte koji se bave prometom pesticida o vođenju propisanih evidencija i dostavljanju propisanih podataka o pesticidima odložena je nakon usvajanja Zakona o sredstvima za zaštitu bilja (IV Q2025), izrađen je nacrt vodiča.
5.10.3 službene kontrole o	UBHVFP	IV 2021 IV 2022 IV 2023	2021: REALIZOVANO - u Crnoj Gori registrovano je 90 distributera za promet pesticida na malo.

vođenju propisanih evidencija i dostavljanju propisanih podataka o pesticidima;		IV 2024 IV 2025	Provjera u smislu kontrole vođenja propisanih evidencija i dostavljanju propisanih podataka o pesticidima se sprovodila u skladu sa Planom službenih kontrola i u skladu sa analizom rizika sa ciljem utvrđivanja stvarnog stanja u oblasti vođenja propisanih evidencija i dostavljanju propisanih podataka; - u toku 2021. godine od strane fitosanitarnih inspektora izvršeno je 32 kontrole u skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja, u toku kontrola nijesu utvrđene nepravilnosti. 2022: REALIZOVANO - u Crnoj Gori registrovano je 98 distributera za promet pesticida na malo. Provjera u smislu kontrole vođenja propisanih evidencija i dostavljanju propisanih podataka o pesticidima se sprovodila u skladu sa Planom službenih kontrola i u skladu sa analizom rizika sa ciljem utvrđivanja stvarnog stanja u oblasti vođenja propisanih evidencija i dostavljanju propisanih podataka. - u toku 2022. godine od strane fitosanitarnih inspektora izvršeno je 98 kontrola u skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja, u toku kontrola nijesu utvrđene nepravilnosti 2023: REALIZOVANO - provjera u objektima registrovanim za promet pesticida na malo se sprovodila u skladu sa posebnim planom službenih kontrola i u skladu sa analizom rizika. U toku 2023. godine od strane fitosanitarnih inspektora izvršena je 176 kontrola u skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja, svi objekti imali su uredno vođenu propisanu evidenciju i dostavljane propisane podataka o pesticidima. 2024: REALIZOVANO provjera u objektima registrovanim za promet pesticida na malo se sprovodila u skladu sa posebnim planom službenih kontrola i u skladu sa analizom rizika. U toku 2024. godine od strane fitosanitarnih inspektora izvršena je 118 kontrola u skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja, svi objekti imali su uredno vođenu propisanu evidenciju i dostavljane propisane podataka o pesticidima.
5.10.4 unaprjeđenje sistema dostavljanja podataka od strane lica zaduženih za dostavljanje podataka Upravi i povezivanje sa izvještavanje m Uprave za statistiku;	UBHVFP US	IV 2022	2021: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2022: REALIZACIJA U TOKU - za unaprjeđenje sistema dostavljanja podataka od strane lica zaduženih za dostavljanje podataka Upravi i povezivanje sa izvještavanjem Uprave za statistiku zatražena je pomoć EU preko IPA Projekta. 2023: REALIZACIJA U TOKU - za unaprjeđenje sistema dostavljanja podataka od strane lica zaduženih za dostavljanje podataka Upravi i povezivanje sa izvještavanjem Uprave za statistiku zatražena je i odobrena pomoć EU preko IPA Projekta (FIS – novi informacioni sistem). 2024: REALIZACIJA U TOKU za unaprjeđenje sistema dostavljanja podataka od strane lica zaduženih za dostavljanje podataka Upravi i povezivanje sa izvještavanjem Uprave za statistiku zatražena je i odobrena pomoć EU preko IPA Projekta (FIS – novi informacioni sistem). Izrada ToR-a je u toku.
5.10.5 pilot projekat za upotrebu bar	UBHVFP US	IV 2021 IV 2022 IV 2023	2021: REALIZACIJA U TOKU - kao preduslov za uspostavljanje sistema upotrebe bar kodova na legitimacijama korisnika pesticida radi povezivanja

kodova na legitimacijama korisnika pesticida radi povezivanja prometa (prodaje) sa upotrebom;	Subjekti upisani u Registar za promet pesticida na malo	IV 2024 IV 2025	prometa (prodaje) sa upotrebom pesticida, u 2021. godini izvršen je intervju sa subjektima koji vrše promet pesticida; - svi intervjuisani subjekti su iskazali interesovanje za uspostavljanje ovog sistema; 2022: REALIZACIJA U TOKU - za unaprjeđenje sistema dostavljanja podataka od strane lica zaduženih za dostavljanje podataka Upravi i povezivanje sa izvještavanjem Uprave za statistiku zatražena je pomoć EU preko IPA Projekta. 2023: REALIZACIJA U TOKU - za unaprjeđenje sistema dostavljanja podataka od strane lica zaduženih za dostavljanje podataka Upravi i povezivanje sa izvještavanjem Uprave za statistiku zatražena je i odobrena pomoć EU preko IPA Projekta (FIS – novi informacioni sistem). 2024: REALIZACIJA U TOKU - za unaprjeđenje sistema dostavljanja podataka od strane lica zaduženih za dostavljanje podataka Upravi i povezivanje sa izvještavanjem Uprave za statistiku zatražena je i odobrena pomoć EU preko IPA Projekta (FIS – novi informacioni sistem). Izrada ToR-a je u toku.
5.11. UNAPRJEĐENJE INFORMISANOSTI JAVNOSTI			
5.11.1 objava informacija o pesticidima na internet stranici Uprave i drugim medijima, a naročito o: - godišnjoj količini pesticida stavljenih u promet (nivo aktivne supstance); - broju lica koji se obučavao na specijalističkom kursu; - broju uređaja koji su testirani; - broju distributera koji ispunjavaju uslove za promet pesticida; - broju registrovanih pesticida u	UBHVFP US NVO MEDIJI	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: REALIZOVANO - detaljan broj objava dat je u tački 9 ovog Izvještaja - Informisanje javnosti; - za 2021. godinu objavljen je poziv za NVO za: "Upravljanje otpadom koji je nastao upotrebom sredstava za zaštitu bilja". Prijavilo se šest nevladinih organizacija i realizacija Programa će biti u prvoj polovini 2022. godine zbog kasnog objavljivanja budžeta za 2021. godinu. 2022: REALIZACIJA U TOKU - detaljan broj objava dat je u tački 9 ovog Izvještaja - Informisanje javnosti - objavljen je poziv za NVO za: "Upravljanje otpadom koji je nastao upotrebom sredstava za zaštitu bilja". Prijavilo se šest nevladinih organizacija, realizacija Programa je bila u prvoj polovini 2022. godine. Mjera se odnosi na podizanje svijesti javnosti o problemu odlaganja otpada koji nastaje upotrebom pesticida, odnosno ambalaže u koju su upakovani pesticidi. Tokom obilaska primjećene su i neke negativne pojave koje se uočavaju svake godine. Ovo se posebno odnosi na nenošenje zaštitene opreme tokom rada i bacanja ambalaže odnosno njenog neodlaganja na za to predviđeno mjesto. Na ovim pojavama se mora raditi i u budućnosti sve moguće mjere koje mogu spriječiti ovakve pojave preduzimati. 2023: REALIZOVANO - detaljan broj objava dat je u tački 9 ovog Izvještaja - Informisanje javnosti; 2024: REALIZOVANO - detaljan broj objava dat je u tački 9 ovog Izvještaja - Informisanje javnosti; Zakon o upravljanju otpadom "Službeni list CG", br. 34/2024 promijenio je sistemski pristup i nadležnosti. U narednom periodu je potrebno sarađivati sa Ministarstvom ekologije radi razvijanja odgovarajućeg sistema u ovoj oblasti.

skladu sa zahtjevima; -broju izrađenih pravila integralne zaštite bilja po kulturama; -broju izrađenih uputstava iz oblasti pesticida; -odobrenim tretiranjima iz vazduha; i druge relevantne podatke;			
5.12. JAČANJE ADMINISTRATIVNIH, INSPEKCIJSKIH I LABORATORIJSKIH KAPACITETA			
5.12.1 jačanje kapaciteta administracije;	UBHVFP MF	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: NEREALIZOVANO -nije bilo novih zapošljavanja odnosno povećanja broja zaposlenih te samim tim ni jačanja administrativnih kapaciteta; 2022: NEREALIZOVANO -nije bilo novih zapošljavanja odnosno povećanja broja zaposlenih te samim tim ni jačanja administrativnih kapaciteta; 2023: REALIZOVANO - u 2023. godini došlo je do povećanja administrativnih kapaciteta: jedno lice je zaposleno u dijelu administracije. 2024: NEREALIZOVANO -nije bilo novih zapošljavanja odnosno povećanja broja zaposlenih te samim tim ni jačanja administrativnih kapaciteta
5.12.2 jačanje kapaciteta fitosanitarne inspekcije;	UBHVFP MF	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	2021: NEREALIZOVANO -nije bilo novih zapošljavanja odnosno povećanja broja zaposlenih te samim tim ni jačanja administrativnih kapaciteta; 2022: NEREALIZOVANO -nije bilo novih zapošljavanja odnosno povećanja broja zaposlenih te samim tim ni jačanja administrativnih kapaciteta; 2023: REALIZOVANO - u 2023. godini došlo je do povećanja administrativnih kapaciteta: dva lica su zaposlena u fitosanitarnoj inspekciji. 2024: NEREALIZOVANO -nije bilo novih zapošljavanja odnosno povećanja broja zaposlenih te samim tim ni jačanja administrativnih kapaciteta;
5.12.3 praćenje postupka akreditacije metoda za gotove formulacije pesticida;	CETI	IV 2024	2021: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2022: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2023: NIJE DOSPJELO ZA REALIZACIJU 2024: REALIZACIJA U TOKU -nije bilo aktivnosti po ovom osnovu novih akreditacija za gotove formulacije. Usvojen je i sproveden Program monitoringa post-registracijske kontrole sredstava za zaštitu bilja za 2024. godinu;
Lista skraćenica: MPŠV - Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede			

MPSV-DSPKTOBP - Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede -
 UBHVFP – Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslova
 MRZSD - Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga
 MEORRS - Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera
 MJU - Ministarstvo javne uprave
 MF – Ministarstvo finansija
 MZ – Ministarstvo zdravlja
 US - Uprava za statistiku
 UC - Uprava carina
 UV - Uprava za vode
 AZŽS - Agencija za zaštitu životne sredine
 ZHMS - Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju
 ZM - Zavod za metrologiju
 IJZ – Institut za javno zdravlje
 CETI – Centar za ekotoksikološka ispitivanja
 BF - Biotehnički fakultet;
 FB - Fakultet za biologiju;

12. Indikatori rizika Crne Gore

Tabela 1: Prikaz Indikatora rizika za mjerenje postizanja opštih i posebnih ciljeva Nacionalnog plana Crne Gore u skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja

Glavni indikatori	Opis indikatora
1. Količina pesticida prodana krajnjem korisniku (kg)	Prodane količine koje se prate radi utvrđivanja određenih grupa aktivnih supstanci, njihova svojstva i rizik za zdravlje ljudi, životinja i životnu sredinu, a naročito za one aktivne supstance koje sadrže supstance koje su kandidati za zamjenu.

Tabela 2. Podaci za promet i upotrebu pesticida

	Količina preparata, kg								
	2014*	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ukupno	174441,8	217536,4	226858,1	219746,5	205498,6	224624,0	245294,62	222303,23	197611,14

	Količina preparata, kg								
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Ukupno	189398,02								

Uporedna godina u skladu sa tačkom 3.2.1. iz predhodnog Nacionalnog plana je 2019., a podatak o prometu i upotrebi za 2021. godinu iznosi 222 t pesticida na godišnjem nivou.

Uporedna godina u skladu sa tačkom 3.2.1. iz predhodnog Nacionalnog plana je 2019., a podatak o prometu i upotrebi za 2022. godinu iznosi 197 t pesticida na godišnjem nivou.

Uporedna godina u skladu sa tačkom 3.2.1. iz predhodnog Nacionalnog plana je 2019., a podatak o prometu i upotrebi za 2023. godinu iznosi 189 t pesticida na godišnjem nivou.

Podaci za 2020. godnu obrađeni su i poslani Evropskoj komisiji (EUROSTATU) u 2021. godini i iznose 245t što je za:
 - 0,9% više nego u 2019. godini.

Podaci za 2021. godnu obrađeni su i poslani Evropskoj komisiji (EUROSTATU) u 2022. godini i iznose 222t što je za:
 - 1% manje nego u 2019. godini:
 - 9% manje nego u 2020. godini:

Podaci za 2022. godnu obrađeni su i poslani Evropskoj komisiji (EUROSTATU) u 2023. godini i iznose **197t** što je za:
 - 12,5% manje nego u 2019. godini:

- 19,5% manje nego u 2020. godini:

- 11,3% manje nego u 2021. godini:

Podaci za 2023. godinu obrađeni su i poslani Evropskoj komisiji (EUROSTATU) u 2024. godini i iznose 189 što je za:

- 15,7% manje nego u 2019. godini:

- 23,0% manje nego u 2020. godini:

- 15,0% manje nego u 2021. godini:

- 4,1% manje nego u 2022. godini:

2. Količina upotrijebljenih aktivnih supstanci (kg/ha)¹

Ovo je evropski harmonizovani indikator rizika 1 koji se izračunava na osnovu kategorizacije odobrenih aktivnih supstanci u 4 grupe i 7 kategorija u skladu sa Tabelom 1 tačka 2.2.1 ovog plana (Direktiva 1107/2009).

Tabela 3. Aktivne supstance na nivou izvještajnih jedinica

	Aktivna supstanca, kg							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Agrocentar	14945.1	11758.3	10520.6	7344.1	3574.2	9621.8	8802.86	6586.43
Ascus	14505.2	18040.6	15801.5	16169.9	18367.4	18808.9	19176.47	15782.09
Agropromet	1003.9	750.7	572.0	286.0	1158.7	1108.9	1169.74	2889.89
Agromarket	31830.2	34949.5	37366.8	40582.0	41518.3	34171.1	37953.59	33160.00
Agrosjeme	-	3362.3	1204.4	3921.1	4183.7	4452.3	6143.08	7790.18
Holcorn	-	-	295.9	421.9	-	-	-	-
Plantaže	21621.8	19190.2	19853.2	25989.2	20989.4	23169.4	33319.40	29600.50
Veletex	699.9	1992.0	7885.4	3793.0	3469.9	4733.2	8499.28	5384.29
Veterinium	-	-	129.0	-	-	-	-	-
Zeleni vrtovi	-	-	2642.4	2108.2	147.5	6193.7	1775.16	1769.29
KIPS	-	-	365.7	365.9	-	-	-	254.88
La organica	-	-	-	-	-	14.2	-	1003.68
Slavisan	-	-	-	-	-	-	24.87	17.91
Agrotrend	-	-	-	-	-	-	127.15	486.41
Pekometal	-	-	-	-	-	-	1457.47	1682.66
Agrarija	-	-	-	-	-	-	119.97	-
Veterinar	-	-	-	-	-	-	-	397.80
Triticum-co	-	-	-	-	-	-	-	3471.22
Naše voće	-	-	-	-	-	-	-	509.60
Ukupno	84606.2	90043.6	96637.0	100981.2	93409.2	102273.5	118569.04	110786.90

	Aktivna supstanca, kg	
	2022	2023
Agrocentar	3322,80	0
Ascus	2068,91	1372.15
Agropromet	925,00	0
Agromarket	36800,18	36469.86
Agrosjeme	3127,00	1640.35
Holcorn	0	0
Plantaže	30116,70	26614.2
Veletex	10244,95	2343.85
Veterinium	0	0
Zeleni vrtovi	3365,66	12894.40
KIPS	160,13	22.41
La organica	26,27	43.23
Slavisan	3,23	3.41
Agrotrend	79,10	0
Pekometal	801.77	0
Agrarija	44,34	0
Veterinar	185,05	1.89
Triticum-co	2700,09	4442.13
Naše voće	4,91	433.07
Ukupno	93976.10	86281.00

¹ primjenjena količina aktivnih supstanci izuzetno je važan pokazatelj na osnovu kojeg se mogu planirati određene mjere za smanjenje rizika po zdravlje ljudi, životinja i životnu sredinu i mjere za smanjenje otpornosti određenih štetnih organizama na određene grupe pesticida;

U 2020. godini u odnosu na 2019. došlo je do rasta aktivne supstance za 15,9%.

U 2021. godini u odnosu na:

- 2019. godinu došlo je do rasta aktivne supstance za 1,1%.
- 2020. godinu došlo je do pada aktivne supstance za 1%.

U 2022. godini u odnosu na:

- 2019. godinu došlo je do pada aktivne supstance za 7,8%.
- 2020. godinu došlo je do pada aktivne supstance za 20,3%.
- 2021. godinu došlo je do pada aktivne supstance za 14,5%.

U 2023. godini u odnosu na:

- **2019. godinu** došlo je do **pada aktivne supstance za 15,6%.**
- **2020. godinu** došlo je do **pada aktivne supstance za 27,2%.**
- **2021. godinu** došlo je do **pada aktivne supstance za 22,1%.**
- **2022. godinu** došlo je do **pada aktivne supstance za 8,1%.**

3. Broj izdatih vanrednih dozvola

Ovo je evropski harmonizovani indikator rizika 2 koji se izračunava na osnovu broja izdatih vanrednih dozvola za sredstva za zaštitu bilja u skladu sa Tabelom 2 tačka 2.2.2 ovog plana (Direktiva 1107/2009).

U 2021. godini **nije bilo izdavanja vanrednih dozvola.**

U 2022. godini izdate su 2 vanredne dozvole uvoz pesticida sa dozvoljenom aktivnom supstancom ali bez registracije za teritoriju Crne Gore.

U 2023. godini izdato je 5 vanrednih dozvola uvoz pesticida sa dozvoljenom aktivnom supstancom ali bez registracije za teritoriju Crne Gore.

U 2024. godini izdato je 6 vanrednih dozvole uvoz pesticida sa dozvoljenom aktivnom supstancom ali bez registracije za teritoriju Crne Gore.

4. Broj profesionalnih korisnika pesticida

Profesionalni korisnici pesticida moraju da završe program obuke u skladu sa zahtjevima Zakona o sredstvima za zaštitu bilja odnosno da posjeduju legitimaciju za profesionalno korišćenje sredstava za zaštitu bilja.

U 2021. godini 555 obučanih profesionalnih korisnika pesticida sa završenim programom obuke u skladu sa zahtjevima Zakona o sredstvima za zaštitu bilja koji posjeduju legitimaciju za profesionalno korišćenje sredstava za zaštitu bilja.

U 2022. godini 555 obučanih profesionalnih korisnika pesticida sa završenim programom obuke u skladu sa zahtjevima Zakona o sredstvima za zaštitu bilja koji posjeduju legitimaciju za profesionalno korišćenje sredstava za zaštitu bilja.

U 2023. godini 555 obučanih profesionalnih korisnika pesticida sa završenim programom obuke u skladu sa zahtjevima Zakona o sredstvima za zaštitu bilja koji posjeduju legitimaciju za profesionalno korišćenje sredstava za zaštitu bilja.

U 2024. godini 555 obučanih profesionalnih korisnika pesticida sa završenim programom obuke u skladu sa zahtjevima Zakona o sredstvima za zaštitu bilja koji posjeduju legitimaciju za profesionalno korišćenje sredstava za zaštitu bilja.

Do 31.12.2024. godine ukupno je 555 profesionalnih korisnika za promet sredstava za zaštitu bilja završilo specijalistički kurs, što u odnosu na 4016 poljoprivrednih proizvođača upisanih u Registar predstavlja oko 14% od ciljane grupe.

5. Broj distributera i lica odgovornih za nabavku, promet, smještaj, čuvanje i izdavanje sredstava za zaštitu bilja	Lica odgovorna za nabavku, promet, smještaj, čuvanje i izdavanje sredstava za zaštitu bilja moraju da imaju završene specijalističke studije, odnosno poljoprivredni fakultet (smjer - zaštite bilja), odnosno specijalističke studije ili poljoprivredni fakultet (smjer biljne proizvodnje) i završen specijalistički kurs za sredstva za zaštitu bilja.
U 2019. godini ukupan broj izvještajnih jedinica koje su se bavile prometom pesticida je bilo 9. U 2020. godini ukupan broj izvještajnih jedinica koje su se bavile prometom pesticida je bilo 12, što je za 33% više prodajnih jedinica nego u 2019. godini. U 2021. godini ukupan broj izvještajnih jedinica koje su se bavile prometom pesticida je bilo 16, što je: - za 77% više izvještajnih jedinica nego u 2019. godini. - za 33% više izvještajnih jedinica nego u 2020. godini. U 2022. godini ukupan broj izvještajnih jedinica koje su se bavile prometom pesticida je bilo 17, što je: - za 89% više izvještajnih jedinica nego u 2019. godini. - za 54% više izvještajnih jedinica nego u 2020. godini. - za 6% više izvještajnih jedinica nego u 2021. godini.	
U 2023. godini ukupan broj izvještajnih jedinica koje su se bavile prometom pesticida je bilo 12, što je: - za 13% više izvještajnih jedinica nego u 2019. godini. - isti broj izvještajnih jedinica kao u 2020. godini. - za 7,5% manje izvještajnih jedinica nego u 2021. godini. - za 7% manje izvještajnih jedinica nego u 2022. godini.	
6. Procenat neusaglašenih uzoraka hrane	Broj uzoraka sa utvrđenim reziduama pesticida iznad propisanih MRL za hranu u odnosu na ukupan broj.
U 2021. godini procenat neusaglašenih uzoraka sa utvrđenim reziduama pesticida iznad propisanih MRL za hranu u odnosu na ukupan broj uzoraka je 4,3%, što je za 0,6% manje nego u 2020. godini. U 2022. godini procenat neusaglašenih uzoraka sa utvrđenim reziduama pesticida iznad propisanih MRL za hranu u odnosu na ukupan broj uzoraka je 4%, što je: - za 0,9% manje neusaglašenih uzoraka nego u 2020. godini; - za 0,3% manje neusaglašenih uzoraka nego u u 2021. godini; U 2023. godini procenat neusaglašenih uzoraka sa utvrđenim reziduama pesticida iznad propisanih MRL za hranu u odnosu na ukupan broj uzoraka je 7%.	
U 2024. godini procenat neusaglašenih uzoraka sa utvrđenim reziduama pesticida iznad propisanih MRL za hranu u odnosu na ukupan broj uzoraka je 7%.	
7. Procenat neusaglašenih uzoraka podzemnih voda	Broj uzoraka u kojima su otkriveni pesticidi u odnosu na ukupan broj uzoraka (u monitoringu podzemnih voda) koji ne ispunjavaju propisane zahtjeve.
U 2021. godini nije bilo neusaglašenih uzoraka podzemnih voda. U 2022. godini nije bilo neusaglašenih uzoraka podzemnih voda. U 2023. godini nije bilo neusaglašenih uzoraka podzemnih voda.	
U 2024. godini nije bilo neusaglašenih uzoraka podzemnih voda. U izvještaju iz Tačke 8.5.8. u tri uzorka utvrđen je sadržaj određenih aktivnih supstanci (azoxystrobin i biphenyl) u granicama dozvoljenih koncentracija. Potrebno je nastaviti praćenje i sprovesti aktivnosti radi eventualnog utvrđivanja izvora zagađenja, naročito u dijelu lokacija koje su izrazita poljoprivredna područja (Vranj) jer utvrđeni podaci ukazuju na moguću nepravilnu upotrebu pesticida u odnosu na zaštitu voda.	

8. Procenat neusaglašenih uzoraka površinskih voda	Broj uzoraka u kojima su otkriveni pesticidi u odnosu na ukupan broj uzoraka (u monitoringu površinskih voda) koji ne ispunjavaju propisane zahtjeve.
U 2021. godini nije bilo neusaglašenih uzoraka površinskih voda. U 2022. godini nije bilo neusaglašenih uzoraka površinskih voda. U 2023. godini nije bilo neusaglašenih uzoraka površinskih voda.	
U 2024. godini nije bilo neusaglašenih uzoraka površinskih voda. U izvještaju iz Tačke 8.5.8. u tri uzorka utvrđen je sadržaj određenih aktivnih supstanci (azoxystrobin i biphenyl) u granicama dozvoljenih koncentracija. Potrebno je nastaviti praćenje i sprovesti aktivnosti radi eventualnog utvrđivanja izvora zagađenja, naročito u dijelu lokacija koje su izrazita poljoprivredna područja (Vranj) jer utvrđeni podaci ukazuju na moguću nepravilnu upotrebu pesticida u odnosu na zaštitu voda.	
9. Procenat neusaglašenih uzoraka vode za piće	Broj uzoraka u kojima su otkriveni pesticidi u odnosu na ukupan broj uzoraka (u monitoringu vode za piće) koji ne ispunjavaju propisane zahtjeve.
U 2021. godini nije bilo neusaglašenih uzoraka vode za piće. U 2022. godini nije bilo neusaglašenih uzoraka vode za piće. U 2023. godini nije bilo neusaglašenih uzoraka vode za piće.	
U 2024. godini nije bilo neusaglašenih uzoraka vode za piće.	
10. Broj testiranih uređaja za upotrebu pesticida godišnje	Broj tehničkih pregleda uređaja za primjenu za upotrebu pesticida.
U 2021.godini izvršeno je 20 tehničkih pregleda uređaja za upotrebu pesticida. U 2022.godini izvršeno je 50 tehničkih pregleda uređaja za upotrebu pesticida. U 2023.godini izvršeno je 42 tehničkih pregleda uređaja za upotrebu pesticida.	
U 2024.godini izvršeno je 40 tehničkih pregleda uređaja za upotrebu pesticida.	
11. Broj izdatih vanrednih dozvola	Broj vanrednih dozvola na period koji nije duži od 120 dana za ograničenu i kontrolisanu upotrebu.
U 2021. godini nije bilo izdavanja vanrednih dozvola na period koji nije duži od 120 dana za ograničenu i kontrolisanu upotrebu. U 2022. godini nije bilo izdavanja vanrednih dozvola na period koji nije duži od 120 dana za ograničenu i kontrolisanu upotrebu. U 2023. godini nije bilo izdavanja vanrednih dozvola na period koji nije duži od 120 dana za ograničenu i kontrolisanu upotrebu.	
U 2024. godini nije bilo izdavanja vanrednih dozvola na period koji nije duži od 120 dana za ograničenu i kontrolisanu upotrebu.	

13. Izvještaj o sprovođenju programa monitoringa rezidua pesticida za 2024.godinu (Aktivnost 5.7.3):

Izvještaj se odnosi na realizaciju Programa monitoringa rezidua pesticida u hrani biljnog i životinjskog porijekla za 2024. Godinu ("Sl. list CG" br. 37/24) po kojem je uzeto 148 uzoraka.

Zbog povećanog rizika Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove sprovodila je dodatne aktivnosti, zbog povećane proizvodnje i novo registrovanih primarnih proizvođača hrane biljnog porijekla u cilju zaštite zdravlje građana Crne Gore, osiguravanjem da se na tržištu nađu samo bezbjedni proizvodi.

U Registar primarnih proizvođača hrane biljnog porijekla u 2024. godini upisano je 338 novih subjekata čime se povećao i rizik.

Pored kontrole hrane iz domaće proizvodnje intenzivno se kontrolisala hrana i iz uvoza, kroz mehanizme monitoringa bezbjednosti hrane.

Redovnim kontrolama ove godine, uočeni su rizici od nedozvoljenog prisustva rezidua pesticida u povrću proizvedenom kod pojedinih proizvođača u Crnoj Gori.

Uočeno je da jedan broj proizvođača nema dovoljan nivo svijesti o važnosti adekvatne upotrebe pesticida i posljedicama koje mogu imati, jer su prema propisima odgovorni za bezbjednost svojih proizvoda i obavezni da sprovedu samokontrolu i dokaze o sledljivosti hrane.

Uzeto je ukupno 148 uzoraka:

- **103 uzoraka je bez ostataka pesticida:** patlidžan (5), paprika (12), ječam (3), zelena salata (2), kupus (2), lubenica (5), hrana za bebe (10), jaja (12), masno tkivo goveda (12), karfiol (1), pšenica (3), mandarina (6), krastavac (1), heljda (1), maslinovo ulje (8), jabuka (2), pečurka (3), grožđe (3), blitva (3), luk (1), dinja (1), rukola (1), raž (2), spelta (1), raštan (1), paradajz (2);
- **45 uzoraka sa ostacima jedne ili više aktivnih supstanci od čega:**
 - **35 uzoraka sa aktivnim supstancama ispod maksimalno dozvoljenih količina:** blitva (1), breskva (1), grejpfrut (1), jagoda (2), krastavac (1), malina (1), maslinovo ulje (6), luk (1), nektarina (3), paprika (4), paradajz (4), pečurka (1), grožđe (1), maslinovo ulje (1), zelena salata (7);
 - **10 uzoraka sa ostacima aktivnih supstanci iznad maksimalno dozvoljenih količina:** salata (5), spanać (3), blitva (2).

Uzorci porijeklom iz Crne Gore uzeti na nivou primarne proizvodnje, ispitivani su prije stavljanja u promet. Proizvodi u kojima je utvrđeno prisustvo rezidua pesticida iznad propisanih vrijednosti u toku proizvodnje naložena je mjera zabrane berbe i naloženo je ponovno uzorkovanje radi provjere usaglašenosti sa propisanim vrijednostima. Nad uzorcima uzetim iz unutrašnjeg prometa u kojima su utvrđena prekoračenja MRL preduzete su sve propisane mjere (zabrana berbe, zabrana stavljanja u promet i uništavanje).

U 2024. godini osim uzoraka koji su obuhvaćeni programom monitoringa, ispitano je još 3226 uzorka na prisustvo rezidua pesticida.

Od tog broja ispitano je:

- 1102 uzoraka voća;
- 1512 uzoraka povrća;

- 121 uzoraka žita i proizvoda od žita;
- 19 uzoraka mesa i proizvoda od mesa, ribe i ribljih proizvoda;
- 34 uzoraka hrane za životinje;
- 10 uzoraka mlijeka i mliječnih proizvoda;
- 7 uzoraka dječje hrane; i
- 421 uzoraka ostalih proizvoda.

U uzorcima životinjskog porijekla nije utvrđeno prisustvo pesticida.

U 1562 uzorka nijesu pronađene rezidue pesticida.

U 1594 uzorka je utvrđeno prisustvo pesticida, a od toga 1456 uzorka su ispod maksimalno dozvoljene koncentracije i 138 uzoraka iznad maksimalno dozvoljene koncentracije.

Tabela: Hrana u kojoj je utvrđeno prisustvo rezidua pesticida

	Datum izdavanja izvještaja	Vrsta hrane	Zemlja porijekla	Pronađena a.m.	Pronađena količina a.m.	MRL
1.	31.01.2024.	blitva	Crna Gora	deltamethrin lambda-cyhalothrin indoxacarb	0.068±0.034 0.014±0.007 0.074±0.037	0.01 0.2 1
2.	05.02.2024.	zelena salata	Crna Gora	boscalid pyraclostrobin folpet	2.3±1.2 0.25±0.13 0.20±0.10	50 2 0.03
3.	05.02.2024.	zelena salata	Crna Gora	folpet acetamiprid boscalid carbendazim pyraclostrobin	5.3±2.7 0.062±0.031 7.1±3.6 0.047±0.024 1.1±0.6	0.03 1.5 50 0.1 2
4.	07.02.2024.	zelena salata	Crna Gora	folpet boscalid propamocarb pyraclostrobin	6.0±3.0 2.7±1.4 0.012±0.006 0.43±0.22	0.03 50 40 2
5.	07.02.2024.	zelena salata	Crna Gora	famoxadine cyprodinil difenoconazole fludioxonil	1.0±0.5 1.6±0.8 0.97±0.49 2.6±1.3	0.01 15 4 40
6.	08.02.2024.	zelena salata	Crna Gora	metalaxyl and metalaxyil-M	0.015±0.008	3
7.	09.02.2024.	spanać	Crna Gora	deltamethrin azoxystrobin boscalid difenoconazole pyraclostrobin	0.027±0.014 0.018±0.009 0.58±0.29 0.55±0.028 0.029±0.015	0.01 15 50 3 0.6
8.	26.03.2024.	zelena salata	Crna Gora	cyprodinil azoxystrobin boscalid pyraclostrobin	0.20±0.10 0.23±0.12 0.36±0.18 0.048±0.024	15 10 50 2
9.	13.05.2024.	breskva	Crna Gora	boscalid pyraclostrobin	0.11±0.06 0.22±0.011	5 0.3
10.	18.06.2024.	nektarina	Crna Gora	boscalid	0.035±0.018	5
11.	19.06.2024.	krastavac	Crna Gora	acetamiprid	0.031±0.016	0.3
12.	19.06.2024.	paprika	Crna Gora	propamocarb	0.44±0.22	3
13.	19.06.2024.	zelena salata	Crna Gora	dimetomorph propamocarb	0.082±0.041 0.44±0.22	15 40
14.	17.06.2024.	mladi luk	Crna Gora	fluopicolide	0.032±0.016	10
15.	17.06.2024.	jagoda	Crna Gora	boscalid	0.069±0.035	6
16.	17.06.2024.	paprika	Crna Gora	azoxystrobin difenoconazole	0.015±0.008 0.056±0.028	3 0.9

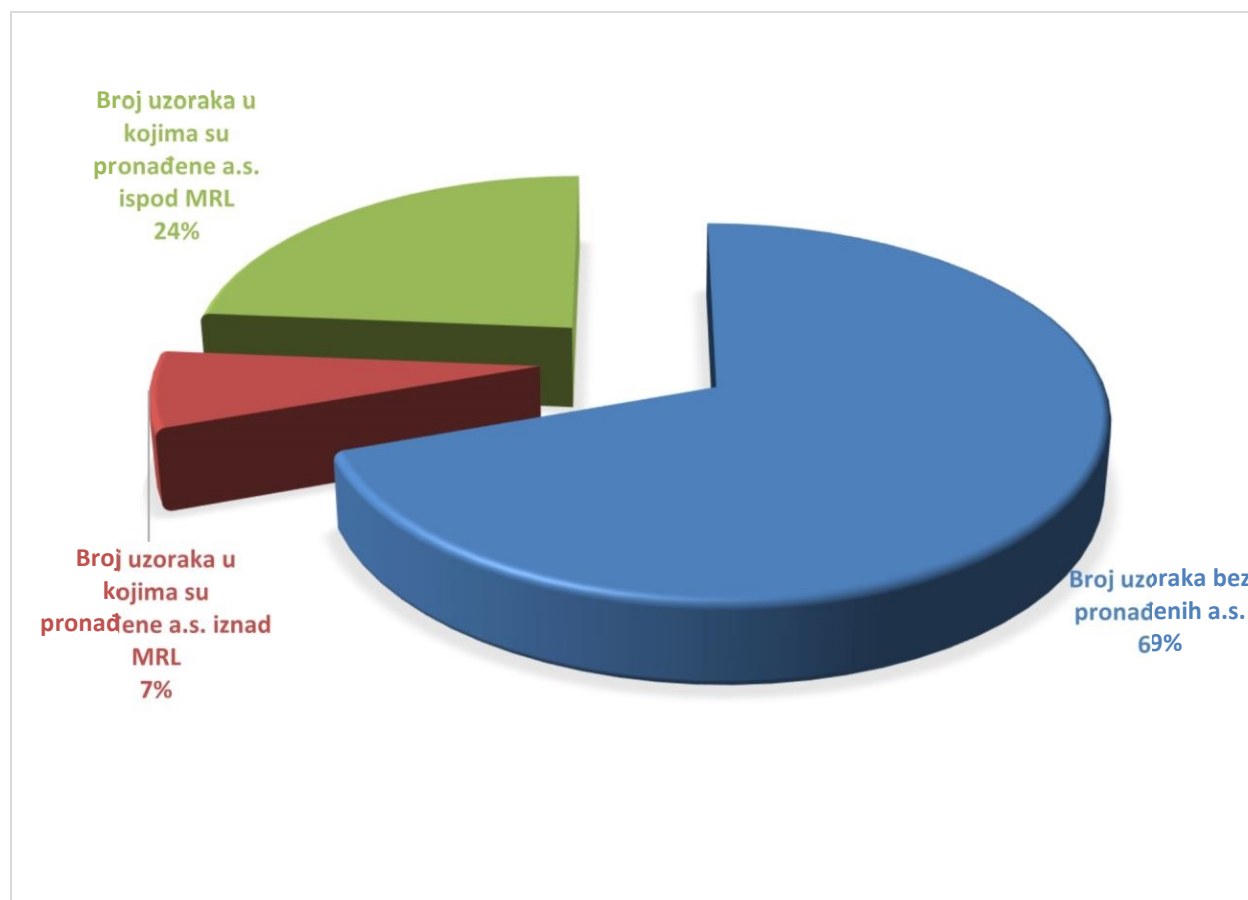
17.	17.06.2024.	jagoda	Crna Gora	cyprodinil	0.088±0.044	5
18.	18.06.2024.	blitva	Crna Gora	deltamethrin metribuzin acetamiprid	0.050±0.025 0.024±0.012 0.024±0.012	0.01 0.1 0.6
19.	17.06.2024.	malina	Crna Gora	boscalid	0.015±0.008	10
20.	17.06.2024.	zelena salata	Crna Gora	azoxystrobin	0.011±0.006	10
21.	19.06.2024.	paprika	Crna Gora	definoconazole	0.026±0.013	0.9
22.	30.05.2024.	nektarina	Crna Gora	boscalid	0.035±0.018	5
23.	18.07.2024.	paradajz	Crna Gora	azoxystrobin	0.017±0.009	3
24.	18.07.2024.	paradajz	Crna Gora	metalaxyl and metalaxyil-M azoxystrobin mandipropamid	0.013±0.007 0.064±0.032 0.060±0.030	0.3 3 3
25.	18.07.2024.	paradajz	Crna Gora	dimethomorph	0.031±0.016	1
26.	18.06.2024.	nektarina	Crna Gora	cypermethrin cyprodinil deltamethrin acetamiprid fludioxonil	0.028±0.014 0.042±0.021 0.042±0.011 0.041±0.021 0.010±0.005	2 2 0.15 0.2 10
27.	22.02.2024.	spanać	Crna Gora	clothianidin	0.051±0.026	0.01
28.	28.08.2024.	šampinjoni	Crna Gora	metrafenone	0.020±0.010	0.5
29.	19.08.2024.	stono grožđe	Crna Gora	carbendazim	0.014±0.0007	0.3
30.	29.08.2024.	grejpfrut	Južna Afrika	imazalil thiabendazole	1.7±0.9 1.8±0.9	4 7
31.	29.08.2024.	zelena salata	Crna Gora	cypermethrin cyprodinil carbendazim tebufenozide	0.23±0.12 0.16±0.18 0.34±0.17 0.60±0.30	2 15 0.1 10
32.	03.09.2024.	zelena salata	Crna Gora	cypermethrin carbendazim	0.018±0.009 0.018±0.009	2 0.1
33.	20.09.2024.	paradajz	Crna Gora	tebuconazole	0.012±0.006	0.9
34.	23.09.2024.	crvena paprika	Crna Gora	acetamiprid boscalid	0.014±0.007 0.026±0.013	0.3 3
35.	19.02.2024.	zelena salata	Crna Gora	boscalid pyraclostrobin	0.74±0.37 0.71±0.036	50 2
36.	08.02.2024.	zelena salata	Crna Gora	metalaxyl and metalaxyi M	0.15±0.008	3
37.	09.02.2024.	spanać	Crna Gora	deltamethrin azoxystrobin boscalid difeconazole pyraclostrobin	0.027±0.014 0.018±0.009 0.58±0.29 0.055±0.028 0.029±0.015	0.01 15 50 3 0.6
38.	08.02.2024.	blitva	Crna Gora	boscalid	0.062±0.031	30
39.	26.11.2024.	maslin. ulje	Crna Gora	lambda-cyhalothrin	0.048±0.024	/
40.	23.12.2024.	ulje od komine	Crna Gora	cypermethrin deltamethrin	0.012±0.006 0.054±0.027	
41.	24.12.2024.	maslin. ulje	Crna Gora	cypermethrin deltamethrin fanvalerate lambda-cyhalothrin	0.080±0.040 0.024±0.12 0.013±0.007 0.078±0.039	/
42.	23.12.2024.	maslin. ulje	Crna Gora	lambda-cyhalothrin difenconazole	0.014±0.007 0.032±0.016	/
43.	23.12.2024.	maslin. ulje	Crna Gora	deltamethrin lambda-cyhalothrin	0.025±0.013 0.024±0.012	/
44.	13.02.2024.	maslin. ulje	Crna Gora	chlorpyrifos	0.073±0.037	/
45.	24.12.2024.	maslin. ulje	Crna Gora	chlorpyrifos	0.012±0.006	/

Tabela: Pregled ostataka pesticida po aktivnim supstancama pronađenim u proizvodima

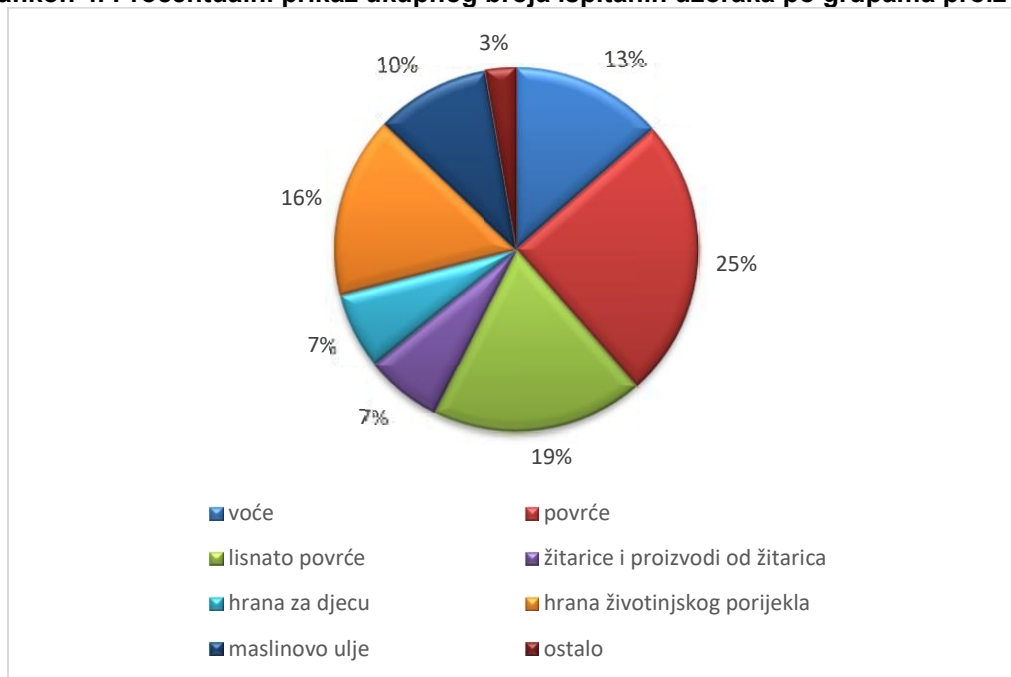
br.	vrsta hrane	pronađene aktivne supstance				
1.	blitva	deltamethrin		lambda-cyhalothrin		indoxacarb
2.	zelena salata	boscalid			pyraclostrobin	folpet
3.	zelena salata	folpet	acetamiprid		boscalid	carbendazim pyraclostrobin
4.	zelena salata	folpet		boscalid	propamocarb	pyraclostrobin
5.	zelena salata	famoxadine		cyprodinil	difenoconazole	fludioxonil
6.	salata Ledenka	metalaxyl and metalaxyil-m				
7.	spanać	deltamethrin	azoxystrobin		boscalid®	difenoconazole pyraclostrobin
8.	zelena salata	cyprodinil	azoxystrobin	boscalid	pyraclostrobin	
9.	breskva	boscalid			pyraclostrobin	
10.	nektarina	boscalid				
11.	krastavac	acetamiprid				
12.	paprika	propamocarb				
13.	zelena salata	dimetomorph			propamocarb	
14.	mladi luk	fluopicolide				
15.	jagoda	boscalid				
16.	paprika somborka	azoxystrobin			difenoconazole	
17.	jagoda	cyprodinil				
18.	blitva	deltamethrin		metribuzin		acetamiprid
19.	malina	boscalid				
20.	zelena salata	azoxystrobin				
21.	paprika somborka	definoconazole				
22.	nektarina	boscalid				
23.	paradajz-Viva	azoxystrobin				
24.	paradajz	metalaxyl and metalaxyil-m			azoxystrobin	mandipropamid
25.	paradajz-sorta Pink	dimethomorph				
26.	nektarina	cypermethrin	cyprodinil	deltamethrin	acetamiprid	fludioxonil
27.	spanać	clothianidin				
28.	šampinjoni	metrafenone				
29.	stono grožđe Ribijer	carbendazim				
30.	grejpfrut	imazalil			thiabendazole	
31.	zelena salata	cypermethrin	cyprodinil		carbendazim	tebufenozide
32.	zelena salata	cypermethrin			carbendazim	
33.	paradajz	tebuconazole				
34.	crvena paprika	acetamiprid			boscalid	
35.	zelena salata	boscalid			pyraclostrobin	
36.	salata ledenka	metalaxyl and metalaxyi M				

37.	spanać	deltamethrin	azoxystrobin	boscalid	difeconazole	pyraclostrobin
38.	blitva	boscalid				
39.	maslinovo ulje	lambda-cyhalothrin				
40.	ulje od koline masline	cypermethrin			deltamethrin	
41.	maslinovo ulje	cypermethrin	deltamethrin	fanvalerate	lambda-cyhalothrin	
42.	maslinovo ulje	lambda-cyhalothrin			difenconazole	
43.	maslinovo ulje	deltamethrin			lambda-cyhalothrin	
44.	maslinovo ulje	chlorpyrifos				
45.	maslinovo ulje	chlorpyrifos				

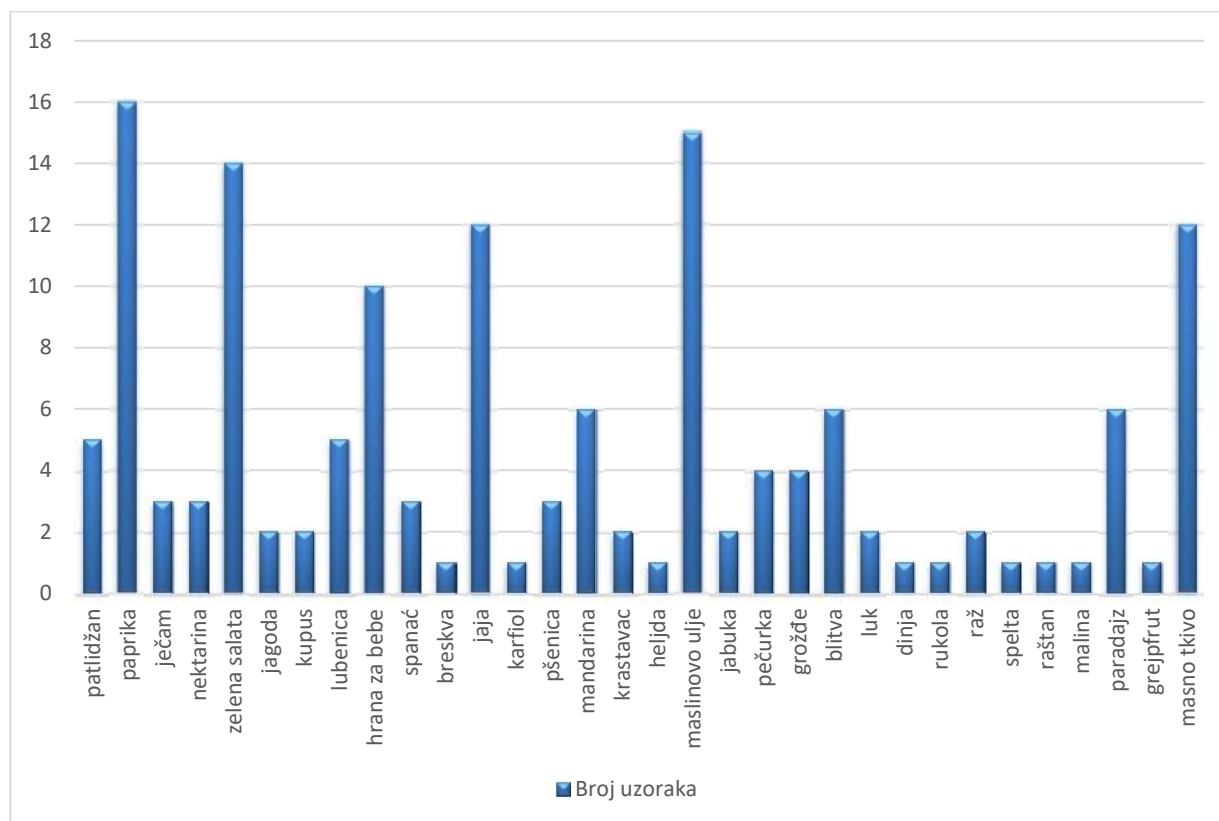
Grafikon 3. Procentualni prikaz ukupnog broja ispitanih uzoraka na prisustvo aktivnih supstanci u hrane

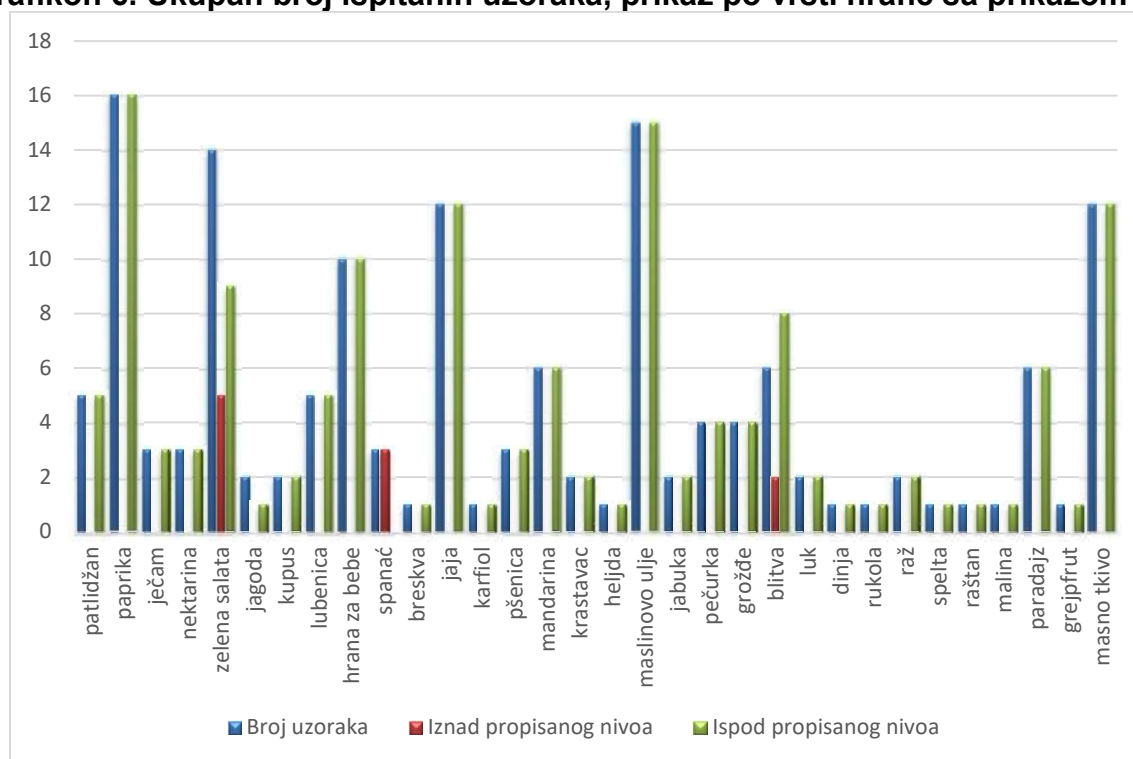
Grafikon 4. Procentualni prikaz ukupnog broja ispitanih uzoraka po grupama proizvoda

Grafikon 5. Ukupan broj ispitanih uzoraka, prikaz po vrsti hrane

Grafikon 6. Ukupan broj ispitanih uzoraka, prikaz po vrsti hrane sa prikazom a.s.

Predlog zaključaka:

1. Vlada Crne Gore je, na sjednici od __ 2024.godine razmotrila i usvojila Izvještaj o sprovođenju Nacionalnog plana za održivu upotrebu sredstava za zaštitu bilja za 2023. godinu.
2. Zadužuju se Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslova, Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, Ministarstvo javne uprave, Ministarstvo finansija, Ministarstvo zdravlja, Uprava za statistiku, Uprava carina, Uprava za vode, Agencija za zaštitu životne sredine, Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju, Zavod za metrologiju i Institut za javno zdravlje da nastave sa realizacijom aktivnosti iz Nacionalnog plana.
3. Zadužuje se Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede – Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove da nastavi koordinaciju realizacije obaveza iz Nacionalnog plana za održivu upotrebu sredstava za zaštitu bilja.